

TỶ VẾT TÂM LINH

*

Bình-Nguyên Lộc

(phần 2)

Đêm nay có trăng, cái hành lang đưa từ lầu trong ra buồng nhỏ của Lưu, cũng là cái sân thượng của nhà này, có để vài chậu bông, và cây cảnh để tạo không khí hoa viên.

Mà đêm trăng thì con gái cô đơn và khuê môn bất xuất như Bích không bỏ qua thưởng trăng nơi sân trong ấy được.

Bích nhắc ra đó bốn chiếc ghế sắt nhỏ chế tạo cho trẻ con, mặt ghế đan bằng dây nhựa plastic nhiều màu, loại ghế này rất thấp và rất nhỏ, để ở cái sân hẹp ấy, không choáng chỗ bao nhiêu.

Nhưng bà Phán còn bận coi nhà vì hiệu ba-da chưa đóng cửa, còn ông Phán thì đi nằm liền vì ông đau dạ dày, ăn rồi no hơi, ngồi nghe mệt.

Thành thử chỉ có hai chiếc ghế là được sử dụng.

Chậu hoa sói nhỏ xíu nhưng lại nặc nồng hương, khiến Lưu khó chịu, rinh nó để vào trong nhà, rồi lại sợ cha chàng khó chịu, bung tuốt chậu ấy ra hàng hiên trước, cũng có mấy chậu cây cảnh nhỏ để biến hàng hiên ấy thành sân thượng thú nhì.

Trở ra sau, chàng nói với em:

- Hương phải chỉ thoang thoảng thôi, em không nghe khó chịu hay sao?
- Nghe, nhưng em không biết làm sao để tránh.
- Hoa sói hương mạnh quá, làm ta nhức đầu.
- Nhưng nguyệt-quới hương cũng mạnh sao lại nghe dễ chịu hả anh?
- Là tại nguyệt-quới cây lớn, để trong nhà không được như sói, mà hễ nó ở xa thì ta chịu được.

Lưu ngồi lại với em rồi cũng ngắm trăng như em. Trăng Sài Gòn, chỉ được vài người hiếm hoi biết đến mà thôi. Đa số, không có mảnh trời nào hết để mà nhìn lên. Một số người bận mê đèn màu các hộp đêm.

Mặc dầu vậy, trăng vẫn làm đom như thường, giống hệt một người biết tư trọng, ở trong nhà một mình cũng sạch sẽ từ thân thể lẫn tâm trí.

Đêm nay cô Hằng làm dáng bằng mấy sợi mây trắng mỏng như một chiếc khăn *ê-sạc*¹ bằng lụa Cachemire thành thử không có cành tre để núp sau đó, nàng vẫn hấp dẫn như thường.

Cả hai anh em đều làm thính, Bích bùi ngủi nhớ lại con trăng năm ngoái của nàng, con trăng có đôi, à không, con trăng được một nàng có đôi ngắm nó, con trăng ấy sao mà như là đẹp hơn, vui hơn nhiều. Chỉ mười hai con trăng qua, nhưng nghe sao như xa lắm rồi cái thời “trăng sáng vườn chè” ấy!

Nỗi buồn của nàng không thấm thía lắm, vì loại thuốc an thần mới đã giết chết nó gần hết rồi. Và nhứt là có lẽ nàng đang vui dạ vì một cuộc tình duyên mới, không phải của nàng mà của người anh thương mến của nàng.

Người phụ nữ tấm lòng họ to lớn lắm và tưởng người đàn ông nào cũng nên quý các bà mẹ, các người chị, các đứa em gái, mà cả các cô gái người dung nước lũ nữa vì phụ nữ họ biết vui trước hạnh phúc của người khác, tức họ có tình thương bao la như khoảng trời rộng trên kia.

Phụ nữ họ hay ghen, nghĩa là họ ích kỷ, nhưng họ chỉ ích kỷ trong độc một trường hợp thôi. Đừng ai động tới cục yêu của họ, thì họ vui mừng, sung sướng hộ cho mọi người, sung sướng sâu đậm y như sung sướng trước niềm vui của họ vậy.

Bích hình dung ra cảnh đêm trăng như thế này mà ngồi đây là ba người, người thứ ba là chị dâu của nàng mà cũng đồng thời là một người bạn gái của nàng, người ấy nàng chỉ mới quen đây thôi, mà đã nghe thương mến nhiều lắm.

Anh con trai ngồi bên cạnh Bích đang tức giận các nhà bác học họ cứ nhắc mãi rằng mặt trăng chỉ là một quả địa cầu chết, chàng biết nhưng quên đi, nay bị báo chí lập đi lập lại mãi cái sự thật không nên nói ấy làm cho lòng chàng hết thơ mộng được dưới ánh trăng.

Mặc dầu vậy, con người muôn thuở vẫn lẫn lộn được con người khô cằn vì khoa học, nên chàng lại nghĩ tới một con trăng thứ nhì, một “ông giảng của nhà ai” ở trong “Bà Chiêu”, đầu cầu hội đồng Sâm, ông giảng ấy không biết có được ai đang ngắm hay chẳng?

Nếu ông giảng ấy có khả năng làm trại tiếp vận như vệ tinh Telsa, và nếu chàng có máy, chàng sẽ đánh thử lên đó một luồng điện vô tuyến xem luồng điện có được thu nhận hay là không.

Có, có người ngắm ông trăng ấy và cũng đồng ý nghĩ ngộ nghĩnh về cái luồng điện ấy y như chàng, người ngắm thứ ba đang ngồi trên đầu rào trụ sứ để hồi tưởng lại cái đêm mà nàng suýt “được” cầm tay, cái đêm hồi hộp đầu tiên của một người con gái vỡ lòng yêu, nhưng sự hồi hộp không tiến đến độ ghệt thờ bởi người con trai đã bỏ cuộc một cách bất ngờ.

Ai tập sáo ở đâu đây và đang thổi bản Dạ khúc với những nốt lợ và những tiếng tắt nghẹn nửa chừng, nhưng người nhạc công vụng ấy cũng đủ làm cho Bích băng

¹ *ê-sạc* = *écharpe*: khăn choàng cổ

khuông sần nhó, nhưng biết phận nàng đã xong rồi, ít lắm là ở cái giai đoạn này, nên nàng nghĩ tới niềm sần nhó của người bạn gái mới, đường Hàng Thị. Nàng gọi:

- Anh Hai nè!
- Gì?
- Chị Liễu ấy cô đơn lắm!
- Vậy à? Nhưng chắc em chỉ tưởng tượng như vậy thôi, chớ còn...
- Không... chính chỉ thú nhận với em là chỉ cô đơn.

Lưu cười rồi nói:

- Có những người thích tỏ ra mình đặc biệt hơn người khác ở điểm nào đó, có người nói phách về đủ thứ tài giỏi của họ, và trái lại có người lại thảm kịch hóa thân phận của họ. Cô đơn là một lối thảm kịch hóa thơ mộng hơn hết, làm cho họ trở nên hay ho hơn, đáng chú ý hơn.
- Không, chơn thật hay giả dối đều không che giấu được vì giọng người luôn luôn tố cáo họ. Chính em đã nghe giọng chị ấy.
- Ủ, cũng có thể là nó chơn thật.
- Nhưng không phải chỉ cô đơn về tình bạn đâu...

Lưu không nói năng gì và Bích phải giải thích rõ hơn làm như anh nàng ngốc lắm:

- Chỉ cô đơn về tình... yêu.
- Nó nói rõ như vậy à? Lưu ngạc nhiên hỏi vặn.
- Không. Nghĩa là rõ, nhưng chỉ không có nói hẳn ra. Em hiểu giữa lời của chị.

Lưu lại làm thinh, khiến Bích tức giận lắm. Nàng định mặc kệ hai người này, chính nàng còn khổ hơn Liễu nhiều lắm, mà có kẻ nào thương vay cho nàng đâu, trừ người trong gia quyến nàng.

Nhưng lòng tốt của một người con gái giàu tình thương cứ xui nàng thài lai:

- Chị cô đơn về tình yêu và đang mơ yêu.

Lưu vẫn cứ làm thinh. Bích nổi giận xẵng giọng hỏi:

- Sao anh cứ không nói gì hết vậy?

Lưu cười hiền lành, đáp:

- Thì em đang nói, và anh đang nghe.
- Anh nghe mà không hề cho một tiếng vang, nghĩa là anh nghe một cách thờ ơ.
- Không, em nói hay lắm đó chớ.
- Em không cần được anh khen giả dối. Em nói không thể hay được bởi đó là những lời thông thường. Hay hay chẳng là câu chuyện kìa.
- Câu chuyện của em cũng hay lắm: một người con gái cô đơn và mơ yêu. Hay như tiểu thuyết.
- Anh lại đùa và mỉa mai.
- Nào anh có đùa, có mỉa ma gì đâu.
- Chuyện là chuyện của anh, mà anh làm như là chuyện của em.

- Sao lại là chuyện của anh. Chuyện của Liễu kia chứ.
- Nhưng chị ấy là bạn của anh.
- Nó cũng là bạn của em, sao em không bảo đó là chuyện của em.
- Tức chết đi thôi. Chỉ mơ yêu anh đó.

Lưu lặng thinh không phải vì chàng quá sung sướng hay giả vờ ngạc nhiên. Chàng hơi thoáng thấy rằng Bích muốn làm áp lực. Và chàng đang tư lự, tự hỏi không biết thái độ của Bích có bị yêu cầu xa xôi nào của Liễu chi phối hay không. Chàng thích tự do quyết định và rất sợ một sự can thiệp của đệ tam nhân.

Bích hét hơi to, hét xong, há giận, nàng bình tĩnh trở lại, và không hiểu sao, lại nhớ đến không khí Givral hồi chiều. Nàng thấy Liễu và có ảo tưởng như là Liễu đang ngồi đây hiện giờ, trước mặt nàng, y như hồi chiều.

Vui vẻ, nàng hỏi Lưu:

- Anh có ăn cơm, hoặc uống rượu, hay giải khát ở Givral hay không?

Lưu ngạc nhiên lắm trước câu hỏi không ăn nhằm gì với câu chuyện suýt làm cho anh em họ gây gổ nhau vừa rồi. Chàng nhìn sững Bích, ngỡ em gái của chàng sắp hóa điên trở lại, nhưng vẫn đáp:

- Có.
- Với ai?

Lưu bật cười mà rằng:

- Em hỏi y như mật thám điều tra. Biết chi tiết để làm gì mà hỏi tỉ mỉ dữ vậy?
- Em xin nói rõ thêm “Anh có vào đó với bạn trai hay bạn gái?”
- Bạn trai.
- Anh xấu lắm, không bao giờ đưa em tới đó hết, thành ra em thành nhà quê quá, trước mặt chị Liễu.
- À, giờ anh mới hiểu, té ra Liễu nó đưa em vô đó hả?
- Ừ, hồi chiều này. Chỉ bánh quá.
- Ai có tiền là vào đó được chứ bánh cái khi khô gì.
- Nhưng cỡ em có tiền, em cũng không dám vô đó.
- Ăn thua ở điểm quen hay không. Có lẽ nó thường vào đó với bạn hữu nó, hoặc với cha mẹ nó. Em sẽ dám khi nào em quen.
- Như vậy mới xứng đáng là vợ của ông luật sư.

Lưu cười ha hả rồi chế giễu em:

- Vợ một ông luật sư phải dám vô Givral?
- Phải dám tự ý, khỏi phải đợi ai hướng dẫn, vào những nơi công cộng sang trọng.
- Ai cũng dám hết, miễn là quen vô ra các nơi đó, như anh đã nói.
- À, anh nghĩ sao?
- Anh nghĩ rằng hồi chiều này chắc Liễu trả tiền.
- Hồng phải vậy! Anh nghĩ sao về những điều... về nỗi lòng của chị Liễu đối với anh?

- Anh rất hãnh diện.
- Chỉ có thể thôi à?
- Còn nữa chứ! Anh muốn biết tại sao em lại băn khoăn hơi quá về nỗi lòng của Liễu, và anh muốn hỏi em xem nó có yêu cầu em điều gì hay không?
- Không, tuyệt nhiên không! Con gái, ai người ta lại yêu cầu như vậy. Nếu chỉ yêu cầu, em đã coi chỉ ra gì đâu và đâu có nói với anh cái gì từ này đến giờ. Vậy anh hãnh diện theo kiểu mấy thằng lấc khấc, chúng nó khoe rùm trời là được con này mê, con kia si?
- Đâu có. Em dư biết tách anh chứ.
- Ừ, anh không khoe, như anh chỉ hãnh diện rồi thôi, thì cũng hơn gì lũ nó.
- Chớ em muốn bắt phải thế nào?
- Phải nói rõ tình cảm của anh đối với chị ấy.
- Nói với ai? Nói với nó à?
- Không, nói với em.
- Con nhỏ này độc tài thật. Mày muốn làm quyền trong nhà này hả?
- Không, nhưng em có quyền, vì chị Liễu cũng là bạn của em.
- Quyền gì?
- Quyền buộc anh dứt khoát. Bộ anh tưởng khi không khi không người ta yêu anh hay sao? Hử anh đã có lời nào, hoặc cử chỉ gì ...

Lưu giựt mình, sợ hãi. Trách nhiệm của chàng đã rõ rệt, không chối cãi được qua luận điệu của em gái chàng. Đúng là khi không khi không, không cô gái nào, cho đến cả những cô gái xấu xí như thế gian, lại đi yêu chàng.

“Chưa chi mà đã có trách nhiệm rồi đó! Lưu than thầm. Mình dè dặt, thật là đúng lý trí. Khổ lắm, cái chuyện lòng... thòng của loài người. Cho đến em gái của mình mà còn gài mình vào cái rọ trách nhiệm như vậy, huống chi là Liễu, là dư luận!”

Bị đẩy vào chon tường, chàng làm lạnh lại với Bích:

- Ừ, em có quyền biết, và anh nói đây. Anh cảm tình với Liễu rất nhiều, và hơi hơi yêu Liễu nữa.
- Hoan hô! Vậy anh còn đợi gì?
- Đợi cho tách cách hơi “hơi” trở thành “rất”.
- Nếu nó không thành “rất” được?
- Thì thật là phiền.
- Ừ, phiền. Bởi chỉ đã yêu anh nhiều lắm rồi đó.
- Tại nó vội yêu quá. Anh chưa hề tỏ tình, hoặc nói cái gì cho nó hiểu rõ là anh hơi hơi yêu nó.
- Em nhứt định không tin anh.
- Nhưng cũng chưa có gì đổ vỡ. Trời chưa sập, sao em vội làm rầy.
- Đợi trời sập rồi, thì em còn làm rầy sao cho kịp nữa.

Cả hai anh em nhà này đều bị con ngáo ộp “Lỡ duyên” dọa nạt thường xuyên nhưng phản ứng của họ lại trái ngược nhau: người anh thì dè dặt còn cô em lại nóng nảy, tựu trung cũng do thiện căn của họ chi phối thái độ họ.

*

* *

“Ông giảng” thứ nhì lên cao lắm rồi. Đây là mùa trăng “tới”, cái mùa trăng mà Lưu đã đưa ra để an ủi Liễu khi Liễu trách chàng không đến chơi để hai người cùng thưởng trăng với nhau.

Mùa trăng đã tới, đã gần tàn mà người con trai ấy cũng vẫn chưa đến thêm bước nào cả.

Liễu ngắm trăng suông để nhai mối tình suông của mình, nó không đáng một vị đắng dễ ưa như vị đắng của trái khế qua, không cay vị cay thú vị như vị cay của mút gừng, nó lán lạt làm sao ấy, nhai mãi rồi không muốn nuốt nữa mà nhà đi thì lại cứ tiếc.

Yêu đơn phương không thể được. Có thể yêu trong sạch, trong tinh thần, nhưng vẫn phải song phương. Cái đối tượng của tình yêu không thể là mặt gỗ sơn đen đặt dưới ánh nắng. Nó phản chiếu lại những tia của thứ tình cảm đặc biệt ấy, nếu đối tượng ấy không được là mặt gương, một mảng nước, thì tệ lắm cũng phải là một món đồ màu trắng có tánh cách cho dội lại phần nào tình yêu mà nó bị tạt, chớ không dám nói là nó thu nhận nữa.

Liễu bắt đầu dậy thì không sớm lắm như nơi vài cô bé khác và mãi cho tới giữa năm nòng mười bốn tuổi, nòng mới có kinh lần đầu.

Nhưng thời kỳ dậy thì của nòng thật là tron tru, không hề bị trục trặc vì biến chứng nào khác. Thế nghĩa là, theo y học, nội hạch sinh lý của nòng tốt lắm, không cần bắt đầu rồ máy quá sớm mà chỉ cần máy chạy đều.

Và vì máy chạy đều nên bộ máy đã được “rô-đã”² xong xuôi cả rồi. Đã được “rô-đã”, động cơ có sức mạnh tối đa.

Khi rời “ông giảng” Bà Chiêu để đi nghỉ, Liễu không còn mơ tưởng tới Lưu một cách trong sạch nữa. Nòng lâm vào tình trạng của Lưu sau cái đêm mà chàng đã không dám cầm tay Liễu, cố trong sạch nhưng sau đó lại phải nghĩ bần.

Đã bảo tình yêu gồm thêm một yếu tố thứ nhì, ngoài yếu tố tình cảm, yếu tố mà không ai có can đảm thú nhận vì sợ người ta khinh, mà kẻ không sợ ai khinh cũng nín đi, vì sợ làm vẩn đục một thứ gì cao nhã.

Yếu tố thứ nhì ấy luôn luôn đến với kẻ yêu, mà nhứt là kẻ mơ yêu, nó hành hạ kẻ ấy chớ không mon trốn dịu nhẹ như là tình cảm đâu.

Lắm khi nó làm cho kẻ ấy đến hóa điên lên chớ chẳng vừa. Chính Liễu đang muốn hóa điên đây. Nòng nhứt định thay bực đôi ngời, và chính nòng chinh phục Lưu chớ không đợi chờ sự e dè con gái nữa.

Ngoài ra, nòng sẽ bắt kể tương lai, được Lưu cưới hay không, nòng cóc cần. Phải yêu cho được, và được yêu mới xong.

² rô-đã = rodage: chạy xe cho tron máy

Liễu thấy hy vọng hôn nhơn mong manh quá. Chắc là Lưu bị mặc cảm, nàng đoán được điều đó, khi nhớ lại gia đình chàng, và nhứt là nhớ lại hình ảnh còn mới rành rành hồi chiều này, hình ảnh của một cô gái muốn làm đẹp, tuy cũng đẹp, nhưng hơi què què, mà y phục sang nhứt của cô ấy cũng xấu quá.

Nàng thương gia đình ấy chớ không khinh. Nhưng mặt khác, nàng cũng linh cảm được rằng cha mẹ nàng sẽ không có được ý tốt như nàng đâu.

Không, nàng không hờn Lưu nữa, vì thấy rằng Lưu có lý mà mặc cảm như thế.

Nhiều cô gái khác, không bừa bãi mà vẫn phải yêu liêu, chắc cũng đồng trường hợp của Liễu chăng? Nhiều cô gái, không lẳng lơ, không quá quắt, vẫn cả gan bắt xác con trai, chắc cũng đồng cảnh ngộ như Liễu chăng?

*

* *

Bích sống theo nếp sống mà Tây gọi là “**Conformisme**”³, nếp này, ta và Tây cũng đều giống nhau, là giữ lễ độ xã giao theo thường tình chớ không tiên phong như hạng nghệ sĩ và bạn trẻ bây giờ.

Vì vậy mà nàng đi thăm trả lễ Liễu trong tuần, cách đó bốn ngày, với một món cây nhà lá vườn.

Cây nhà lá vườn chỉ là một lối nói thôi, chớ nhà nàng đâu có cây, đâu có lá. Cây lá là xa xỉ phẩm thượng thặng của dân các thành phố lớn mà chỉ có bực triệu phú mới chơi được thôi.

Món quà ấy là mút gừng kiểu nhà quê, làm theo cách cổ truyền là để y nguyên ảnh gừng lớn với những nhánh của nó trông giống như những ngón tay cùi, chớ không phải xắt ra từng sợi nhuyễn, nấu cho bớt chất cay như ngày nay người ta làm bán đầy chợ.

Kiểu mút gừng nhà quê này, nàng học làm với bà ngoại nàng, biết rằng riêng nó, nó không đáng giá gì đối với Liễu, nhưng Liễu có thể thương thức tấm lòng của nàng giấu trong cách pha chế mút, giấu chung với đường và một chút vị hương.

Bích tới chơi nhà bạn một sáng chúa nhứt vào hồi 10 giờ, theo phép lịch sự thì sai, vì không nên tới thăm ai vào buổi sáng, nàng biết vậy, nhưng sợ buổi chiều Liễu đi xi-nê, đi thăm bạn, hay đi dạo phố thì không thể gặp được Liễu.

Trên xe nàng tưởng tượng đến sự mừng rỡ của cô bạn mới của nàng, và đôi bạn sẽ ra sau vườn nhà mà tâm sự với nhau cho tới lúc gần giờ cơm trưa.

Nhưng nàng phải thất vọng vì Liễu đang có khách. Nàng muốn quay về, đợi ngày khác hãy đến nhưng không kịp nữa vì Liễu đã trông thấy nàng và chạy ra cổng để tiếp bạn.

- Chị cứ vào chơi. Anh ấy cũng chỉ là một người bạn thôi chớ không phải khách khứa gì đâu.

³ *conformisme*: chủ nghĩa thủ cựu

Vào tới buồng khách, thấy người bạn trai của Liễu, Bích muốn ra về ngay. Hắn để tóc dài, mặc áo sơ-mi *ca-rô*⁴ bỏ ngoài, quần Texas, con người bặm ra sữa, mà miệng lại ngậm điếu thuốc, không buồn lấy ra khi chủ nhà giới thiệu hai người với nhau.

Bích thật không ngờ mà Liễu có bạn ca-líp hạ cấp như vậy. Bỗng dưng cảm tình với Liễu bị sụt thật lạ nơi nàng, y như là nước trong một hình pha lê chế tạo tại Chợ Lớn, chất pha lê xấu, vô có nứt rã đáy thành linh, nước chứa trốn đi trong nháy mắt.

Bích không hề hay biết rằng trong xã hội ta hiện nay cả thanh niên có học, con nhà, vẫn ăn mặc bê bối như vậy, và định ninh rằng đó là một tên du đảng nào.

- Chị biểu em gì đó?

Liễu mỉm cười, tro bằng mắt và bằng một cái hất hàm thật thoáng qua, chiếc gói mà Bích vừa đặt lên bàn rồi hỏi bạn như vậy.

Bích rất ngạc nhiên trước lối xưng hô kỳ lạ này, sự ngạc nhiên không bộc lộ, nhưng Liễu vẫn thấy được và cô bé tinh ranh này rất hài lòng mà gặp được cái phản ứng nhỏ nhoi ấy nơi Bích.

Liễu quen miệng xưng em với tất cả mọi người bạn của nàng, chỉ riêng với Bích, nàng mới xưng “tôi” mà còn có ý muốn gọi Bích bằng “cô” nữa là khác.

Lối xưng hô mới lạ hôm nay của nàng nằm trong một chương trình, một kế hoạch tổng quát, trong đó có người bạn trai mà nàng nhắn cho tới đây thăm nàng và nài nỉ đến mỗi chúa nhật với lại mỗi đầu hôm.

Anh Nhựt này là bạn đồng lớp của nàng và nàng đã nhận rằng hắn là người si nàng nhất trong lũ bạn trai cùng lớp. Hắn chỉ si ngầm thôi vì chưa hiểu Liễu nên chưa bao giờ dám “*cua*”⁵ nàng cả. Liễu tinh nghịch đôi khi dữ tợn, mà nghiêm trang thì cũng đúng mực nghiêm trang, khiến hắn ngán, chưa dám nói gì cả.

Thình lình cách đây bốn hôm, hắn bỗng dưng đang theo dõi buổi phát thanh cuộc mở số kiến thiết trong máy thu thanh và nghe cô xướng ngôn viên đọc lên con số trúng độc đặc trưng với số của một vé của hắn, cô xướng ngôn viên ấy là cô nữ sinh viên đẹp nhất lớp, nhất trường, và con số ấy là: “Anh Nhựt, sao từ thuở giờ anh không tới nhà em chơi?”.

Nhựt không nhát gái nhưng hắn đứng chết sững rất lâu rồi bối rối hắn ấp úng đáp:

- O... à... hơ... ừ... tôi sẽ đến... thăm chị.
- Mà cấm kêu em bằng chị đa nhé! Gọi nhau bằng tên có phải “văn minh” hơn không?
- Vâng, tôi sẽ tới thăm Liễu.
- Tối nay nhé!

⁴ *ca-rô* = *carreau* : ô vuông

⁵ *cua* = *faire la cour*: theo đuổi, tán tỉnh phái nữ.

Nhật lại há miệng, trố mắt mà nhìn người bạn đồng song của hắn, không sao tin được rằng hắn đang sống giữa ban ngày vì sự may mắn này lớn quá, giống chuyện chiêm bao quá.

Rồi giây lát sau, cái nhìn của hắn lại mang hơi hướng ngờ vực và sợ hãi, hắn không biết sợ cái gì, nhưng cứ nghi nghi rằng Liễu chế giễu hắn, hoặc định cho hắn vào tròng để bòn con gái chúng nó cười với nhau trên đầu hắn.

- Tối nay nhà em có nấu chè nhãn, nhưn hột sen theo lối Huế, mà nghe bà cụ của anh là người gốc Huế, nhưng anh lại chưa về quê ngoại lần nào nên em muốn giúp anh khỏi mất gốc, bằng bữa chè ấy.

Cả lớp, ai cũng nói đến bà cụ ưa hút những điếu thuốc Cẩm Lệ rất dài và có cái tên còn dài hơn là điếu thuốc nữa, bà mẹ của Nhật mà thân phụ hắn đã cưới thuở ông ấy du học ở Huế, cách đây hăm lăm năm.

Năm đó, không hiểu sao, học sinh trung học của các tư thực Sài Gòn lại phát động phong trào đi du học ngoài Huế, một phong trào rất là khó hiểu bởi trung tâm văn hóa của Việt Nam thuở đó là Hà Nội, còn trung tâm thương mại là Sài Gòn, không có lý do nào thúc đẩy cuộc đổ xô vô lý về cố đô Việt Nam cả.

Phong trào ấy đã tạo ra nhiều gia đình chồng Sài Gòn vợ Huế, chưa bao giờ thấy ở miền Nam này.

- Hay lắm! Má tôi cứ nhắc mãi món quà ngọt đó, nhưng bà không buồn cho nấu vì bà chê nhãn miền Nam mỏng com lắm, nấu chè ăn không ngon.
- Chính vì em được một loại nhãn dày com không kém nhãn Huế, nên em mới bày trò chè nhãn này.
- Loại nhãn đó ở đâu mà chị tìm được?
- Lại chị nữa. Biểu kêu bằng tên mà!
- Vâng lịnh.
- Nhãn Bà Rịa chớ cũng chẳng ở đâu xa, nhưng ngoài ấy cũng chỉ có một cây nhãn đặc biệt ấy thôi, quý lắm đó.
- Nhưng có nhưn hột sen chớ?
- Cố nhiên, nếu không, làm sao mà giống chè nhãn Huế được.
- Hoan hô! Vậy tối nay tôi sẽ đến thăm Liễu và thăm chè. Xin cho địa chỉ.

Liễu sắp đặt tài tình như một người đàn bà khôn ngoan và nhiều kinh nghiệm, khiến cuộc mời khách của nàng không còn gì bí mật và long trọng cho khách sợ cả, trái lại nó rất tự nhiên trong lối xử thế giữa bạn bè cùng lớp, ổn quá, tròn trịa quá sức.

Nếu nàng không nài nỉ người con trai si tình này tới chơi thường bữa, chắc hắn cũng cố lò mò tới, và hắn đến đây hôm nay là lần thứ tư rồi, ba lần trước, hắn vào đây ban đêm.

Bích suýt quên đáp lại câu hỏi của bạn, vì nàng bận nghĩ lung tung, nhứt là bận ghen. Vâng, nàng ghen giùm cho anh nàng, ghen với tư cách trung gian, gián tiếp, nhưng cũng ghen mãnh liệt lắm.

Không phải Bích quá theo xưa như các cụ, thấy con gái đánh bạn với con trai là nghĩ quấy, nhưng không hiểu sao, nàng cứ nghe như là Liễu không có quyền có bạn trai nữa, từ ngày nàng tin rằng Liễu và anh nàng thầm yêu nhau.

Mà cái anh con trai này coi bộ là khách quý, khách thân đây, chớ không thuộc loại tạp khách chút nào vì hắn đang xem một tập ảnh của Liễu.

Bích giật nảy mình khi nghe bạn hỏi như vậy, rồi ấp úng đáp:

- Một chút quà nhà quê.
- Quà nhà quê? Hay lắm. Chị mới về quê?
- Không, quà tôi làm nhưng theo lối nhà quê.
- À, em quên hỏi chị sanh đẻ ở đây, hay ở tỉnh?
- Ở tỉnh, cố nhiên.
- Sao lại cố nhiên?

Bích bối rối không đáp được, chỉ cười trừ thôi. Thân phụ nàng là công chức đã được chuyển chuyên từ tỉnh này sang tỉnh khác, mãi cho đến lúc gần về hưu mới chạy chọt xin về Sài Gòn.

Vâng, ngày nay người ta thích hưu trí ở Sài Gòn hơn là ở làng như ngày xưa, vì thôn xóm bất an.

Nàng cứ tưởng ai cũng thế, hơn nữa, cứ ngỡ Liễu cũng cùng địa vị với nàng, tức con của một công chức bực trung.

Bích bối rối vì chợt nhận ra mình đã nói lên hai tiếng “cố nhiên” ấy một cách hết sức vô lý, và đồng thời nàng cũng hơi buồn tủi vì sự thật bỗng xuất hiện cùng một lúc với cái chợt thấy kia, sự thật là Liễu không phải là người đồng đẳng với gia đình nàng.

Anh con trai mặc quần Texas ống tròn như hai ống tre và nhàu nát cả, đứng lên, rồi bước lại bàn, tự nhiên mở gói quà ra làm như là chủ nhà, vừa mở hắn vừa nói:

- Để xem chị Bích biếu quà gì mà gọi là quà nhà quê.

Cái gói, bên ngoài là giấy màu hồng, loại tờ lớn, bán cho học trò bao tập. Giấy hồng bọc một cái bọc bằng nhựa trong suốt, khiến cả hai đều thấy được ngay những ảnh gừng còn nguyên vẹn.

Nhưng là dân đô thị lớn, con nhà giàu, lại thiếu óc tò mò, cả hai đều chưa hề thấy ảnh gừng lần nào cả, những ảnh gừng nguyên như thế này có bán khắp chợ đồ thành, mà họ thì không bao giờ đi chợ, cũng không bao giờ xuống nhà bếp.

- A rong bẽ. Nhứt reo lên!

Cho đến Bích cũng bật cười, chớ không riêng gì Liễu. Quả ảnh gừng giống hệt một cây rong bẽ, thứ vẽ trong sách, chớ không phải thứ thật, bởi rong bẽ thật mỏng lắm, và mảnh mai lắm, chớ đâu có mà mập ú và có bề thế lực lưỡng như ảnh gừng.

- Con mắt họa sĩ có khác! Liễu nói đùa sau trận cười, ở đâu anh Nhựt cũng thấy toàn các mẫu tranh vẽ, y như là thầy phù thủy thấy ma khắp nơi, và y sẽ thấy vi trùng ngay cả ở miệng chén ăn cơm.
Em thì em đoán đó là mứt vì nếu vẫn không phải là thức ăn có tẩm đường, chị Bích đã không bỏ nó vào học nhựa trong cho khỏi dính giấy gói. Nhưng ai lại làm mứt với rong biển bao giờ.
- Có chớ, Nhựt cãi, nghĩa là rất có thể có. Các cô thì bất kỳ thứ gì các cô cũng làm mứt được hết. Tôi có một người chị họ, chị ấy làm tới mứt cùi mít nữa. Dầu sao những miếng mứt này mà vẽ ra thì hay lắm.
- Ăn, hẳn phải hay hơn. Liễu cãi, nàng tháo sợi dây cao su cột cái bọc, rồi thò tay vào đó rút ra một ảnh gừng rồi cắn một miếng thật lớn.
- Ý! Bích kêu lên.

Nhưng Liễu chưa kịp ngạc nhiên vì tiếng kêu ấy và Bích chưa kịp giải thích gì thì cô chủ nhà tham ăn đã kêu, còn to hơn Bích nữa:

- Trời ơi, cay xé họng. Chị Tư ơi, cho một ly nước lạnh mau lên.

Bích cười ngất và quên ghen.

- Gì đó, Nhựt hỏi.

Nhưng Liễu đã đứng dậy chạy đi, vì đợi nước không được nữa, Nhựt hỏi Bích:

- Mứt gì đó chị?
- Mứt gừng, nguyên ảnh.
- Hèn chi. Nhưng ảnh là gì?
- Ảnh là củ. Người ta không nói củ gừng mà nói ảnh gừng.
- Hay quá, bữa nay tôi học được tới hai thứ ảnh - cũ. Và nhà quê làm mứt gừng nguyên ảnh.

Liễu đã xoa dịu lưỡi bằng nước lạnh, nhưng trở ra đây nàng vẫn còn hít hà và lau nước mắt sống bằng khăn [mu-soa](#)⁶. Nàng nói:

- Còn cay hơn cà-ry chà-và nữa?
- Không cay hơn, Bích cãi chảnh, nhưng ăn cà-ry chà, chị đã biết trước rằng nó cay, còn trong trường hợp này chị đang chờ đợi một vị ngọt, bùi, vân vân... nên mới...

Nhựt đứng lên và nói:

- Tôi xin phép về, kéo tôi thấy Liễu chảy nước mắt, tôi lại muốn vẽ chon dung Liễu.

Lối xung hô thân mật của người khách này lại khiến Bích nghe khó chịu trở lại. Nhưng được cái là hẳn xin về thì cũng đỡ phiền.

Nàng thật tình nói:

⁶ *mu-xoa* = mouchoir : khăn tay

- Anh ở chơi chớ. Tôi cũng sắp về đây. Tôi rất phiền mà đã vô tình quấy rầy anh.
- Đâu có, tôi tới đã lâu rồi, mời chị cứ ở, và tôi cũng xin phép chị.

Liểu xin lỗi Bích rồi tiễn khách, không quên nói to:

- Tối nay hay tối mai, anh tới chơi nhé.

Hai người còn nói vài câu tại cổng, khiến Bích lại càng ghen hơn, vì nàng không nghe được họ nói với nhau những gì, nên cứ tưởng tượng mà kẻ ghen thì dĩ nhiên là tưởng tượng người ta trao đổi với nhau những lời lẽ vô cùng âu yếm.

Giây lát sau, độ chừng Bích bắt đầu sốt ruột thì Liễu mới chịu buông tha cho ông bạn *cao-bồi*⁷ của nàng về, và trở vào với cô bạn gái bị đẩy vào cái thế làm nữ gián điệp theo kế hoạch của cô gái tinh ranh, con cháu của những nhân vật không quá khờ khạo trong xã hội.

- Thế nào chị Bích, Liễu hỏi, có gì lạ?
- Cũng chẳng có gì.
- Chúa nhật đi xi-nê nữa chớ?
- Xin để khi khác.
- Chị không ghiền chiếu bóng à?
- Không.
- Em thì khổ. Em ghiền trò giải trí ấy lắm, nhưng đi một mình buồn quá.
- Chớ bạn chị không rủ chị đi sao? Chẳng hạn như anh Nhật khi này.

Giọng Bích không có gì mĩa mai hết. Nàng nói thật tình, không thể dè rằng Liễu ít bạn.

- À, anh Nhật! Chị nói em mới nhớ ra. Anh ấy có rủ chớ. Nhưng để xem.

Bích không ở lâu như nàng đã định. Nàng không biết nói với Liễu gì nữa, khi mà lòng nàng không an. Thương mến đã mòn lặn rồi, còn rơi rớt lại chút nào, nàng hờn dỗi không muốn rớt qua cái bình bên kia.

Trước sau, nàng thăm bạn có nửa tiếng đồng hồ mà thời gian ngắn ngủi ấy lại gồm rất nhiều “chỗ nghỉ” như là trong một bản nhạc có những hồi im lặng.

*

* *

Bọn gián điệp chánh hiệu rất sung sướng mà biết được một chuyện mới lạ để có mà làm báo cáo phúc trình. Người nữ gián điệp bất đắc dĩ là Bích lại buồn xo trên đường về nhà.

Cái bí mật nguyên tử mà nàng vừa khám phá ra ấy, nàng không muốn tiết lộ ra cho trung ương tình báo Lưu biết chút nào.

Nàng sợ Lưu phải đau, mà ruột thịt với nhau thì hễ anh đau, em cũng nghe lòng như bị dằn.

⁷ *cao-bồi* = cowboy

Đau lắm là suốt buổi viếng thăm của nàng, Liễu không hỏi thăm hoặc nhắc sơ đến Lưu một tiếng.

Tuy nhiên không muốn tiết lộ mà nàng lại thấy rằng mình phải nói ra sự thật cho anh nàng biết. Bích có cảm tưởng như Lưu là một anh chồng đã bị mọc sùng rồi vậy và trong một trường hợp như thế, bạn hữu kia mà họ còn không nín được thay.

Mà đừng nói chi là bằng hữu. Có những kẻ bàng quang, không ăn nhằm gì hết với đương sự, vậy mà họ ngứa miệng muốn bép xép lắm, bởi chụp được một cái “**tuy-dô**”⁸ giựt gân là họ sướng mê toi, mà sự gỏi gắm cái tuy-dô ấy cho đương sự còn làm cho họ sướng gấp mười lần hơn.

Có kẻ tào lao mà nhát gan, không dám rỉ hơi, đi đến chỗ gỏi thơ nặc danh cho các ông chồng bị mọc sùng nữa là khác.

Không muốn nói mà lại thấy mình có bốn phận soi sáng một người anh còn mù mờ, Bích lo nghĩ, và sự lo nghĩ cộng lại với nỗi buồn của nàng, làm cho nàng héo sàu đến trông là thấy ngay.

Bà Phán, suốt bữa cơm trưa, cứ len lén nhìn con mà lo sợ. Bà e Bích lại nhớ mối sầu cũ và không khéo lại rơi vào cái vực sâu và tối của điên loạn thì nguy.

Trên đời, thân nhau nhưt là vợ với chồng, rồi mới đến mẹ với con. Vậy mà bà Phán rất là rối trí, không biết tính sao. Bà sợ hỏi thì càng rắc rối hơn, bởi hỏi tức là gỏi nhớ. Nhưng không hỏi, để cho con bà thăm lặng nhai mãi niềm riêng thì nó sẽ bị nén tâm mất.

Bích ăn xong, đi lên lầu ngay, chớ không tham gia vào câu chuyện của gia đình sau mỗi bữa cơm, câu chuyện này vào giấc tối có khi kéo dài đến hai tiếng đồng hồ, còn giữa trưa, ngắn lắm cũng mười lăm phút.

Những gia đình tốt, luôn luôn xem bữa cơm gia đình, nhưt là buổi nói chuyện sau bữa cơm, rất là quan trọng vì giáo dục gia đình chỉ có thể thực hiện vào những lúc ấy thôi, bao nhiêu thì giờ khác, ai cũng bận làm việc cả, không ai nói với ai cái gì cho nhiều, cho nghiêm trang được.

Truyền thống dân tộc, nền nếp gia đình được trao gởi từ thế hệ này qua thế hệ khác, đích là trong những bữa cơm gia đình như thế, nhưt là bữa cơm đêm, dưới đèn, quanh bếp lửa.

Thế nên sự rút lui của Bích là một biến cố, chớ không phải là chuyện mà các gia đình bê bối xem là thường, những gia đình mà ông cha chạy theo tiền hoặc theo gái, bà mẹ mê ngồi lê, hoặc mê tú sắc hơn là giáo dục con em, những gia đình mà tới bữa ăn, thường khi vắng mặt đến phân nửa số người trong nhà, những gia đình chỉ biết đổ lỗi cho phim, cho báo chí mà không hề nghĩ rằng “sự có mặt”, “sự họp mặt” hằng ngày trong nhà là yếu tố quan trọng hơn hết, ngăn con em họ hư đốn.

Biến cố ấy, làm cho ba người còn lại, lặng lẽ nhìn nhau bằng mắt:

⁸ *tuy-dô* = *tuyau* : ống, có nghĩa là nguồn tin bí mật được nói, mách riêng

- Mày có thấy gì không Lưu? Bà Phán hỏi.
- Con cũng lo lắm, y như má.
- Nhưng hôm đó mày có hỏi thăm nhà thương...
- Cố nhiều là họ nói phân hai, bởi vì mỗi cá tánh mỗi khác. Có người quên được luôn, có người không, y học không sao biết trước được ai khỏi hẳn, ai sẽ trở lại nhà thương.
- Bây giờ làm sao đây?

Ông Phán nãy giờ chỉ làm thình, theo thói quen của ông, bây giờ mới lên tiếng:

- Cốt là giúp cho nó quên.
- Hay lắm, bà khen, nhưng giúp cách nào?
- Thì làm cho nó vui.
- Nó không tham gia câu chuyện suốt bữa ăn, ông có thấy chớ?
- À, khi sáng nó đi đâu? Ông hỏi.
- Nó nói nó đi thăm bạn nó, mà cũng là bạn của thằng Lưu.
- Vậy à? Lưu hỏi mẹ.
- Ừ, nó thăm con bé tên là Liễu ấy.
- Nhưng trước khi nó ra đi, má thấy nó thế nào?
- Nó vui như thường. Sáng ra nó đi chợ mua đồ ăn rất vội. Xong nó giao cả cho chị bếp, rồi trang điểm để ra đi.
- Và lúc nó về?

Câu này của ông Phán.

- Nó về tới, tôi thấy mặt nó buồn xo.
- Đích thị là nó đi đâu ấy, chớ không có đi thăm con Liễu nào hết, ông Phán đề quyết như vậy.

Bà cãi lại:

- Không, nó đã làm mứt gừng nói là để biếu con Liễu và nó có đem gói mứt gừng theo.
- Đó không phải là một bằng cứ. Nó có thể ghé qua nhà bạn nó hai phút để tặng quà, rồi đi nơi khác.
- Ông đoán là nó đi đâu?
- Tôi biết sao được.

Lưu hết cả hồn vía. Chàng biết chắc rằng Bích không có đi đâu khác hơn là vào thăm Liễu thật. Chàng đoán là Liễu đã nói hớ cái gì vì đại dột. Chàng khổ tâm quá. Chàng đã tiên đoán ngay từ đầu rằng sự quen thân của hai cô gái này sẽ gây rắc rối về sau, muốn ngăn trở mà bất lực và bây giờ, chưa chi đã sanh sự rồi đây.

Chàng muốn xế này dông tuốt vô Gia Định để hỏi Liễu cho biết chuyện gì đã xảy ra, nhưng lại thôi. Giặt áo trong nhà tốt hơn. Nên điều tra khéo léo ngay nơi Bích là thượng sách. Và lại kế hoạch của chàng là ngưng tới lui với Liễu một thời gian kia mà.

Quả Liễu đã đích thân tìm chàng sau cái đêm đầu tiên nàng theo cha mẹ để tập sự giao thiệp nhưng điều ấy cũng không chứng tỏ cái gì rõ rệt. Có thể ngày Liễu tới đây để rủ Bích đi xi-nê, ngày ấy ông hoàng tử đẹp trai chưa kịp sẵn đuổi nàng, mà nay thì hẳn đã khởi chiến rồi và tình thế đã khác cả rồi.

Cá tánh của Lưu không thích tranh đấu trên địa hạt tình ái. Đánh nhau giành người đẹp là một trò khi đại đột mà có kẻ cho rằng rất tác phong hiệp sĩ, nhưng chàng lại thấy là vô lý, giống hệt hồi thượng cổ, hai ông ăn lông ở lỗ giành nhau một con thịt để dụ cho “người đẹp” mê họ bằng cách hạ kẻ kia, dâng thịt cho người đẹp.

Cái người đẹp thời thượng cổ ấy còn tha thứ được, còn yêu được khi “nàng” mê thịt, tôn thờ sức mạnh, chớ người đẹp ngày nay mà cũng thế thì rất xoàng...

Người đẹp của năm 1965, theo chàng, thì phải biết phân biệt giá trị của hai hoặc nhiều người và tự do lựa chọn mà không bị ảnh hưởng của cuộc săn đuổi ráo riết nào cả.

Quan niệm này có thể làm cho chàng ế vợ như chơi, và ế hơn tình chắc chắn vì giá trị của mỗi người, thật là khó thấy, các chàng biết tính sao giờ, thôi thì cứ thằng nào khoe tài nghe có thể tin được, thằng nào tới lui thường thì chọn nó phứt cho xong kéo cau trở muộn, già hết duyên thì cũng buồn.

- Mày tính sao Lưu?
- Má để đó cho con.

Chàng nói vậy cho an lòng mẹ, chớ thật ra chàng chưa biết tính sao cả. Lẽ dĩ nhiên là điều tra tại chỗ rồi. Nhưng hỏi nó cách nào cho nó chịu khai đây chớ?

*

* *

Đêm nay trời không trăng, nhưng sáng sao. Lưu bắt ghế ngồi ngoài hành lang dùng làm sân thượng và gọi Bích:

- Bích ơi, ra đây anh kể chuyện này cho nghe, hay lắm.

Bích cứ đan mãi chiếc áo len chưa cần, giữa mùa nực, đan rồi tháo ra để đan lại. Nàng làm theo chỉ thị của bác sĩ nhà thương điên, vì công việc đan len rất hay ở chỗ nó ngăn người làm việc nghĩ vớ vẩn vì họ bận đếm mũi kim.

Đêm nay nàng lại còn cần đan hơn những đêm khác nữa.

Bích cũng rất muốn trò chuyện với anh, mong tìm được một cách may mắn, giữa câu chuyện, lối nói khéo léo thế nào mà Lưu biết sự thật lại vừa không bị sét đánh vào tai.

Nàng bỏ cả, nhắc ghế ra sân thượng rồi hỏi:

- Gì đó anh?
- Anh vừa thấy hỏa châu, hướng này, chắc là ở trong Gò Vấp.
- Vậy mà hay cái nỗi gì?

- Ấy, nó hay về chuyện khác. Anh có một thằng bạn ở trong cư xá Phú Thọ Hòa nó kể câu chuyện này rất là buồn cười.
À, em biết hay không là trái hỏa châu nhẹ, chớ không phải thứ dù lớn của lính nhảy dù đâu.
- Rồi sao?
- Trẻ con rất mê dù hỏa châu. Để chơi cũng hay, mà bán cho trẻ con nhà giàu thì cũng được mấy mươi đồng một chiếc.
Cái đêm Giáng Sinh vừa rồi, tại khu Phú Thọ Hòa, quân đội bắn hỏa châu gần suốt đêm để dân chúng đi nhà thờ, vì trong ấy hẻo lánh lắm và tối lắm.
Như vậy, em biết số hỏa châu đêm ấy trong đó có đến cả ngàn không ít.
- Rồi sao nữa?
- Có hàng trăm đứa trẻ đi săn dù ở ngoài cư xá. Mà chung quanh cư xá là đồng hoang ruộng vắng minh mông.
Lúc chạy đón dù, thì ở đâu cũng sáng như ban ngày, nhưng lối hai giờ đêm, thành lính chiến dịch hỏa châu chấm dứt, có hàng trăm đứa trẻ bỗng dưng bị rơi vào vực thẳm đen tối.
Cư xá có đèn, nhưng đèn ngày thường chỉ cháy có mấy tiếng đồng hồ, hôm ấy có cháy lâu hơn, nhưng cũng không lâu như hỏa châu, thành thử chúng không thể nhắm ánh sáng của khu mà mò về nữa.
Trẻ con Sài Gòn *ba-gai*⁹ lắm, nhưng không can đảm như trẻ con ở thôn quê mà biết đâu cả người lớn cũng thế, thành thử bị bóng tối chụp xuống thành lính rồi vây quanh chúng, chúng nó khóc thét lên, tiếng khóc của nhiều đứa vang dậy cho đến trong cư xá cũng nghe và người lớn mới đổ ra đi săn lại chúng nó.

Bích cười ngất khi nghe câu chuyện ngộ nghĩnh này. Tuy nhiên Lưu thấy là vẫn chưa phải lúc điều tra, nên tìm một vấn đề khác để dẫn dắt lần lần Bích đến chỗ tự nhiên cởi mở.

Nhưng Bích lại có câu chuyện để nói trước anh nàng. Nàng triết lý vật:

- Đang ở ngoài sân mà bị bóng tối chụp xuống thành lính, con người phải mù ngay, nhưng nếu đang ở trong bóng tối, bỗng nhiên bị xô ra trước một thứ ánh sáng dữ dội quá thì con người lại ngất đi.

Ý nàng muốn bàn tổng quát về phản ứng tai hại của anh nàng, khi Lưu nghe nàng tiết lộ những điều nàng đã thấy. Bàn xong nàng sẽ phê bình rằng đầu phải ngất cũng nên hoan nghinh ánh sáng nó soi rõ cho ta.

Xong đâu đấy, nàng sẽ kể câu chuyện trong cầu Hội Đồng Sầm.

Nhưng Lưu cãi ngay:

- Đâu có, ai mà ngất. Người ta hóa lòà mắt, nhưng cũng chỉ trong năm mươi phút thôi.

⁹ *ba-gai* = *pagaille, pagaye* : cứng đầu, lộn xộn

- Vậy à? Nói vậy thì không có gì nguy hết?
- Ừ, và nếu người ta đeo kính mát (kính râm) thì người ta sẽ không việc gì hết ráo.
- Em muốn đeo kính mát cho anh đây.
- Để làm gì?

Lưu ngạc nhiên hỏi, vì chàng hiểu ngay lối nói bóng của em gái chàng nó báo hiệu một tiết lộ quan trọng nào, đối với chàng.

Đồng thời Lưu cũng chợt hiểu rằng nỗi buồn của Bích từ sáng đến giờ không có tánh cách cá nhân cho riêng Bích. Đó là nỗi buồn vay giùm kẻ khác.

Lưu bỗng đâm lo sợ, tim đập thình thình, muốn hỏi ngay về Liễu, nhưng cũng muốn cho Bích đừng vội nói ngay.

Chàng lại còn mong cho chàng đoán sai và Bích định nói về chuyện khác. Để làm gì? Là một câu hỏi vội vàng, ngoài ý muốn của chàng nên chỉ chàng vội hủy bỏ nó bằng một câu hỏi khác:

- Bích nè, hình như là từ sáng tới giờ em không được vui?
- Có thể, Bích đáp.
- Còn có thể gì nữa! Em héo sầu, khiến má lo lắng.
- Vậy hả? Trời, em đâu có dè! Thôi để lát nữa, em cố vui vẻ như thường cho má an lòng.
- “Cố vui vẻ”, tức là không vui vẻ thật sự?

Bích không xác nhận, cũng chẳng đính chánh, vì đính chánh không được nữa, mà xác nhận là phải kể ngay, dưới trận mưa câu hỏi của anh nàng. Mà nàng thì rất sợ phải kể ngay. Nàng không đoán trước được phản ứng của Lưu sẽ thế nào, và rất lo chuyện không may xảy ra.

Đã nói gia đình này bị ám ảnh vì bệnh điên và cả người điên vừa khỏi cũng lo sợ cho người thân yêu của họ mắc cũng chứng bệnh với họ. Sự lo sợ này bắt nguồn từ tin tưởng sai lầm của dân ta là bệnh điên là bệnh có nôi, em điên thì anh cũng rất dễ điên.

Sự kiện ấy, cũng đôi khi xảy ra, nhưng đó không phải là luật di truyền, luật đồng máu mủ gì cả mà do nguyên nhân khác. Nhưng Bích có biết đâu, nhìn anh và tương tượng đến sự biến đổi của gương mặt thông minh sáng sủa, đây sự sống của Lưu ra một gương mặt mừng tượng như gương mặt của cô gái đồng buồng với nàng tối ngày cứ nhìn trần nhà mà cười, cười bằng miệng nhưng đôi mắt không tham gia vào những trận cười ấy, đôi mắt đi vắng không hẹn ngày về.

Sở dĩ nàng lo sợ phản ứng tai hại của anh nàng là vì nàng không biết tình cảm của Lưu đã lên tới mức độ nào. Có thể là Lưu đã yêu nhiều lắm rồi, nhưng bề ngoài làm bộ như vậy, vì chàng mặc cảm sai lầm rằng si tình là bậy.

Nàng thả thử một trái **ba-lông**¹⁰ dỏ dẫm:

¹⁰ *ba-lông* = *ballon*: trái banh (quả bóng)

- Anh đừng có lầm mà tưởng em chưa quên được mối sầu của em. Em đã lành bệnh hẳn rồi, bệnh “yêu” ấy, chớ không phải bệnh điên đâu nhé. Nếu em có buồn thì chỉ buồn vì lẽ khác thôi, chớ không buồn vì si tình như anh vậy đâu.
- Anh si tình?

Lưu ngạc nhiên, nhìn Bích trừng trừng mà hỏi câu đó. Không. Chàng chỉ yêu Liễu vừa chừng thôi, nên mới dẫn đo được tới mức dè dặt của một người đàn ông đứng tuổi và vốn được giáo dục khá khắc kỷ, chàng rất giỏi giấu giếm tình cảm thật của chàng. Vậy mà Bích nó lại thấy như thế thì kỳ lạ quá.

Bích nói láo có ý thức và mục đích, nên cười mà rằng:

- Không si lắm thì cũng vừa vừa. Thế nào, chị Liễu mà không làm cho anh rung động được thì em rất ngạc nhiên.

Lưu bật cười rồi thú nhận:

- Quả anh đã rung động trước Liễu, nhưng nói là anh si tình là nói quá.
- Chỉ rung động vậy thôi sao?
- Ừ, anh yêu nó, nhưng chưa quyết định gì hết và chưa nói gì với nó cả.
- Còn dò xét?
- Ừ.

Ý Bích muốn nói đến cuộc dò xét về hạnh kiểm, nhưng Lưu thì chỉ dò xét chuyện khác thôi. Thế nên Bích lại hỏi:

- Theo anh thì hạnh kiểm thế nào là được?
- Kể ra thì cũng chẳng biết thế nào, vì hạnh kiểm gồm nhiều thứ quá, đòi hỏi đủ thứ, chắc không ai đủ điều kiện đâu. Anh thì anh chỉ cần một tâm hồn đẹp và một tấm lòng tốt.
- Anh dễ dãi quá! Bất kể dĩ vãng à?

Lưu lại cười:

- Nó còn bé con lắm, làm gì đã có dĩ vãng.
 - Ai biết đâu được. Em nghe nói đời bây giờ có đứa nó yêu từ năm mười sáu.
 - Tình yêu trẻ con không có gì đáng kể.
 - Anh Tây quá.
 - Chỉ về điểm đó thôi.
 - Nhưng anh thấy chị ấy có đứng đắn không?
 - Cũng khá đứng đắn.
 - Khá là như thế nào? Đứng đắn hay là không đứng đắn chớ đâu có ba bốn bậc đứng đắn.
 - Khó nói lắm. Nếu anh là Lục Vân Tiên, thì anh sẽ cho rằng nó không đứng đắn.
 - Em không hiểu.
 - Em không có học Lục Vân Tiên của cụ Đồ Chiểu à?
-

- Có, nhưng vẫn không hiểu anh muốn nói gì.
- Cái anh Lục Vân Tiên gần ấy, ảnh cấm cô Kiều Nguyệt Nga khoát rèm để thấy mặt ảnh, vì ảnh cho rằng trai gái thấy nhau, là không đúng đắn. Anh thì anh chỉ cấm Liễu thấy mặt người khác thôi, còn nó muốn thấy mặt anh, anh thích lắm. Lẽ cố nhiên là nên hiểu hai tiếng thấy mặt theo nghĩa ngày nay, nghĩa là “thân mật”.
Bọn đàn ông ích kỷ suy luận như thế này: “Nếu một cô gái bằng lòng thân mật với ta thì cô ấy cũng sẽ bằng lòng thân mật với người khác”. Họ không chịu nhận rằng người ta có thể chỉ chọn một người thôi, và chọn xong, người ta có quyền thân mật với người đó.
- Nếu như vậy thì thật chưa biết chị ấy chọn ai?

Lưu cũng chợt thoáng hiểu cái gì qua câu nói trên đây, một câu nói rất tầm thường, nhưng có nhiều yếu tố khiến chàng linh cảm rằng không tầm thường.

Nhưng chàng cũng phụ họa theo một cách tầm thường như vậy.

- Ừ, anh cũng chưa biết nó chọn ai, vì thế mà anh không dám để tình cảm anh tiến sâu lắm.

Bích tin rằng anh nàng thành thật nên thấy rằng nàng đã có thể kể câu chuyện khi sáng rồi. Nàng nói:

- Ừ, như vậy đó. Hồi sáng, em có đi thăm chị ấy. Em gặp một người khách của chị ấy, một người bạn trai. Coi bộ hai người thân với nhau lắm.

Im lặng hoàn toàn.

Nhưng Lưu không nghe tim chàng đập vì chàng suýt đứng tim.

Trong ánh sáng lờ mờ của đèn buồng ngủ phiếm du ra tới ngoài này, Bích không thấy được sự tái lột của da mặt của anh nàng, và nàng cũng không dám nhìn thẳng vào mặt Lưu để mà thấy cái gì.

Sự im lặng này nghe dễ sợ quá và nàng hoảng hốt vô cùng cứ lo Lưu sắp nhảy từ nơi này xuống dưới kia.

Nhiều đêm hai anh em ngồi đó hàng giờ mà không ai nói qua một lời nào hết nhưng sự nín lặng có mấy phút ngắn ngủi của Lưu đêm nay lại có vẻ rất là bất thường.

Lưu cố trấn tĩnh và chợt nghe rằng mô bản tay chàng i-i mồ hôi. Thái dương cũng thế và những giọt mồ hôi rịn rỉ rả này sẽ hợp lại để chảy xuống thành giọt như nhiều khe nước nhỏ hợp thành suối.

Chàng rất muốn nói ngay cái gì kéo Bích nó nghĩ rằng chàng đã bị xúc động mạnh quá đã bị chấn động tâm thần nhưng bươi trí mãi mà không tìm được ý nào hết. Rốt cuộc chàng nói láo:

- Anh biết nó có nhiều bạn trai khá thân, nhưng không rõ thằng nào đã hoặc sẽ lột vào mắt đen của nó.
- Mắt chị ấy đen thật đó chứ.
- Đen và sâu vô cùng.

Câu nói của Lưu rất là tầm thường, hợp tình, hợp cảnh, hợp lúc, nhưng tình cảm thật của chàng, chàng không thể giấu được Bích vì cái giọng run run nghèn nghẹn của nó.

Bích đã hết sợ hãi thái quá, nhưng vẫn còn lo, nhứt là hoang mang, không biết có nên thêm chi tiết nào hay không. Rốt cuộc nàng nhứt định thôi, không kể gì nữa. Cuộc báo động nào cũng phải có ba bậc, số 1, số 2, số 3. Nàng không nên thâm kích hóa gì cả.

- Anh ấy thế nào? Để xem coi có phải thân không?

Lưu lại bịa ra câu hỏi đó, làm như quả sự “nhiều bạn trai thân” là có thật, và chàng biết gần hết lũ ấy.

- Để em tả anh nghe: tóc Beatles, mặt còn non choẹt mà lại hút thuốc, điệu này mồi qua điệu khác, sơ-mi vẽ con chim con cò, quần Texas nhàu nát ống, giày Santiago.
- Đích thị là thằng Hát Giang trường Cao đẳng Mỹ thuật.
- Không, anh ấy tên Nhựt.
- Ủ, nhưng Hát Giang là biệt hiệu của nó. Ủ, nó cũng khá thân với Liễu đấy.
- Té ra anh đã biết? Ờ, chắc là thân lắm nên mới được xem một tập ảnh của chị ấy với lại được chị ấy đưa ra tận cổng, lại gọi chị ấy là Liễu này Liễu nọ nữa.

Lưu nghe no ghê lắm, sự no, nghe trể rất lâu sau bữa ăn là chứng khó chịu mà người miền Nam gọi là “ò nơi cổ”. Đó là dấu hiệu sự tiêu hóa bị ngưng trệ thành linh vì một cảm xúc mạnh.

Có một chi tiết mà nếu Bích nói ra, chắc Lưu sẽ ngắt đi, là Liễu không có hỏi thăm Lưu lấy một lời.

Bấy giờ mồ hôi của chàng đã chảy thành giọt, khiến Lưu nghe ngứa nơi cần cổ, chỗ da cổ chạm với bầu áo bi-da-ma, chàng khó chịu nhưng không dám rút khăn ra để lau. Chàng đã gần làm chủ được thần kinh hệ của chàng rồi thì không dại gì mà tự tố cáo cho Bích nghi thêm cái gì.

Chàng còn cố nói cho nhiều, để tỏ ra ta đây không xúc động đã đành, mà cũng chẳng hơi buồn chút nào:

- Em thấy Liễu thế nào?
- Khá đẹp, nhưng về *élégance* thì số dách. Chị ấy lại rất thạo ăn mặc, đi đứng, tự tôn mặc cảm nữa thì làm một người đàn bà mông-đen tuyệt diệu.
- Nhưng nó giàu quá!
- Ủ, chị ấy giàu quá!

Bích không biết gì hơn về tài sản gia đình của Liễu trừ ngôi biệt thự xưa và chiếc xe cũ. Nhưng nàng dốt về cảnh giàu sang, nên cũng cho rằng như vậy là giàu lắm rồi.

Bỗng nàng bật cười sau tiếng “ừ” từ miệng nàng bay ra.

- Em cười gì?
- Anh với em làm như giàu là một cái tội.

- Lắm khi tội, đôi khi không. Nhưng đầu sao, kẻ nào rắp ranh bắn sẻ ở gia đình đó, cũng có vẻ trèo đèo, coi không được.
- Ủ, em cũng nghĩ vậy.

Bích muốn chọc cho con cá nhả miếng mồi nó toan tấp, mà nàng cũng nghĩ như vậy thật.

Trước kia thì Lưu cũng chỉ nghĩ như vậy thôi, vì chàng không thể tách rời yêu đương và hôn nhân. Nhưng về sau này, đôi khi chàng quên mất hôn nhân đi, nên không còn luôn luôn nghĩ như vậy nữa.

Nhưng những điều chàng nói ra này giờ chỉ để cho có chuyện, chỉ để được nói huyên thiên mà thôi, không cần diễn đúng ý của mình hay không.

Và chàng thấy là mình đã nói khá đủ rồi, dám nghĩ ngợi và ừ hử qua loa với em. Bích lập lại ý nghĩ của anh nàng xong rồi, thêm:

- Chị ấy không có làm phách, em nói tự tôn mặc cảm, nhưng em hiểu bốn tiếng ấy khác nghĩa. Tuy nhiên, biết đâu cha mẹ chị ấy lại chẳng được tử tế như chị ấy.
- Ủ.
- Với lại họ sẽ đồn rằng anh sẽ đào mỏ.
- Ủ.
- Anh sợ mang tiếng là kẻ đào mỏ hay không?
- Hử?

Lưu giật mình, hỏi lại em, bằng tiếng “hử” ấy mà Bích chỉ ngỡ là chàng nghe không rõ câu. Nàng nói lại ý đó, hơi khác đi:

- Anh có thích đào mỏ hay không?
- Không.

Lưu không còn chối với chàng được nữa rằng chàng đã yêu nhiều lắm rồi. Chỉ có kẻ nào yêu nhiều quá mới nổi ghen lên một cách vô lý như thế này.

Vâng, chàng nhận rằng mình ghen vô lý. Những gì Bích kể cho chàng nghe, không chứng tỏ gì cả, không chứng tỏ điều mà chàng lo sợ. Chàng chưa được xem một tập ảnh của Liễu không có nghĩa là chàng ít thân với Liễu hơn là cái anh chàng Nhựt nào đó.

Đôi khi chủ nhà cho khách xem tập ảnh, vì họ không biết nói gì với khách nữa, mà như vậy là không thích nhau lắm đâu. Còn bạn học mà gọi nhau bằng tên là chuyện dĩ nhiên, chính chàng cũng đã gọi vài chị bạn bằng tên thì đã sao.

Lưu nhìn em, mỉm cười và thấy nó lạc hậu quá. Mà chàng cũng lạc hậu tuốt, muốn tập làm văn minh, nhưng chưa thuộc bài, còn chứa rất nhiều tàn tích nam nữ thọ thọ bất thân trong bụng.

Chàng lại thấy mình đã giả dối với mình. Chàng không đi thăm Liễu nữa, bụng bảo dạ để Liễu tự do lựa chọn vì biết đâu đêm “ra ngoài xã hội”, mà người Pháp nói là

“vào xã hội”, nuốt mất đi hai tiếng “mông-đen”, biết đâu đêm đầu tiên ấy nàng đã chẳng gặp ngay người lý tưởng.

Tự nói với mình là thế, nhưng lại muốn giữ độc quyền, và giờ nghe đau như giần. Khi này chàng chỉ bị choáng váng thôi, y như một kẻ bị xe đụng, mấy mươi giây đầu mất tri thức nhưng lại có vẻ tỉnh táo như thường, rồi sau đó, thức giác trở lại với y, y nghe thấm đòn, đau đón chịu không nổi.

Lưu lắng nghe lòng mình, nhưng chỉ nghe được một cách vật chất, vị trí của một cơ quan. Kỳ lạ quá, làm như là trái tim chàng teo lại nhỏ hơn, và nó được treo lủng lẳng bằng một sợi dây, chớ không phải có chỗ nằm vững chãi như trước, hoặc được treo kiên cố như trước.

Chàng nhớ có đọc một quyển tiểu luận y học của bác sĩ người Đức, ông ấy cho rằng bệnh tình là một bệnh vật chất chớ không riêng gì tâm thần, và quả trái tim có bị teo và bị rạn nứt thật sự.

Chàng hơi sợ nên cố gắng vượt khỏi đau khổ bằng suy luận sau đây:

“Cứ theo lời Bích thì thằng ấy “non choẹt” mà đưa non choẹt đâu có xứng tay đối thủ với mình.

Ấy, các ông già khinh thường bọn có tuổi, bọn có tuổi coi rẻ bọn đứng tuổi, bọn đứng tuổi miệt thị mấy thằng “nhãi ranh”, và trái lại sự xem thường ấy cũng bắt từ dưới mà đi lên y hệt như thế, từng chặng tuổi tác, nhưng chỉ ngược chiều mà thôi.

Chắc cái anh bắm ra sữa ấy mà thấy mặt Lưu, nó cũng sẽ nói:

“Ồi cái thằng già ấy mà nước non mẹ gì”.

Nhưng Lưu không ý thức được về sự khinh nhau thẳng thiên và giáng hạ ấy mà phải có tuổi rồi mới nhận thấy là tình trạng ấy có, nên chàng an dạ được phần nào.

Bích bàn:

- Anh không thích đào mỏ, em không thích có chị dâu văn minh. Nhưng cũng rất tiếc, chị ấy dễ thương quá.
- Tiếc nhiều hay ít? Lưu hỏi đùa.
- Chỉ vừa vừa thôi. Em tiếc một người bạn hơn là tiếc một chị dâu.
- O, em định tuyệt giao với nó sao chớ?
- Không, nhưng chắc em không cho chị ấy vào hàng bạn thân của em nữa.
- Em mau thân quá, mà mau lột quá.
- Đó là khuyết điểm của em. Nhưng cốt là xét thử coi sự lột lột sắp tới của em, đúng hay là sai.
- Sai, vì em khen nó bánh, tức phục cái bánh của một cô bạn, như vậy sao lại lột lột tình bạn.
- Em đã trót pha lẫn tình chị dâu với tình bạn.

Bích nói rồi cười ngất.

Quả tình cảm của nàng đáng buồn cười thật, nhưng Lưu không cười vì chàng chợt thấy rằng mình cũng đã trót pha lẫn tình yêu với tình bạn, nên nghĩ sâu về căn bản

“lạc hậu” của chàng: chàng đã không chịu tin rằng có thể có tình bạn suông giữa trai và gái, như bao nhiêu thanh niên, thiếu nữ khác đã tin.

- Thôi, anh cần làm việc đây!

Lưu đột ngột nói như vậy rồi đứng lên ngay, đi vào buồng chàng, trong khi Bích còn ngồi đó mà tiếc một người bạn thân.

Lưu thắp đèn bàn giấy lên ngay và ngồi lại bàn liền, để Bích thấy quả rằng chàng cần làm việc. Thật ra chàng chỉ giở sách ra lấy lệ, trong một tâm trạng bồn loạn như vậy, truyện trinh thám cũng lướt không trôi, chớ đừng nói là làm việc.

“Mình nên làm gì đây?” Lưu tự hỏi, và tự đáp: “Thì cứ để vậy, chớ còn làm gì bây giờ!”

Nhưng không thể được. Mặc dầu đó là những câu đối thoại thầm lặng nhưng nó vẫn cứ là của ý thức. Tiềm thức luôn luôn lặng thinh nhưng hoạt động vô cùng. Nó là một đảng trưởng bí mật, giật dây cho những người ở ngoài ánh sáng hành động, những người này nói gì thì nói, nhưng vẫn phải tuân lệnh nó, không sai chạy được.

Chàng nhứt định sẽ vô Bà Chiêu “để xem sao”. “Để xem sao” cũng là cái cố giả dối và gặt gẫm của ý thức, bởi có gì đâu mà xem và bởi chàng rất tin em gái chàng nói thật chớ không bịa chuyện.

“Mình sẽ vô Bà Chiêu để dứt khoát”. Thật vô lý! Dứt khoát cái gì mới được chớ? Dứt khoát tình bạn à? Nhưng sao lại dứt khoát tình bạn tốt đẹp giữa hai người. Dứt khoát tình yêu chăng? Chàng đã nói gì đâu và người ta đã nhận đâu mà đòi dứt khoát với lại không dứt khoát.

“Mình phải vô Bà Chiêu để bắt tại trận vì con Bích nó nói thằng đó hay tới ban đêm”.

Lêu lêu mắc cở! Bắt tại trận cái gì? Và nếu người ta có gì, ai thềm mở cổng mà muốn bắt tại trận. Với lại lấy quyền gì để bắt ai?

Những kẻ yêu vô lý và điên dại hết chỗ nói.

Không, không phải thế. Liều nó cũng yêu, nhưng sao nó khôn thế, nó điều khiển vô kịch giỏi như một tay thầy, và vài năm nữa, nó sẽ là một người đàn bà oanh liệt.

Có lẽ chỉ có nam phái mới là vô lý và điên dại đến thế thôi.

Mà cũng không đúng tuốt. Bằng có là Bích đã điên.

Phải rồi, chỉ có kẻ đa cảm mới là vô lý điên dại, bọn thực tế thì khôn luôn luôn, cho dầu họ yêu nhiều, tào mà chớ cũng không hết.

Lưu hình dung ra “thằng bám ra sữa” và thấy mình hơn nó rõ rệt. Chàng nghiêm trang, chững chạc, rất xứng đáng làm một anh chồng, chớ chồng gì mà non choẹt cặp tay vợ đi dạo phố, người ta sẽ ngỡ hai đứa trẻ vừa thôi bú.

Lưu rất chú quan vì chàng thấy đòi bây giờ con gái thích lấy chồng đứng người hơn là lấy chồng đồng lứa. Chàng quên rằng người chồng khác người tình. Biết đâu họ thích lấy chồng vững chãi, mà đồng thời cũng thích yêu bọn trẻ măng.

Các ông già cũng thế. Nếu góa bụa họ bắt buộc phải tục huyền với một cô trên ba mươi, để xem cho được, nhưng biết đâu họ lại chẳng mê con gái mười chín hơn.

Nhờ chủ quan như vậy mà mấy anh con trai hăm tám mới tin được vào tình yêu không bọn của các cô vợ trẻ của họ đối với họ, và tất cả các ông chồng mới tin được rằng dưới mắt vợ họ, chỉ có họ là người đáng yêu. Họ có biết đâu rằng các cô quả có lần đã yêu họ một cách chơn thành, nhưng nếu đợi không được thì người ta yêu anh chàng khác chớ câu chuyện đá Vọng Phu có lẽ là chuyện thế gian hi hữu.

“Mình phải vô Bà Chiêu mới được!” E ngại của chàng về một cuộc hôn nhân không môn đăng hộ đối, được Bích phụ họa theo, nên khi mộng hôn nhân hầu gần tan rã. Nhưng lâu đài tình yêu thì vững chãi, vững chắc hơn bất kỳ ngôi đền cổ bằng đá nào, tưởng chừng như thời gian hoàn toàn bất lực trước sức kiên cố của nó.

Lần đầu tiên trong đời chàng, người con trai đạo đức này dám nghĩ đến yêu ngoài vòng lễ giáo, vì hai mâu thuẫn mà hẳn cố dung hòa mãi mà không xong: “Xứng vợ xứng chồng, mà không xứng suôi gia”.

Chàng đã trót yêu nhiều, không thể không yêu được, chàng cũng đã tính chuyện trăm năm, nhưng thấy là khó thành. Như vậy, chàng quyết chọn một trong hai điều đó, chớ không thể bỏ trôi cả như chàng đã định từ bao lâu nay.

Con ghen vừa hùng lên, lại phải cố đè nó xuống, kéo em chàng biết được tình cảm của chàng, con ghen ấy không có chỗ xì hơi, bị dồn ép mãi vào bên trong, nhập cục lại với tình yêu theo lý trí biến thành một khối tình yêu to lớn hơn, nhứt là mù quáng chớ không còn sáng suốt nữa.

“Cứ yêu, rồi sau, ra sao sẽ hay!” Đó là quyết định cuối cùng của Lưu, giống hệt quyết định đầu tiên của những anh con trai si mê không chừa một chỗ ngồi nhỏ xíu nào cho lý trí ngồi vào bàn để thảo luận cả.

Con trai đời bây giờ, có thể nói là đều như vậy hết, trừ ra một cái mẫu lệ loi là Lưu, mà cái mẫu ấy lại cũng vừa “phá giới” rồi.

Mà sở dĩ con trai có thể yêu bừa bãi được là nhờ sự từng đảng của con gái, chớ trong các vụ này, người ta không thể liều đơn phương.

Sự du nhập của cảm nghĩ bên ngoài vào xứ ta trong vòng bốn, năm mươi năm nay đã làm lung lay nền móng luân lý kiên cố mấy ngàn năm của ta, rồi hai mươi năm ly loạn đã đánh cái vỡ cuối cùng, làm sập đổ cả nhơn sinh quan và tập quán cổ truyền.

Vâng, con gái họ cũng liều mà yêu, nhắm mắt mà yêu, điên dại còn hơn con trai nữa, bởi họ chịu thiệt hại nhiều hơn nếu xảy ra cuộc đổ vỡ nào. Hễ có một trở lực nào xem ra giải quyết không nổi thì họ nghĩ ngay đến giải pháp cho mà không đòi gì cả.

Thật ra thì Lưu cũng không hẳn tốt từ căn bản, và chàng không phải không hề chịu ảnh hưởng của thời đại. Chàng chỉ dè dặt vì thường bị giựt mình do cái tai họa trong gia đình chàng làm chàng cứ đánh thót lên mỗi lần tình yêu lớn vồn trước tâm trí chàng.

Căn bản chỉ là một cái nếp thôi, mà cho cả đến bản năng cũng chỉ là cái nếp chó không phải có căn bản thật. Cái nếp mà tay người làm ra được, cứ vuốt cho có lần xếp lâu ngày chầy tháng thì nó thành nếp. Mà cái gì tay người làm được, thì tay người cũng xóa được, và biến đổi đi được. Căn bản cũng thế.

“Tay người” ở đây, phải hiểu rộng ra là hoàn cảnh, là điều kiện khách quan, là nguyên nhân gần hay xa.

Lưu chỉ bị nguyên nhân gần đột ngột xui chàng thay đổi ý kiến. Nguyên nhân gần ấy là sự e ngại của Bích trước cái giàu sang của Liễu, và là con ghen bị đè nén.

Lạ quá, vừa quyết định xong là chàng muốn vụt chạy đi ngay, làm như là người ta hiện đang chinh phục Liễu trong một đêm cuối cùng và Liễu sắp ngã, chàng tới trễ vài giây là đã quá muộn.

Lạ hơn nữa là chàng đã chê “thằng bám ra sữa” rằng hắn kém cõi hơn chàng nhiều, về học lực và tác phong, vậy mà chàng lại cứ sợ nó được.

Chàng suy luận như thế này: “Con Liễu nó chưa biết yêu là gì cả, hay chỉ mới bắt đầu mơ yêu thôi, chưa có đối tượng cụ thể. Tại mình giúp cho tình yêu vừa chớm nở nơi nó trưởng thành lên nên nó thành ra kẻ khát yêu dữ dội. Rồi đợi mình mãi không được nó rơi vào tay bất kỳ thằng bá vợ nào”.

Suy luận của chàng rất đúng, nếu Liễu đã hết hy vọng và nếu Liễu là một cô gái thật thà. Nhưng nàng đã hết hy vọng đâu, và nàng giàn cảnh giới như một chuyên viên sân khấu lồi lạc, bố trí tài như một nhà chiến lược cừ khôi, thì đâu có rơi càng như vậy.

Kể từ giờ phút này cho đến bảy giờ tối đêm mai, tức suốt hai mươi tiếng đồng hồ, Lưu phải uống đến ba lần thuốc an thần, mỗi lần một liều tối đa, lần bảy giờ, lần sáng mai hồi mười giờ và lần trưa mai hồi ba giờ, không thôi chàng hóa điên mất.

Chàng nghe như là chàng rất muốn đá đập cái gì, bởi chàng rất bứt rứt ở hai chơn. Đó là dấu hiệu của sự kích thích thần kinh quá độ.

Không, Lưu không phải là người trầm tĩnh lắm đâu, bằng có là chàng có thuốc an thần trong nhà tức là đã qua nhiều cơn bứt rứt vì chuyện gì đó, hoặc vì một nhọc trong người.

Chàng có vẻ tỉnh queo trong mối tình với Liễu nhưng chỉ là cái vẻ bề ngoài, sự sôi nổi trong lòng chàng được cái nắp “giật mình” đập kín lắm, mà có lẽ vì quá kín nên nó càng sôi nổi hơn nơi người khác nữa.

Lòng chàng giống một cái nồi Na-Uy, loại nồi đặc biệt của ba xứ lạnh Bắc-Âu: Na-Uy, Thụy-Điển và Phần-Lan, nồi này chỉ là nồi thường thôi, lối nấu cũng thường, nhưng khi cái nồi sôi rồi, người ta hạ xuống khỏi lò, đặt nó vào một cái thùng kín như loại thùng tích trữ nước đá ở các nơi thôn quê không có điện. Nhiệt độ trong nồi, được sự kín quá mức của cái thùng giữ nguyên vẹn nhiều giờ, và nồi tiếp tục sôi mà không cần lửa, sôi ùng ục trong thùng mà không ai hay cả.

Trên bản giấy của Lưu, luôn luôn có một chai nước lọc; chàng uống viên “Librium 10” đầu với một ngụm nước, ống thuốc không đầy, vì chàng sợ quên uống thêm. Cái liều đêm nay của chàng là ba viên.

Thuốc này không phải là thuốc ngủ, nhưng hễ an thần được là ngủ được. Chàng rất cần ngủ để khỏi háo hức, mà cũng rất cần hai cái chơn được yên, không thôi chàng cứ rung đùi mãi như một nhà nho tìm vần cho một bài thơ Đường mà bạn của ông thách ông làm xong trước khi chung trà nguội.

*Giở sách ra lệ sa uớt sách
Quên chữ đầu bài vì bởi nhớ em*

Hai câu hát huê tình nhà quê này đúng một trăm phần trăm, nếu thay cái việc “lệ sa” bằng tình trạng nô nức trong lòng Lưu.

Đời nay, học trò khỏi phải học thuộc lòng nữa, trừ cậu nào quá dở, nhưng Lưu vẫn không sao hiểu được chữ “đầu bài” nói gì, mặc dầu chàng đã đọc dòng chữ đầu hàng mấy mươi bận rồi.

Người xưa kể chuyện con trai con gái sầu tình, đau tương tư rồi chết, điển hình như là truyện “Khối tình” của Tàu được thi hào Nguyễn Du ám chỉ trong Kiều và truyện Trương Chi của ta.

“Láo khoét! Bệnh sầu tình chỉ là một bệnh tưởng tượng mà thôi và không ai chết vì bệnh tương tư bao giờ cả!”. Nhà văn Khái Hưng đã viết na ná như vậy và hầu hết người thời nay đều nghĩ như vậy.

Nhưng Lưu hơi sợ vì chàng biết nhiều hơn người khác, biết một sự thật mà y học Thái Tây vừa khám phá.

Mấy năm sau này, hàng trăm vị bác sĩ danh tiếng Tây phương đã chứng minh rằng sầu tình và ghen là một chứng bệnh thật sự, vật chất, như là đau gan, đau phổi chẳng hạn, và quả tim của những kẻ sầu tình quả có rạn nứt, quả có se thắt lại thật, chớ không phải là các cô các cậu nói láo trong những bức thơ vĩnh biệt người yêu hoặc những bức thơ tuyệt mạng đâu, và con người đã chết thật sự vì sầu tình (lẽ cố nhiên là không kể các vụ quyên sinh).

Vị y sĩ nghiên cứu cái bệnh khó tin ấy một cách nghiêm trang hơn hết là vị danh y Đức Quốc, bác sĩ y khoa Kurt Joachim Fischer. Nhiều bác sĩ khác nối gót theo ông ấy, như bác sĩ Pháp, Pons, bác sĩ Thụy sĩ Held Evans, bác sĩ Ý Allendy, tất cả đều xác nhận công trình nghiên cứu của bác sĩ Fischer và khám phá thêm nhiều chi tiết mới lạ.

Trong nhiều trường hợp, các vị ấy đã ghi nhận nhiều đường rạn nơi các bắp thịt tim của các con bệnh sầu tình, những đường rạn này do sự teo lại của các huyết quản nhỏ nơi tim gây ra, mà các huyết quản ấy sở dĩ teo lại vì các con bệnh đã bị một sự chấn động tình cảm mạnh quá, sự chấn động này, hễ không tàn phá tâm thần, bản ngã của các con bệnh, thì gây hại cho các phát quản nơi tim họ.

Trường hợp (tim se thắt) còn thường thấy hơn là việc máu huyết lưu thông không đều đặn nữa.

Lưu hơi sợ vì quả chàng nghe tim mình đang se thắt lại và chàng chợt nhớ ra những điều trên đây mà chàng đã đọc thấy trong một quyển sách ngoại quốc.

Chàng vội uống viên Librium 10, thứ nhì. Nửa tiếng đồng hồ nữa, chàng xếp sách tắt đèn được rồi mà khỏi lo Bích nghi ngờ gì, chừng đó, chàng sẽ uống viên thứ ba và nằm độ nửa tiếng đồng hồ là có thể ngủ yên.

Lưu đưa tay lên ngực một cách bất giác, lòng bàn tay ngửa lên trời như để hứng nước mưa, bọt sát dưới vú để nâng đỡ trái tim mà chàng có cảm giác rõ rệt rằng nó được treo lủng lẳng hơn lúc thường nhiều quá, làm như là vì nó teo nhỏ lại nên không còn nằm được trong cái ổ thịt kèm cho nó nằm vững và nằm yên.

Chàng nghe thốn mồn như đói quá bữa, đói gần là đi, chứng này là dấu hiệu của sự mất thăng bằng trong việc trao đổi hóa chất trong cơ thể, các y sĩ thường khuyên uống một ly nước đường là khỏi được khó chịu ấy. Lưu cũng biết nhưng lúc này chàng quên đi, chỉ nghe rằng mình đau khổ vì tình nên chỉ có biết đau khổ mới khỏi mà thôi.

Không biết bao nhiêu thì giờ đã trôi qua, và chứng đói bụng giả tạo cũng qua, có lẽ đó là hiệu nghiệm chậm của thuốc an thần.

Bây giờ Lưu mới chợt tỉnh, xếp sách lại, tắt đèn rồi đi nằm.

Thấy rõ là tuổi tác, mà cho cả kinh nghiệm nữa, không giúp con người khôn ngoan trên đường tình. Hình như là phải mang một dòng máu thể nào ấy mới biết thủ đoạn và nhút là mới bình tĩnh để nghĩ ra thủ đoạn như Liễu trong trường hợp này.

Liễu trẻ hơn Lưu đến năm tuổi, cũng chưa có kinh nghiệm yêu đương lần nào, và cũng yêu rất nhiều như Lưu, có lẽ yêu nhiều hơn chàng nữa, vậy mà đầu nàng vẫn lạnh được để mà âm mưu một cách tinh quái hầu hớp hồn người con trai mà nàng yêu.

Vâng, rõ là Lưu bị hớp hồn, chàng còn linh hồn, nhưng nó không tỉnh lắm vì một nữ phù thủy cao tay ẩn đã đọc thần chú, tóm thâu một phần hồn của chàng trong tay nàng hoặc nhốt nó vào một chiếc lọ thủy tinh nào.

Lưu nhắm mắt lại là hình ảnh ngôi nhà [chalet](#)¹¹ giả vờ trong đầu cầu Hội đồng Sâm hiện ra, và trong biệt thự ấy, một “thằng bấm ra sữa” với cái đầu bù gọi là bù nghệ thuật của nó, đang tán riết cô gái mà chàng yêu.

“Không biết nó xê dịch bằng xe gì, chàng tự hỏi như vậy và vừa hỏi vừa đưa chiếc đồng hồ dạ quang đang đeo nơi tay lên xem: mười giờ hơn rồi! Có lẽ nó đang ra về và Liễu tiễn nó ra tận cổng. Chẳng biết hai đứa nó nói gì với nhau mà không rõ Liễu có cười với nó hay không và cười thường hay cười rất có duyên như đã cười với mình?”

Gã con trai nào yêu, cũng chú quan lắm. Gã tin chắc rằng cô gái mà gã ta yêu, để dành cho gã nụ cười xinh nhút, tình tứ nhút của nàng, còn có cười với mấy thằng

¹¹ *chalet* : nhà cất bằng gỗ

khác chỉ cười một cách xoàng thôi bởi mấy thằng khác, thằng nào cũng kém gã ta cả, chẳng hạn như cái “thằng bấm ra sữa” này!

Lưu lại hình dung ra “thằng đó”. Nó dễ ghét lạ, nó lại xấu nữa, dốt không chỗ chê, nhứt là lưu manh, đều giả, thuộc dòng họ Sở và hèn lấm. Để chàng cho nó một bài học đích đáng cho nó biết tay!

*

* *

Lưu dậy tương đối trưa hơn mọi ngày, và nghe ngày ngật vô cũng mặc dầu thuốc an thần mà chàng uống là loại thuốc ít độc hơn hết trong các loại thuốc an thần khác.

Chàng phải bỏ bữa tập thể dục sáng thường lệ, bần thần như đau ốm vừa khỏi, như một cơn sốt rét liên miên vừa qua đã làm chàng lừ đừ, và sự lừ đừ này dây dưa rất lâu.

Chàng thèm nước đá ghê lắm, nhưng không dám sai bà bếp đi mua. Đó là dấu hiệu hốc trong người vì mỗi mệt, mẹ chàng mà hay biết, bà sẽ cuống lên, làm tỏ mớ vì nghĩ con bà sắp bệnh nặng, sắp chết đến nơi thì phiền lắm.

Lưu cố nuốt cho hết tô phở một cách khổ sở và gỡ gác bằng tách cà phê sữa tuy nó không mát như nước đá, nhưng chất lỏng và ngọt xóa được sự ngấy ngán món phở rất khó tiêu đối với kẻ mà dạ dày đang no nóc tâm sự.

Hôm nay chàng có làm một việc sai thời dụng biểu là đi hớt tóc sớm hơn thường lệ 5 ngày. Thường thì mỗi tháng chàng đi thợ cạo hai kỳ, ngày mùng một và ngày mười lăm dương lịch, mà hôm nay thì mới có mùng mười.

Háo hức đã dịu đi, Lưu mới sáng trí được để nhớ lại những chi tiết lật vạt nhưng rất cần thiết: chàng phải đẹp trai đêm nay. Trước kia, không định chinh phục ai, chàng bất kể bề ngoài, bây giờ thì phải bánh hơn “thằng bấm ra sữa” mới được, nhứt là phải trẻ, không trẻ hơn nó được, cũng phải có vẻ tươi trẻ, mà tóc mới húi là một yếu tố quan trọng tạo cái trẻ nhân... tạo ấy.

Nội cái việc đi húi tóc đủ chứng tỏ rằng Lưu đã liều rồi, liều trong việc yêu đương ấy. Khi mà người ta nghĩ đến hôn nhân một cách nghiêm trang, người ta ít chú trọng, ít o bế bề ngoài mà chỉ bản khoản tự hỏi địa vị mình có đủ vững cho người ta tín nhiệm hay không. Làm dáng tức là tính chuyện chơi chơi, miễn hào nhoáng cho người ấy vừa con mắt, nếu người ấy lại không vừa mắt thì làm dáng thêm, tán riết, hoặc tìm mẹo gì khác cho kỳ được mới thôi.

Đành rằng có những người cẩn thận trong sự trình diện với tất cả mọi người, đi thăm người quen thường, bên nam, họ vẫn săn sóc thân thể và y phục của họ, nhưng đó không phải là trường hợp của Lưu, chàng rất lười cạo râu, lười chải gờ, lười cả thay y phục nữa và có lần Liễu đã nói đùa rằng đáng lý chàng là nghệ sĩ mới phải cho.

Lưu đã nghiên cứu kỹ lưỡng thái độ mà chàng phải có lúc tới người bạn gái ở đầu cầu Hội Đồng Sâm, gặp cái “thằng bấm ra sữa” thì phải làm sao, không gặp hẳn phải thế nào.

Đại để chàng thấy rằng mình phải bình tĩnh là khôn ngoan hơn hết, xem như hẳn không có, hoặc có mà chàng chấp nhận sự có mặt của hẳn, chấp nhận sự kiện có bạn trai của Liễu là chuyện thường. Trong trường hợp Liễu không đang tiếp người bạn trai đó thì nên quên sự kiện ấy, làm như không hay biết gì cả.

Chàng nghĩ rằng mình nên “văn minh” mới được, không thôi Liễu nó chê cười rồi không chấm đậu chàng đâu. Liễu nó “mới” lắm mà chàng ghen xằng thì nó sẽ cho là chàng lạc hậu.

Mà thật quả lạc hậu. Riêng với chàng, chàng cũng thấy rằng xử đẹp, khi một người con gái mà ta thầm yêu đang có bồ, là một thái độ có cái gì rất là mã thượng trong đó, và chàng thấy cảnh sau đây sáng lạn hào quang tu mi nam tử: hai tình địch phái nam rút gươm ra khỏi vỏ để so tài, anh nào hạ anh kia là được nàng mền phục và yêu, bởi chiếm lòng cũng như chiếm thành, phải yêng hùng, quân tử, chiến đấu ra mặt, không đánh lén, không thù hận mới là hay.

Chàng là một thanh niên tiểu tư sản mà huyết quản thấm nhuần những câu chuyện Đông Châu liệt quốc, những truyện hiệp sĩ Trung cổ Âu châu, thích vẻ đẹp của những lối rửa sạch danh dự, lối chiếm mỹ nhơn của các hiệp khách thời xưa.

Định bụng là như vậy, nhưng khi cổng mở ra sau hồi chuông mà chàng bấm lên, chàng hỏi chị người nhà bằng một giọng sân si làm như chủ nợ đi kiểm con nợ:

- Có cô Liễu ở nhà không?

Chị người nhà không nhận thấy gì cả, lễ phép đáp:

- Dạ thưa có, mời cậu vô. Lâu dữ cậu mới tới chơi!

Người ta nói nhiều như vậy mà Lưu chỉ ngậm cằm lặng lẽ bước qua cổng, mặt hơi hầm hầm. Tuy nhiên rồi chàng thấy kịp ngay rằng mình vô lý nên định nói cái gì hơi ngọt với chị này, nhưng chị ta đã đông mắt rồi.

Đi chậm chậm vào cửa giữa nhà, Lưu chợt nghe rằng tim mình đập mạnh và mau lắm! Không, chàng không hồi hộp, cái con hồi hộp của một anh nam trinh sắp gặp gái đẹp mà hẳn có hẹn. Chàng đang nổi giận, nổi giận lại một cách trể muộn, con giận đã nổi lên rồi một lần khi nghe em gái chàng kể chuyện “thằng bấm ra sữa”.

Chàng lại giận mình đã xử sự không đẹp với một chị người nhà rồi phải bẽn lễn sau đó, giận mình, chàng tìm thủ phạm đã xui chàng hạ cấp như vậy, mà thủ phạm ấy không ai đâu lạ hơn là kẻ đã chọc giận chàng nên chàng lại tức giận nàng hơn, tim càng đập mạnh hơn và mau hơn.

Cửa mở ra và buồng khách sáng đèn nên chị người nhà mới thấy rõ gương mặt đậm heo thuốc chó của Lưu. Chị ta hơi ngạc nhiên, nhưng vẫn bình thản nói:

- Mời cậu vào ngồi, cô tôi xuống ngay bây giờ.

Chị người nhà này chỉ là một chiếc đĩa hát, chị ta nói lên câu đó với bất kỳ ai, trong bất kỳ trường hợp nào, chớ “cô tôi” lần này bắt khách đợi hơi lâu sánh với bao nhiêu lần trước.

Lưu đâm sợ. Người đẹp không hoan nghênh chàng nữa chẳng? Mà nàng không hoan nghênh chàng, vì đã hoan nghênh một người khác mà nàng thấy là hơn chàng chẳng?

Vâng, chàng sợ chớ không dám giận nữa, vì chàng chợt thấy rằng mình không có quyền gì cả đối với người bạn gái có thể yêu thầm chàng một lúc. Cái quyền ghen có được hay không, không cần tách cách song phương của mối tình, mà cần có nói ra là mình yêu. Chàng chưa có nói gì cả thì ghen là vô lý.

Chàng càng sợ hơn khi thấy người đẹp xuất hiện như một cô đào hát vừa ra sân khấu, tức cô ta *ma-ky-dê*¹² chớ không phải mặt trần như bao lâu nay.

Lưu nghe như là một cuộc tang thương đã qua đây, khi vừa thấy sự thay đổi nhỏ nhỏ ấy. Nhưng chàng không có thì giờ để “đau đớn lòng” trước cuộc bể dâu đó vì nỗi sợ lẫn át cả mọi thứ tình khác. Chàng sợ Liễu sắp về tay người khác và nàng hóa trang để tiếp người đó. Nàng làm dáng như vậy thì hẳn là rất sợ người ấy không yêu nàng, và như thế là người ấy phải bảnh lắm. Nguy to rồi!

- À, anh, ngộ ai chớ!

Liễu vẫn tươi cười, mừng rỡ nhưng Lưu tế nhận được rằng sự mừng rỡ của nàng chỉ ở vào mức độ trung bình thôi. Rõ ràng là Liễu mừng gặp lại người bạn tốt, không hơn không kém.

Nhưng sao lại “ngỡ ai”? Lưu rất tức giận ở điểm đó. Chị người nhà của gia đình này phải báo tên người khách, như chàng đã biết khi vào đây lần đầu thì chủ nhà sao còn ngỡ chàng là ai?

Liễu chưa làm mặt lạ hẳn, nhưng nàng đang bước trên con đường ấy.

Tức mình, nhưng chàng lại không dám tức, có tủi thân chưa. Tệ hơn thế, chàng phải cố nịnh kẻ mà chàng định bụng sẽ mắng cho một trận như tát nước vào mặt:

- Em đẹp như một cô dâu.
- Chưa chắc cô dâu nào cũng đẹp.
- Không, cô dâu luôn luôn đẹp.
- Nếu vậy sao còn có đám đánh nhau vì cãi cọ về nhan sắc của một cô dâu?
- Hỡi nào và ở đâu?
- Hôm tháng trước, tại tửu lâu Động Phát, dưới Chợ Cũ.

Lưu cười ngất rồi nói:

- Em thuộc thời sự lâu làm. Nhưng riêng cô dâu này thì đẹp không thể chối cãi.
- Nếu thế thì thật đáng tiếc!
- Sao lại đáng tiếc?

¹² *ma-ky-dê* = *maquiller* : trang điểm

- Vì nàng chưa được cái hôn hạnh làm cô dâu, và khi được, sợ cô hết đẹp chẳng.
- Thật chưa được à?
- Còn lâu.

Liễu sẽ trở nên một người đàn bà oanh liệt, ngày kia. Nàng cân chiến lược của nàng bằng cân tiểu ly như tiệm thuốc cân độc được, đánh Lưu vài roi cho bớt hách cái hách của một thằng ghen và quyết liều, đánh xong, nàng vuốt ve hấn cho hấn dịu con đau.

Vì sợ nên Lưu không dám nói bậy, đó là điều tối kỵ, vì nói bậy xong, chàng sẽ phải cút luôn, không bao giờ dám trở lại cả.

Giờ hết sợ rồi bởi nàng khai thật rằng chưa được làm cô dâu, chàng bận mừng, quên mất tức giận trước.

Chiến lược của Liễu là chiến lược bên bờ vực thẳm, sai một tí là hỏng cả đại cuộc. Kẻ nào nghĩ ra được trò chọc ghen, trò nhát cho con trai sợ, trò vuốt ve hấn sau đó, nghĩ ra được và thi hành xuôi rọt như bánh xe lăn trên đường sắt là kẻ ấy phải sống nhiều lắm, hoặc phải thừa tự của một ông cha và một bà mẹ giàu bản lãnh, rất nhiều khôn ngoan ở đời.

Lưu còn chưa biết nói gì thì Liễu hỏi:

- Sao lâu quá, anh không tới chơi?
- Anh bận.
- Bận gì?
- Bận học.
- Trước đây không bận học sao?

Liễu vừa hỏi, vừa cười hóm hỉnh, khiến Lưu hiểu được rằng tình thân giữa nàng và chàng vẫn còn nguyên vẹn. Nếu nàng thờ ơ với chàng, nàng đã không chế giễu lối nói láo rất dở của chàng đâu.

Thật là kỳ lạ! Trước đây mấy phút, Lưu thấy rằng đã đổ vỡ cả rồi, giờ rõ lại thì không có gì cả, y như là một trò quỷ thuật kia, nhà ảo thuật đập đĩa kêu lớn cổn, chừng xem lại thì cái nào cũng còn y nguyên.

Chàng đâm ra nghi đây chỉ là mưu mẹo của Bích. Nó thuyết phục chàng không được nên bịa chuyện cho chàng hoảng để mà cựa quậy hầu tiến tới cái đích mà nó mong mỏi giùm chàng và Liễu.

Chàng vừa giận em gái của chàng bởi có thể đã đổ vỡ cả rồi, nếu chàng không kiểm soát lại, nhưng đồng thời chàng cũng vô cùng cảm động trước hảo ý của em.

Trong khi đó thì người nhạc trưởng bí mật đã điều khiển cuộc hòa tấu này lại được xem là kẻ ở ngoài cuộc, rất là ngây thơ, đáng yêu không biết bao nhiêu.

- Anh học một cách rất là thi sĩ, Lưu cười đáp, khi nào có hứng thì vùi đầu vào sách vở mà học một cách mê say, còn lúc nào không thì vút cả để đi chơi, như dạo này chẳng hạn.

- Ra dạo này anh rảnh rang lắm?
- Hoàn toàn rảnh rang.
- Anh đi chơi ở đâu?
- Thì cũng chỉ quanh quẩn trong thành phố thôi, chớ đi xa đâu có tiện. Hôm nào em đi ăn com với anh một bữa được chớ?
- Không.
- Vậy à?

Lưu hồi bằng một giọng thất vọng, tuyệt vọng nữa là khác.

Nhưng Liễu giải thích ngay:

- Ăn com có vẻ gì trịnh trọng quá. Nếu anh cho em uống nước, hoặc đi xi-nê, hay chỉ đi dạo phố không mà thôi thì em rất hoan nghinh.
- À, ra vậy. Cũng tốt, miễn ra ngoài là đủ rồi. Ăn com chỉ là cái có để đi dạo vậy thôi. Nhưng chùng nào?
- Chùng nào tùy anh. Tuy nhiên em phải thú thật rằng em ghét đi chơi ngày thứ bảy và chúa nhật lắm, nhứt là vào đầu tháng.
- Vậy là ta đồng chí với nhau rồi. Anh cũng rất sợ những ngày mà thiên hạ đông nghẹt ở các hiệu ăn, các nơi giải trí. Vậy chiều mai ta đi ăn com nhé.
- Nữa, lại đi ăn com nữa! Tại sao anh cứ bám níu vào cái ý định đi ăn com?
- Vì có ăn com em mới không đòi về để ăn com nhà.
- Cần đi lâu lắm hay sao?
- Không biết, nhưng nếu rủi ro gặp lúc có gì thú lắm chẳng hạn như một buổi mặt trời lặn mà ta thích ngắm, mà em lại đòi về thì rất uống.
- Em không ăn com, vào lúc mặt trời lặn đâu mà anh lo.
- Mặt trời lặn chỉ là một thí dụ thôi.
- Thôi thì đồng ý ăn com vậy. Nhưng đi bằng xe hai bánh nhé?
- Đi bộ cũng được, và càng hay.
- À, quên cho anh uống nước. Vẫn cứ nước lạnh chớ?
- Ừ.

Liễu ngời đỏ mà gọi nước rồi cười nói:

- Bích biểu em mút gừng mà hễ ăn mút gừng thì luôn luôn em phải có sẵn một ly nước mát bên cạnh, hễ cay quá chịu không thấu nữa thì em uống nước vô liền.

Lưu chợt nhớ ra cái gì, nói:

- Ờ, hay là ta ăn com Chà, nghĩa là com Ấn Độ?
- Sao lại có vụ “nghĩa là” ấy?
- Để lịch sự với một quốc gia bạn. Tiếng “Chà” đã sai, lại có ý khinh miệt, họ biết thế nên không ưa bị ta gọi là Chà. Với lại để phân biệt với com Hồi Quốc.
- Hai giống dân ấy cũng đều ăn com cà-ry chớ có khác nhau đâu.
- Có khác. Cà-ry Ấn Độ cay hơn nhiều lắm, hiệu ăn lại rất bình dân. Anh nghĩ đến com Ấn Độ là tại ly nước mát chống cay mà em vừa cho biết. Trong hiệu

com Ấn Độ họ cũng cho ta một chén nước me chua thật chua, hễ khi nào ta chịu cay không thấu nữa thì ta hớp một ngụm nước me là đỡ khổ ngay.

Liễu cười giòn lên mà rằng:

- Họ lạ thật! Ăn cho thật cay vào rồi tìm cách xóa cái cay ấy đi rồi tiếp tục ăn thật cay liền sau đó.
- Họ tin tưởng từ ngàn đời rằng ăn càng cay càng được sức khỏe dồi dào, tránh được mọi bệnh tật.
- Họ có tránh được hay không?
- Dân Ấn Độ chết bệnh gần như là nhiều nhưt thế giới.

Đôi bạn cười xòa với nhau.

Liễu không chú ý đến hai tiếng “bình dân”, tánh cách của các hiệu ăn Ấn Độ mà Lưu đã nói ra, nên không hỏi gì cả. Lưu có dụng ý rõ rệt về điểm ấy! Chàng quyết tránh các nơi sang trọng quen thuộc của Liễu, để xem phản ứng nàng ra sao khi nàng vào một hiệu ăn tồi tàn, bê bối và kém vệ sinh.

Chàng báo trước bằng một tĩnh từ mà chàng chỉ nói qua một cách nhẹ nhàng vậy thôi, xem Liễu có phản đối hay không, để thực hiện ý định của chàng. Nàng như không chú ý đến điều đó.

- Thế nào, dạo này vẽ nhiều hay ít?

Lưu hạ ly nước xuống rồi hỏi như vậy.

- Cũng vậy vậy thôi.

Chàng cắt hứng. Chàng định đi vòng quanh thế nào để tới cái “thằng bấm ra sữa” bạn học vẽ của Liễu, nhưng nàng trả lời như vậy, chàng không còn biết hỏi gì nữa.

Chàng lặng thinh hồi lâu rồi dò dẫm rất dỏ:

- Trong số bạn đồng học với em có cô cậu nào hứa hẹn một tương lai rực rỡ hay không?

Liễu cười một cách hóm hỉnh bằng đôi mắt tinh ranh của nàng rồi đáp ngay:

- Có, có anh Nhựt, anh ấy chắc sẽ đi xa. Anh ấy thường tới đây chơi, nhưng tiếc rằng em không học thêm được gì với anh ấy, vì hình như nghệ thuật không thể học được thì phải. Trường chỉ dạy kỹ thuật thôi, và vài yếu tố nghệ thuật, nhưng đó là những yếu tố căn bản để học trò không phản nghệ thuật chớ không phải để họ làm được nghệ thuật.

Người con gái thông minh này biết rằng thế nào Lưu cũng hỏi đon đai về cái anh chàng tóc dài ngậm mãi điếu thuốc Ăng-Lê trên môi, nên nàng đã chuẩn bị câu trả lời ấy, đợi dịp là nói ra.

Nói xong, nàng sung sướng vô cùng mà nhìn trái bom của ông A-Dam chạy lên chạy xuống trên cổ của Lưu.

Lưu nghe nghèn nghẹn, nên bưng ly lên để uống một ngụm nước hầu tống cho cục nghẹn chìm xuống.

Giây lát sau, cuống họng chàng đã được giải tỏa, chàng muốn dọa thêm, nhưng thẹn quá vì biết rằng Liễu đã biết, nên lại thôi.

Chàng hơi tức giận trước sự khiêu khích của Liễu nên định nói một câu rất mỉa mai và rất ác, mà không đủ can đảm nói. Rồi tự an ủi rằng đầu sao chàng vẫn còn ưu thế bởi Liễu tiếp đón chàng không kém trước, lại nhận lời đi ăn cơm với chàng nữa. Hơn thế, nàng khiêu khích là để khuyến khích, để thúc giục, chớ khi không, không ai khiêu khích ai làm gì. Sự khiêu khích chỉ có hai mục đích: chọc tức để trả thù một cuộc bội phản; hối thúc để người kia sốt ruột mà bước tới.

Đó là luận điệu vững như đá an ủi chàng được, chớ hai điểm trên, như là nhận lời cùng đi ăn với chàng, không có nghĩa gì rõ cho lắm, người ta đi ăn cơm với một người bạn trai là chuyện quá thường, không cứ gì phải yêu người bạn trai ấy.

Yên lòng lại được, Lưu làm lành với Liễu, vâng, chàng làm lành vì chàng đã xung đột ngấm ngầm với Liễu và Liễu đã hiểu như thế thì mặc dầu không cãi nhau ra mặt, vẫn phải làm lành.

- Anh quên báo trước cho em biết là con Bích nó ít giao thiệp nên vụng về lắm. Có thể nó đã hoặc sẽ có những lời nói, những cử chỉ không cố ý nhưng lại làm mích lòng em. Nếu trường hợp ấy xảy ra, xin em hiểu giùm cho vậy.
- Đâu có, chị ấy dễ thương lắm và chơn thật lắm.
- Ấy, chính vì nó quá chơn thật mà hóa ra như là kém nhẽ.
- Em lại thích như vậy hơn.
- Vậy thì càng hay. Nó mến em lắm, cái đó thì đã đành, nó lại phục em nữa.
- Về điểm nào?
- Toàn diện.

Lưu nói sự thật nhưng chỉ là sự thật ở giai đoạn trước mà thôi, sự thật mà Bích trình bày sau này một cách úp mở đã suýt làm gãy đổ cây cầu – không phải cầu Hội Đồng Sầm – cây cầu liên lạc giữa Liễu và chàng.

Lưu xin phép ra về vì chàng muốn lịch sự, trả tự do lại cho một người có thể đang đợi ai, bằng vào sự làm dáng của người ấy đêm nay với lại để xem Liễu có thái độ nào.

- Chưa chi đã về!

Đúng là cái bộ tịch và cái giọng nhõng nhẽo ngày nào. Nếu Liễu giả dối thì nàng phải là một ả giang hồ thâm niên, chớ gái buôn hương bán phấn tập sự cũng chưa điêu luyện đến mức đó, thế nên Lưu sượng phòng mũi lên vì chàng tin chắc rằng nàng nũng nịu thật, và cái giả thuyết kia không thể nào mà đúng.

- Vì anh có hẹn, xin em biết cho.

Liễu không cả quyết cầm khách. Nàng đứng lên để tiễn bạn và hỏi:

- Hẹn với cô nào?
- Đâu có bắt buộc hề có hẹn là phải hẹn với “cô”.
- Nhưng nếu hẹn với “cậu” thì đâu có vội như vậy. À, anh khoan về đã.

Lưu chưa kịp hỏi lý do thì Liễu day vào nhà gọi lớn:

- Toto!

Tức thì một con chó loại Lévrier đâm sầm chạy ra. Nó chỉ sủa có một tiếng rồi thôi khi thấy nữ chủ nó làm hiệu cho nó im đi. Liễu nói với nó:

- Khách quý đó, làm quen đi nào!

Con Toto ngược lên nhìn người khách mà nó đã thấy rồi mấy lần, nhưng chưa quen hơi, bước tới người giày rồi người quần của Lưu.

Lưu đưa tay ra vò đầu nó, nó lại ngược lên liếm tay chàng.

- Hình như là loại chó săn chó không phải chó giữ nhà, phải không em?
- Ừ, hồi xưa ông nội rất thích đi săn. Nó là cháu bốn đời của mấy con chó săn hồi thuở em chưa sanh ra.

Lưu tự nhiên nghĩ ngay rằng tổ tiên con Toto hẳn đã chứng kiến tấn thảm kịch trong nhà này - nếu có tấn thảm kịch mà chàng đoán.

Nhưng thế hệ nó thì nó chỉ chứng kiến mối tình của Liễu và chàng thôi.

Tại thềm, Liễu với tay lên khóa **công-tắc**¹³ đèn sân, và đôi bạn tình linh chìm trong bóng đêm.

Đêm nay là đêm hăm mốt, và “muời chín trăng nín một canh” thì hăm mốt hồi muời giờ, chỉ mới thấy trăng ló dạng thôi, Liễu than:

- Con “trăng tới” cũng đã qua rồi, mà ta chưa thưởng trăng ở đây.
- Còn hằng ngàn con trăng nữa mà em, lo gì.

Lần đầu tiên, Lưu nghe mùi nước hoa nơi Liễu và chợt nhớ ra là nàng đã “ma-ky-dê”, chàng hồ nghi lắm, mặc dầu Liễu song đôi với chàng gần nhau quá nên đã vài lần hai người chạm nhau mà Liễu không buồn tránh né gì cả.

Đành rằng con gái thời nay xem những chuyện đụng chạm như vậy là quá thường vì “phố phường chật hẹp, người đông đúc” nhưng đây không phải là trường hợp chen chúc cần thiết bởi đường giữa sân trước rộng minh mông, nhưng Lưu nghe như là Liễu cố ý đi sát vào chàng, không phải vì lảng lơ trắc nết mà vì nàng muốn được thân thật là thân với chàng.

Chàng hồ nghi và nảy ra một ý ...

Qua cổng, ra tới lễ cỏ, Liễu cũng vịn xe của bạn như vào buổi đầu họ quen nhau. Nàng hỏi:

- Mai đi ăn cơm bằng xe này hả?
- Ừ. Em có thấy là bất tiện chăng?
- Còn trái lại nữa. Nhưng anh muốn em ăn mặc thế nào?
- Tùy thích em.

¹³ **công-tắc** = *contacteur* : cái ngắt điện kép

- Em muốn tùy thích anh hè.
- Em nên chọn bộ y phục xấu nhứt, cũ nhứt và màu u tối nhứt.

Liểu cười ngất rồi nói:

- Anh là người kỳ lạ nhứt.
- Rồi em sẽ hiểu. Anh có dụng ý. Thôi, chia tay. Chiều mai anh đến hồi sáu giờ.
- Chúc anh ngủ ngon.
- Chúc lại em như vậy.

Lưu biết rằng Liễu nhìn theo chàng rất lâu nên cho xe chạy thẳng chớ không ghé lại một nơi kia như chàng vừa định khi nghe mùi nước hoa nơi Liễu.

Khỏi rạp Cao Đồng Hưng, chàng mất hút trong đám đông và chắc bụng rằng Liễu đã vào nhà nên chàng quanh chữ U để trở lại rồi rẽ vào một con phố nhỏ, tên bảng đường là Phan Châu Trinh, nhưng dân chúng ở đây quen gọi là đường “Hầm Sỏi”, hoặc đường “Lò heo mới”.

Dừng tại ngã ba Hàng Thị và Hầm Sỏi mà rình cổng nhà Liễu thì tuyệt, ai vào ra nơi đó chàng đều thấy được rõ ràng, mà người trong nhà không thể thấy chàng, kể cả ban ngày nữa, nếu chàng biết cách núp.

Khi người ta yêu, người ta lỗ bịch trước mặt gái, người ta làm nhiều việc rất là kém đẹp trong bóng tối. Nhưng người sinh viên luật khoa này lại thấy mình “có quyền rình”, quyền này không được nhìn nhận về mặt pháp lý, nhưng rất chánh đáng.

Và chàng rình. Chàng vừa rình vừa bắn khoản tự hỏi trong thời gian ngắn ngủi mà chàng đi khỏi nhà Liễu có khách nào tới hay không? Chàng tự trả lời rằng một chuyện như thế không thể xảy ra mà chàng không thấy! Nhà Liễu luôn luôn thấp đèn sân mỗi khi có khách. Chàng chỉ đưa lưng lại phía đó có hai phút thôi, rồi quay lại ngay. Nếu có khách tới, đèn sáng lên thì đèn vẫn chưa kịp tắt khi chàng đảo lộn trở lại cầu Hội Đồng Sâm, bởi mở cổng, rồi mở cửa có nhanh thế nào cũng mất hai phút.

Chàng yên lòng và tiếp tục rình.

Cửa sổ lầu mở và ánh đèn chong lờ mờ trên lầu cắt lên bóng tối một ô hình chữ nhật nằm dài, bởi cửa sổ lầu rộng lớn đến bốn cánh cửa.

Sân trước tối hù và đèn điện ở đầu cầu như không thềm biết đến ngôi Chalet giả ấy.

Khu phố này là bờ rạch, nên đất là [nê-địa](#)¹⁴, cây cỏ còn rậm ri nhiều nơi, và đó là cái ổ muỗi tốt nhứt nhì của thành phố Sài Gòn và Gia Định.

Lưu bị muỗi tấn công tới tấp, chàng đập không hở tay mà vẫn không khỏi bị đốt và nó đốt chính hai bàn tay chàng. Hình như chúng nó không sợ cái gì động đậy, chỉ cần tránh né các nơi bị đập thôi nên hai tay Lưu hươi lia mà vẫn bị chúng bám riết vào.

¹⁴ [nê-địa](#) : đất bùn

Ngựa ở những ngón tay khó chịu hơn ngựa ở các nơi khác nhiều lắm, mà hễ ngừng tay đập muỗi để gãi ngựa thì lại bị chúng đốt, bấy giờ thì nơi nào cũng có thể là chỗ hút máu rất an ninh cho muỗi cả.

“Yêu sao mà khó thế này! Lưu than thầm. May là mình chưa bị phụ tình đa. Hèn chi mà con Bích nó loạn tâm trí cũng không có gì lạ. Hiện giờ mình nghi ngờ cả bóng tối nữa, và cứ tưởng chừng như Liễu có nhon tình và nhon tình của nó đang nương bóng tối để nhảy rào mà vào nhà!”.

Khi đoán rằng không còn khách nào mà đi thăm ai vào một giờ khá khuya khoắt, Lưu mới chịu lên xe để về, lòng hơi thèn thẹn với chính mình nhưng an dạ thì chàng rất an dạ.

Chàng chỉ hơi băn khoăn một tí, một tí thôi về cuộc giới thiệu chàng với con Toto. Tại sao Liễu đợi tới ngày nay mới làm cuộc giới thiệu ấy, mà xem ra không cần thiết bao nhiêu, bởi nó đã quen giọng chuông mà chàng bấm, không có sửa nữa, từ lâu rồi.

Đêm nay Lưu không trần trọc vì chàng đã bình thản được phần nào rồi, nhưng chàng cũng thức quá canh để nghĩ xem mình phải làm thế nào để đi tới “cái ấy”.

“Cái ấy” đó là việc tỏ tình. Không có gì khó khăn đâu, nếu chàng bằng lòng với sự nói ra theo lối cổ điển. Chàng không thích làm chuyện huê dạng, ngoạn mục, nhưng chàng rất biết phụ nữ ngày nay họ không ưa cái gì cổ điển.

Đi hỏi vợ và đi cưới vợ là cổ điển đấy. Nếu các anh con trai mà đủ điều kiện, các cô buộc lòng phải “ừ” nhưng các cô bất mãn lắm vì các cô hụt hờng cái giai đoạn thơ mộng tiền hôn nhon.

Trong cuộc yêu thương ngoài hôn nhon cũng thế, chàng mà tỏ tình thì Liễu phải “ừ”, chắc chắn là như vậy (nếu chàng không lằm về âm mưu chọc ghen của Liễu mà chàng đã đoán biết trước sau khi suy nghĩ nhiều về vụ ấy).

Nhưng nàng “ừ” mà trong bụng nàng sẽ rửa chàng là thằng ngốc!

Đợi một dịp tốt, một đêm trăng trên đầu rào, bên bờ rạch như tháng trước thì lâu quá mà chàng thì muốn được ngay, vì đầu sao, chàng vẫn cứ còn sợ “thằng bấm ra sữa” phồng tay trên. Còn như mà tỏ tình trong đêm sau, trong, hoặc sau buổi ăn thì nó khô cạn làm sao ấy.

Sàigòn không có cảnh thơ mộng nào đưa Liễu đến đó hầu không cần nói gì mà cô cậu vẫn cảm thông được với nhau, lối tỏ tình mà Liễu thích.

Chàng ngủ quên đi, với sự bí tỉ mang theo trong giấc cô miên của chàng.

*

* *

Liễu ngờ ngác hỏi, khi xe rẽ tay phải.

Từ 6 giờ tới bây giờ. Lưu chờ Liễu ra bờ sông bên Bạch Đằng, ngồi lẫn lộn với dân chúng trên những băng đá để hóng mát. Chàng chưa nghĩ ra được cái gì, nên giết thì

giờ bằng cách ấy để đợi giờ ăn, chớ nơi đó không phải là không khí thuận tiện cho những câu chuyện lòng.

Nàng hỏi:

- Đây là đâu, anh?

Khi xe chạy trên đại lộ Trần Hưng Đạo, Liễu cứ đinh ninh rằng bạn nàng sẽ cho nàng ăn cơm ở một tửu lâu nào, đường Đồng Khánh hoặc ở trong xa nữa.

- Đại lộ Nguyễn Tri Phương. Lưu đáp. Nhưng dân chúng cứ tiếp tục gọi là đường La-Ca.

Xe dừng lại độ một trăm thước sau đó, và Liễu rất ngạc nhiên vì sức sáng của đèn ở đây. Nàng rất quen với đèn mờ của những hiệu ăn sang trọng nên không hiểu sao ở đây mỗi hiệu ăn chỉ hẹp có một căn nhà mà họ thắp trên mười ống đèn *nê-ông*¹⁵ thứ một thước hai mỗi ống.

- Đây là xóm ăn bình dân. Lưu giải thích khi chàng đẩy xe qua bên kia đường và Liễu đi theo sau chàng, Xóm này nổi danh về mì vịt tiềm, nhưng ta ăn cơm chớ không phải ăn mì.
- Mì ở đâu?
- Trong các hiệu trước chỗ ta đậu xe khi nãy.

Họ đã tới bên kia phố và Lưu đẩy xe lên cái vỉa hè đất trước một căn nhà có vẻ là tiệm cơm.

Liễu vẫn cứ ngơ ngác không khí lạ lùng đối với nàng, mặc dầu nàng không phải là gái khuê môn bất xuất.

Nếu Bích không hề biết có một hiệu ăn tên Givral thì trái lại, Liễu cũng không hề biết có một hiệu ăn tên là Lạc Viên mà thực khách trong đó mặc áo bà ba, mặc áo xá-xầu, mặc sơ-mi mà mấy nút trên đều mở ra, phơi ngực.

Nàng lặng lẽ theo bạn vào hiệu, đi tuốt vô phía trong cùng vì các bàn bên ngoài đều có người chiếm, và chợt thấy hiệu ăn có lầu, và hai thực khách mặc âu phục, lên gác theo một chiếc cầu thang lầu gỗ hẹp.

Nàng ngạc nhiên mà thấy Lưu kéo ghế cho nàng ngồi dưới nhà, trên lầu hẳn phải sạch sẽ và mát hơn chớ.

Đây là một chiếc bàn tròn rất lớn, bàn gia đình theo lối Trung Hoa, mười người ngồi vây lấy cái bàn cũng còn cựa quậy tay chơn được một cách tạm bợ để ăn hối hả. Phía trong bàn là một chiếc trường kỷ càng chứng tỏ rằng đây là một bàn để dành cho gia đình lớn.

Nhưng không hiểu sao Lưu nhứt định chiếm cái bàn này.

¹⁵ *nê-ông* = *néon*

Người hầu sinh (hầu xáng) mà ở đây thì người ta gọi lầm bằng thổ ngữ Quảng Đông là phổ ky, mang thực đơn tới cho họ. Liễu lại ngạc nhiên một lần nữa mà thấy bạn nàng bỏ cả lễ lối

xã giao, cả phép lịch sự đối với phụ nữ mà không thể nào một sinh viên luật khoa lại không biết.

Chàng giành lấy thực đơn, liếc sơ qua rồi vứt đi chớ không trao cho bạn, rồi tự động gọi lấy các món ăn, gọi thuộc lòng:

- 1) Há loóc
- 2) Cấy khâu
- 3) Cai xôi cáy
- 4) Hắc cấy thón.

Người hầu xáng đi rồi, chàng mới cười nói với bạn:

- Em không quen ăn ở đây, không biết món nào ngon, nên anh mới bắt lịch sự như vậy, em hiểu cho. À, em uống gì?

Mặc dầu ở đây có gắn đến ba cây quạt trần. Liễu cũng nghe nức nội vô cùng và khát nước ghê lắm. Nhưng nàng không muốn gì cả vì nàng lợm giọng khi nhìn gạch nền nhà dưới ấy đây đây những món ăn roi rớt.

Cả cái mặt bàn bằng đá hoa giả cũng đáng nghi ngờ về điểm sạch sẽ bởi nàng thoáng thấy gì như là mỡ lau chùi không kỹ và từ đó xông lên một mùi tanh tanh khiến nàng buồn nôn.

Lưu cứ nhìn bạn mà mỉm cười, nhưng chàng cảm động đến rung rung nước mắt mà thấy Liễu nỗ lực để che giấu sự ghê tởm của nàng.

Nàng ngần ngừ giây lâu rồi cười nói:

- Xá xì hiệu con nai, nhưng đừng cho nó rớt ra ly. Anh thấy hay không là em cũng đã thưởng thức món ăn món uống của chú Ba kém vệ sinh?

Xá xì hiệu con nai là xá xì do người Trung Hoa trong Chợ Lớn chế tạo, có lẽ không được tinh khiết lắm, nhưng lại ngon hơn xá xì hiệu con cạp của hãng Tây Larue.

Lưu cười ngất rồi nói:

- Hoan hô cố gắng của em. Phổ ky, xá xì con nai, mở nút mà đừng rớt ra ly.

Kêu xong chàng quay lại nói với bạn:

- Em nhòm ly của nó vô ích, bởi lát nữa cũng phải ăn com bằng chén đũa của hiệu. Chạy trời đâu có khỏi nắng.
- Nhưng sao lại ăn ở đây?
- Vì lối nấu đồ Tàu ở đây ngon hơn các cao lâu nhiều lắm.

Lưu nói đúng sự thật, nhưng lại nói láo. Chàng chỉ muốn thấy phản ứng của Liễu thôi, chớ không có ý đãi bạn một bữa ăn ngon. Với lại chàng muốn Liễu suy nghĩ lại lần cuối cùng.

Nàng có thể ngộ chàng nghèo lắm, không đủ tiền để đãi bạn một bữa cơm nơi một hiệu ăn bực trung, và đối ý chẳng?

Thà là thế, chớ nàng “ừ” vì quá bông bột bây giờ rồi ngày sau, cơm không lành, canh không ngọt thì chàng sẽ đau lắm.

Lưu gấp một cọng cải bỏ vào chén của Liễu rồi nói:

- Em thưởng thức rồi cho anh biết tin.

Liễu ăn món đó, ngậm mà nghe rồi khen thật tình:

- Quả thật là ngon, ngon hơn ở các cao lâu nhiều.

Chàng lại bỏ cục thịt gà rút xương vào chén bạn, Liễu cũng ăn, rồi cũng khen như thế.

Rồi đôi bạn cứ ăn, Liễu quên mất sự ghê tởm khi nãy đi.

Liễu ăn cơm rất ít, chỉ ăn các món ăn mà thôi, nhưt là món cai xôi trái trên thịt gà hấp. Nàng hỏi, tự hỏi, nhưng nói to ra:

- Không biết cái gì mà ngon quá.
- Anh hỏi má anh thì má anh nói đó là cải bẹ xanh chớ không có gì lạ. Nhưng anh không tin, hỏi bọn hầu xáng thì họ nói đó là cải Gò Công. Nhưng người Gò Công lại không hề biết thứ cải này.
- Bí mật của người Tàu!

Đôi bạn cười xòa sau ám chỉ của Liễu về tánh hay giấu nghề của người Trung Hoa.

Thình lình Lưu cười ha hả một mình, một hơi rồi nói:

- Con Bích nhà quê! Nó kể rằng hôm em đưa nó vô Givral ăn kem, em ép nó ăn Yaourt, nó buồn nôn ghê lắm, nhưng cố mà ăn, sợ em cười là nhà quê.

Liễu cũng cười mà rằng:

- Nếu không biết cái gì là nhà quê thì ai cũng nhà quê tốt, như em chẳng hạn, em chưa hề biết có một hiệu ăn ngon như thế này. Chỉ có anh là không nhà quê. Anh có vẻ thổ công lắm.
- Anh chưa biết yêu. Thế là nhà quê rồi.
- Chưa yêu hay chưa biết yêu?
- Cả hai thứ đều chưa.
- Cái thứ nhì có lẽ không có. Không có khoa yêu. Yêu là yêu, yêu thế nào cũng được, không cần học của ai, vả lại chắc cũng không có gì để phải học, phải biết, miễn yêu là đủ rồi.
- Yêu thì anh yêu ghê lắm, nhưng... nhưng bây giờ anh mới thật sự là nhà quê khi nói chuyện yêu trong một nơi nực nội như thế này.
- Vậy tạm gác lại nhé.

Ở đây ai cũng ăn vội và vội đi cả. Họ không phải là khách thừa lương, khí hậu cũng xua đuổi họ nữa, và chỉ có Liễu và Lưu quen tánh ăn chậm nên còn chiếm bàn, trong khi các thực khách khác vô ra đã nhiều lớp rồi.

Nhưng rốt cuộc đôi bạn trẻ này cũng đi. Ra tới vỉa hè, Liễu nghe nhẹ cả người và bấy giờ Lưu mới chợt chú ý đến y phục của nàng và nàng mới chợt hiểu vì sao mà Lưu căn dặn nàng mặc xấu.

Bàn ghế ở đây hay để kỷ niệm lại trên y phục sạch sẽ và màu sáng, và sự chen chúc, đụng chạm, lúc vô ra cũng dễ làm bẩn áo quần lắm. Thì ra Lưu đã định trước sẽ đi ăn ở hiệu bình dân. Hèn chi mà, Liễu tự bảo thầm, anh ấy nói là có dụng ý.

Thoạt tiên Liễu nghĩ rằng Lưu ít tiền nên muốn tiết kiệm, nhưng rồi nàng lại đoán đúng, sau mấy phút nghĩ sâu thêm về chỗ dụng ý thứ nhứt của người bạn trai này, là muốn thử thách nàng.

Khi xe rẽ tay trái để trở ra đại lộ Trần Hưng Đạo, Lưu rất bối rối không biết phải đi đâu. Nếu mời Liễu đi xi-nê xuất đêm thì thật lãng xẹt. Mời đi xi-nê là chuyện của buổi sơ giao hoặc chuyện của thời gian gần chán nhau, hay thời cưới nhau lâu rồi, không còn gì cho lắm để nói với nhau nữa, họ thì đang ở vào thời kỳ “tình trong như đã, mặt ngoài vừa hết e”, mà chàng lại cần bước tới một cách cấp tốc, kéo nguy mất thì sao lại chui đầu vào cái nhà tối ấy!

Nhưng đi đêm ở đâu bây giờ? Sài Gòn chỉ là một thành phố thương mại, mà mấy trăm ông đô trưởng kế tiếp nhau trong nhiều thế hệ rồi không ông nào khá thi sĩ một chút để trang trí cho nó một cái xó nên thơ, chẳng hạn như cái đảo ở ngã tư bốn con kinh rạch: rạch Bến Nghé, rạch Ong, kinh Tẻ và kinh Đò, cái đảo ấy rất dễ trở nên một đảo thần tiên, nếu bắt thêm một cây cầu gỗ nhỏ nhỏ cỡ cầu Thê Húc và xây giữa đảo một ngôi đền kỷ niệm nào.

- Em mặc ta, anh thấy thế nào?

Xe cô làm ồn ghê lắm, lời của Liễu lại bị gió ngược chiều đưa ra sau, nên Lưu phải “hử?” một tiếng và Liễu phải lặp lại câu hỏi, hét to lên:

- Em mặc ta xem được hay không?
- Anh mới thấy em mặc ta lần đầu. Cũng đẹp y như mặc đầm hoặc mặc phăng-tê-di. Nhưng trông em già dặn hơn.
- Nghĩa là hết trẻ con rồi huh? Liễu hỏi bằng giọng hóm hình.
- Hết từ lâu rồi, từ ngày anh hiểu em.
- Anh hiểu em làm sao?

Hét to mãi rát cả họng nên Liễu đưa cầm sát vào bả vai phải của bạn, vào bả vai chó không phải vào lưng, vì lưng cản tiếng nói của nàng phần nào với lại Liễu cần nhìn tới đằng trước, ai bị đèo sau các loại xe hai bánh cũng thế, rất khó chịu phải làm người mù.

- Anh hiểu rằng tâm hồn em đi nhanh quá, nó mau bước hơn cái tuổi thật của em nhiều lắm.

Liều nhấn cảm thật mạnh lên bả vai của bạn và than ùa:

- Như vậy năm năm nữa, em sẽ là bà già rồi!
- Càng hay.
- Sao lại càng hay?
- Tâm hồn nó không bạc đầu mà sợ ai thấy, như vậy nó có là bà già, chỉ lợi cho em và cho chồng của em thôi. Em sẽ là một thiếu phụ thạo đời như một mạng phụ phu nhơn thì còn gì hay bằng?
- Nhưng nó sẽ hết đẹp đi chẳng?

Liễu thấy bạn quẹo xuống cầu Ông Lãnh để rồi chạy dọc theo bờ sông. Chàng chưa tỏ ý nghĩ về sự hết đẹp của một tâm hồn già thì Liễu thấy xe ngừng lại trước một công trường bờ sông mà nàng chưa đến lần nào.

Công trường tương đối tối, xe đậu trước đó rất nhiều mà toàn loại hai bánh không mà thôi, chớ không có chiếc ô-tô nào cả, trừ vài chiếc “ca”¹⁶ thật khổng lồ, có vẻ là xe chuyên chở công cộng, nhưng không phải xe buýt.

Đôi bạn vào công trường không có hàng rào, sau khi Lưu khóa xe.

Băng đá nào cũng có người chiếm, mà toàn là những cặp nam nữ, vợ chồng, nhơn tình hay bạn hữu không biết, vì ở đây trống trơn, họ bắt buộc phải đứng đấn cả, âu yếm lắm cũng chỉ cặp tay nhau mà đi bách bộ trên các lối đi trong công trường, hoặc ôm lưng nhau trên băng đá là cùng.

Nói “công trường” vì quả nó khoảng khoát như một công trường, mặc dầu công trường này rộng lớn như vườn hoa và có ý muốn làm vườn hoa lắm.

Đôi bạn cũng đứng đấn mà sánh vai nhau mà tiến tới, Liễu hơi ngạc nhiên tự hỏi tại sao Lưu lại đưa nàng đến một nơi kém thơ mộng như thế này: vườn hoa đằng bến Bạch Đằng, cách công trường này chỉ độ hai trăm thước thôi, tuy cũng chẳng đẹp là bao, nhưng ít ra đằng ấy họ còn được thấy trước mặt họ khoảng thênh thang của con sông Bến Nghé, và bên kia sông, chơn trời được viền bằng một khối cây lá xanh um, khối xanh này, ban đêm cất lên nền trời mờ mờ những răng cưa đen thui, và xa hơn, ngoài kia, những chiếc thương thuyền ngoại quốc

gọi hình ảnh những cuộc viễn du kỳ thú. Cũng đằng xa, mà về phía trái, hai hàng đèn màu xanh trên chiếc cầu lưng lừa của xa lộ nhắc nhở xa xôi đến cái cầu vòng đèn màu trước khi vào thành phố cờ bạc Las Vegas, cho ta phần nào ảo tưởng rằng Sài Gòn to lắm để an ủi ta về điểm kém đẹp của nó.

Còn ở đây, trước mặt họ chỉ là một con rạch con mà nước không được đèn soi sáng, trông đen như mực Tàu. Bên kia rạch những kho, những xưởng, kiến trúc rất là kỳ hà, khép cái chơn trời hạn chế này lại một cách khô khan và thô bỉ vô cùng.

Bỗng Liễu chợt hiểu tất cả.

Bờ rạch bìa của công trường, được chắn đá. Mấy ngọn đèn hiem hơi của công trường không soi sáng tới đây. Trước mặt họ là bóng tối, sau lưng họ là bóng tối. Bên hữu

¹⁶ ca = car : xe

của họ là vách tường cao của một công sở, sở thúy lâm, bên tả của họ là một đôi nam nữ có lẽ đang tưởng họ du lịch cung trăng, nghĩa là không hay biết mọi việc xảy ra xung quanh họ.

Và lạ nhất là đằng kia có cảnh sát canh chừng không cho khách hóng mát ngồi trên bờ đá, còn ở đây thì thả giàn.

- Ở đây mát chớ em?
- Mát lắm.

Thật ra thì gió ở đây rất ít nhưng Liễu cứ muốn cho là mát “lắm”, sợ Lưu lại đưa nàng đi nơi khác, không tốt bằng ở đây.

- Và nhất là hơi giống hàng rào trụ sứ của nhà em.
- Ừ, nhưng chỉ tiếc là không có trăng.
- Anh thích không có trăng.
- Sao lạ vậy?
- Vì có trăng, em bận ngắm trăng rồi quên anh đi.
- Ta tin rằng trăng là con gái, cô Hằng ấy mà, như vậy nếu có kẻ nào mê trăng thì kẻ đó là anh, chớ đâu phải em.
- Thôi, ta ngồi xuống đây hóng mát một hồi, để nhớ lại cái đêm đầu mà ta ngồi trên đầu rào nhà em.

Cả hai đều thòng chân ra ngoài, nước bây giờ đang lớn đầy “mà” nên bàn chơn họ chỉ còn có vài phân nữa là đụng mặt rạch.

Lưu im lặng lắng tai và không nghe hơi thở mạnh của Liễu nữa như vào đêm ấy.

Đêm nay Liễu không chờ đợi gì cả, vì nàng yên trí rằng một là Lưu bị mặc cảm, hai là chàng nhát, nên chắc còn lâu chàng mới dám nói cái gì. Nàng giàn cảnh để chọc cho chàng ghen mà lui tới thường vậy thôi.

Nhưng cũng có phần nào vì nàng đã sống. Vâng, Liễu đã sống, về phương diện yêu đương, kể từ đêm ấy, nhưng đừng hiểu rằng nàng đã yêu ai, đã hiến thân cho ai.

Vấn đề hết sức tế nhị, gần như là chuyện tưởng tượng của những kẻ chẻ tóc làm đôi, nhưng quả thật là có. Yêu suông, yêu trong tinh thần, cũng là yêu, và sự chờ đợi lần đầu tiên trong đời người con gái, sự chờ đợi một cái hôn nó kích thích họ làm cho họ hưởng lạc gần như là đã được hôn vậy.

Rồi sau đó không có gì xảy ra, họ thất vọng, họ tức giận, họ buồn bực, họ đau khổ, bao nhiêu cảm xúc và tình cảm ấy đều có họ hàng xa với một lần yêu đương.

Cơ thể và tình cảm của nàng đã lắng dịu xuống đôi phần và rồi bây giờ nàng mới bình thản được như thế đó.

Nhưng những điều trên đây, Lưu không dè rằng có, vì chàng thiếu kinh nghiệm, một thứ kinh nghiệm không phải thông thường, mà là kinh nghiệm vi tế về lòng và thể chất con người, nên chỉ chàng đâm lo rằng đã muộn quá rồi, và sợ dĩ Liễu nhận lời đi ăn cơm với chàng, đi hóng mát với chàng là vì tình bạn chơn thật của gái tân thời mà thôi.

- Sao anh không nói gì hết vậy?

Thấy bạn làm thình lình quá, Liễu hỏi duyên có vì nàng thuộc vào hạng người mà đời sống bên trong khá nghèo nàn, không thể im lặng lâu được. Ở nhà một mình, nàng vẫn phải ca hát, hoặc nghe nhạc đĩa, không thôi không biết lấp những hồi im lặng bằng cái gì.

- Ngồi gần em là đủ rồi, còn phải nói gì nữa.

Liễu cười giòn lên rồi nói:

- Hay, anh nghệ sĩ lắm, và học luật là anh đã “chọn lầm thế kỷ” đó.
- Hình như là như vậy.
- Còn hình như gì nữa. Anh là nghệ sĩ đứt đuôi rồi. Máy ông luật sư thường thì ba hoa lắm chớ.
- Không cứ. Họ chỉ cần ba hoa khi nào biện hộ cho ai thôi.
- Sao mà lúc mới quen nhau anh nói nhiều thế? Anh cứ theo em mà lải nhải hoài.
- Vì lúc đó anh chưa yêu.

Im lặng hoàn toàn.

Lưu đã nhắm mắt mà trút bừa một cục nợ nó cứ đè nặng lên chàng và trút xong, chàng hết cả hồn vía, không phải vì nhát gái mà vì thấy mình hành động đột ngột quá, không chuẩn bị tinh thần của Liễu, sợ hỏng việc đi chăng?

Liễu thì đứng tim vì thình lình một mũi tên bắn ngay vào ngực nàng, mũi tên mà nàng mong đợi, nhưng không phải đêm nay, và bối rối quá, không biết phải có thái độ nào.

- Em!

Lâu lắm và lâu lắm, Lưu mới gọi khẽ bạn.

- Dạ.
- Em không mắng anh, chắc không phải vì sợ mích lòng một người bạn?
- Dạ không.
- Nhưng em lại làm thình, chắc em đang do dự?
- Thật ra thì... em... không mong đợi lời ấy... đêm nay... em bối rối quá!
- Anh cũng biết rằng anh đã làm cho em bối rối, nhưng chính vì anh cũng bối rối, nên anh mới hành động không đúng điệu chút nào hết.

Xin em tha thứ cho anh, không phải tha thứ cái tội yêu em, vì anh yêu em mà tỏ tình đường hoàng chớ không phải tán tỉnh em một cách sỗ sàng thì anh không có tội gì cả, nhưng tha thứ về tội làm mất vẻ đẹp của một cuộc tỏ tình, nó phải thơ mộng, như là nó chỉ được thốt ra sau một thời gian chinh phục mà thôi.

- Ông thầy cãi tương lai đã ba hoa theo thường tình rồi đó, Liễu cười nói, không, em không thể tha thứ cho anh về điểm đó đâu.

Anh đã làm mất vẻ đẹp của một cuộc tỏ tình thật đó, và hai mươi năm sau, ta sẽ không thể cùng nhau nhắc nhở một kỷ niệm “thơ” nhứt của đời ta, bởi cái lẽ giản dị là kỷ niệm ấy không có.

- Hai mươi năm sau! Em... không tha thứ cho anh... nhưng mà... em nói đến chuyện hai mươi năm về sau thì hẳn... em không dừng dừng với lời... tỏ tình kém đẹp của anh đêm nay?

Đáng lý gì em phải hắt hủi anh chỉ vì tức giận anh đã kém đẹp. Em đã thấy nhiều cô gái *tốc-kê*¹⁷, phá hoại một cuộc tình duyên vì một lý do không đâu hơn thế nữa. Nhưng em không *tốc-*

kê, em rất là bình thường về tâm trí, em thuộc vào loại người mà y học Thái Tây gọi là “NORMAL” thì một xung đột sâu sắc hơn, có thể em cũng sẽ bỏ qua được. Nhưng thật cũng đáng tiếc.

Thế là đã rõ nghĩa. Chàng được, mặc dầu người nữ không đẹp lòng vì hụt hẫng cái thú huyền ảo của những phút độc nhứt trong đời người mà họ nghe như họ bị tác động của một thứ ma túy nó làm cho thân họ và hồn họ nhẹ lâng lâng, bay bổng tuyệt vời.

Một bàn tay mò kiếm một bàn tay, bàn tay kia không chạy trốn, nhưng không được phần khởi lắm.

- Em!
- Dạ!
- Anh quan niệm rằng tình yêu thọ lâu lắm, chớ không phải chỉ phù du trong chốc lát đâu. Những phút giây diễm lệ nhiều vô số kể, kết thành một sợi dây dài hàng tháng hàng năm, chuyền hàng đời, hàng kiếp, thì em tiếc một mất mát là chính đáng, nhưng anh sẽ bù lại cho em bằng tất cả tấm lòng tôn ái của anh mà anh hiến dâng trọn vẹn và trọn kiếp cho em... em nhé!

Hai tiếng “em nhé!” Lưu thốt ra vì chàng không được tiếng vang nào đáp lại hết. Nhưng khi thốt xong hai tiếng ấy, bàn tay trong tay chàng tựa mình như để thoát thân. Chàng trả tự do cho nó. Nó không thoát mà chỉ tìm cách mở ra để nắm lại bàn tay nhốt nó mà thôi, rồi siết nhẹ một cái.

Đó là tiếng “ừ” câm lặng, rồi thì hai người khỏi phải nói với nhau gì nữa cả về vụ đó.

Lưu đưa tay ra sau lưng bạn, vói nắm cánh tay bên kia của Liễu và Liễu ngả đầu lên vai chàng.

Chàng day mặt lại phía bạn, toan hôn lên tóc Liễu một cái thì thành linh Liễu ngời thẳng dậy, ngó ngoái ra sau, sợ hãi và nói khẽ:

- Đùng anh. Ở đây trống trải lắm, người ta cười cho.

¹⁷ *tốc-kê* = *toqué* : *khùng, gàn*

- Đâu có. Ta chìm mất trong bóng tối. Cái cặp ngồi gần nhưt cũng cách đây năm sáu thước, nhưng họ kể như là không có ta.
- Nhưng cái nhà gì ngoài sau, đồ sộ quá và sáng quá.
- Thôi được. Ta cứ ngồi gần nhau là đủ cho anh lẩm rồi.
- Nhưng không đủ cho em...

Bấy giờ Lưu mới nghe hơi thở dồn dập của Liễu và của chính chàng nữa. Đôi bạn siết tay nhau tưởng chừng như muốn ép cho nó dập ra để rồi dính liền lại với nhau như hai viên sáp.

- ... vì em cần được gần gũi anh thật là gần ... anh nè!
- Sao đó em?
- Tối mai, anh vào thăm em nhé.
- Lẽ cố nhiên.
- Nhưng anh sẽ vào một cách không bình thường. Anh vô như một phi hành dạ khách.
- Là làm sao?
- Trên lầu chia ra làm bốn buồng. Cô em chiếm buồng phía sau và về hướng rạp Cao Đồng Hưng. Buồng của em ở phía trước và hướng rạch. Hai buồng này không thông thương với nhau do cái cửa nào hết. Phía bên rạch, buồng em cũng có cửa sổ không chắn song sắt, y như cửa sổ của mặt tiền mà anh thấy. Một cây bông giấy lớn tuổi hơn em nữa, mọc từ dưới sân, sát tường, bò lên cao hơn cửa sổ của em nữa, bông giấy là loại dây leo, nhưng vì nó cao niên quá nên thân nó to hơn cổ tay của em nữa.
- Anh đã hiểu rồi, chỉ sợ con Toto.
- Không, anh chưa biết chi tiết đâu. Dây bông giấy có gai, nhưng chỉ có gai những nhánh nhỏ đầy hoa lá, còn gốc của nó thì trơn lu. Nếu cánh cửa của em mở ra thì nó cách cây bông giấy lối ba tấc. Leo cái dây to ấy thì hẳn là anh leo được, nhưng liệu anh có thể níu cánh cửa sổ để bước qua khung cửa được hay chăng?
- Được, nếu bản lề cửa thật chắc, không thôi cả cái cửa sẽ long ra và cửa và anh sẽ rơi xuống đất.
- Cửa bằng cây "sao", mới đổi mới cách đây sáu năm, nghĩa là chắc hơn là cửa mới bằng gỗ tạp nữa. Bản lề là loại bản lề nhập cảng.
- Như vậy thì không có gì dễ dàng bằng. Anh sẽ với tay qua níu một "lá sách", anh đu mình qua, dùng đầu của mười ngón chơn mà bám vào cái bệ cây ở gốc lá sách phía dưới hết. Rồi thì bước qua một cái là tới khung cửa. Chi lo con Toto nó báo động.
- Không. Rào thấp lắm, anh nhảy qua dễ dàng. Anh nhớ mặc đen hay một màu thật u tối. Em chỉ lo lúc anh nhảy rào và leo tường người đi đường trông thấy thì rầy, chớ con Toto thì em đã cho nó quen thân với anh rồi.

Bấy giờ Lưu mới chợt hiểu vì sao có sự giới thiệu trẻ muện chàng với con chó Lévrier của Liễu.

Chàng mừng quá, thích quá, bất kể e ngại của Liễu, ôm đầu nàng mà hôn thật mạnh và thật dài:

- Em... thì ra em đã tiên liệu có ngày này?

Liễu không đáp, căn dặn thêm:

- Vậy trước khi nhảy rào, và leo tường, anh nên cẩn thận nhìn trước xem sau, đợi đường vắng mới hành động nhé.
- Anh không quên đâu.
- Và nhứt là không nên đi bằng xe của anh.
- Sao vậy?
- Rồi anh để xe ở đâu?
- À, em thật chu đáo. Vâng. Anh sẽ gọi xe đàng rạp hát rồi đi bộ lại nhà em.
- Như vậy cũng tiện. Hay là anh vô trong ấy ngay đêm nay?
- Không nên. Bây giờ đã gần mười giờ rồi. Ta sẽ bị giờ giới nghiêm ám ảnh khó chịu lắm! Em ăn cơm tối mấy giờ?
- Hồi đúng tám giờ. Chính đó là giờ anh nên leo rào, leo tường vì cả nhà đều ở dưới nhà và phía sau, cả con Toto cũng xắn rấn quanh bàn ăn vào giờ đó.
- Em mở cửa sổ chớ?
- Cố nhiên. Thường thì em đóng vì sợ ăn trộm, nhưng đã có hẹn với anh thì em mở banh ra, và nhứt là không để đèn chong.
- Ô-kê.
- Chưa hết đâu. Để đề phòng anh bị trở ngại bất ngờ, không tới được mà rui ro đêm mai trộm lại rình - ấy, có những sự trùng phùng tai hại như vậy, - nên ăn xong, em lên lầu, và trước khi mở khóa cửa, em gõ cửa hai tiếng! Anh phải đáp lại bằng hai tiếng nhặt và một tiếng thứ ba lơ ra.

Lưu lại ôm đầu bạn mà hôn và nói:

- Em của anh người lớn hơn cả anh nữa. Em không bỏ sót chi tiết nào hết.

Nếu Lưu kinh nghiệm, đa nghi và ít bồng bột, chàng phải sanh nghi rằng Liễu không còn là một cô gái ngây thơ trong trắng nữa, và đã tiếp nhơn tình bằng đường... hàng không như thế ít lắm là một lần rồi.

Thật ra thì chỉ vì Liễu thông minh, lại đã cố tìm cái mẹo này nhiều ngày rồi và nhứt là, y như Bích đã nói, nàng bị phim Roméo và Juliette in đậm nhiều hình bóng vào tâm trí nàng.

Cái lối vào buồng nhơn tình ở tận trên lầu cao một cách kiêu hiệp như thế, nàng đã phục lẫn khi xem anh chàng Roméo quăng cái móc sắt cho nó máng vào bao lon trước cửa sổ của Juliette, rồi phăng dây mà leo lên đó.

*

* *

Mặc dầu bảy giờ đường vắng, Lưu cũng do dự rất lâu trên lễ cô.

Ở nhà, lúc chuẩn bị, chàng nghe phẩn khởi lắm và thú vị vô cùng bởi nơi kẻ hiền lành như thế gian cũng có một chút ham muốn phiêu lưu mạo hiểm của thuở thiếu thời của họ còn roi rớt lại.

Nhưng giờ, đứng trước thực tế, chàng lại đâm hoảng. Nếu có một người lảng giềng hoặc một khách qua đường mà bắt chợt chàng nhảy rào, thế nào họ cũng tri hô lên, chính vì cái việc xâm nhập gia cư của người ta mà bất thường như vậy làm cho họ sanh nghi mà nhưt là vì bộ y phục dạ khách của chàng: chàng mặc quần đen, sơ-mi đen, giày bố hướng đạo.

Trống ngực của chàng đánh thình thình, liên hồi, không dứt giây phút nào cả, nhưt là mỗi lần chàng dợm nhảy.

Chỉ mới đầu hôm thôi, nên đường vắng là những dịp hãn hữu, không lợi dụng tình trạng thuận lợi ấy ngay tức khắc thì một phút sau đã phải hối tiếc rồi, khi một chiếc xe chạy tới, và phải lo đường không bao giờ vắng nữa.

Lưu đã hối hận, đã lo sợ bao lần rồi, và chàng thấy rằng làm anh hùng quả khó thật, anh hùng thứ thật, chớ không phải anh hùng trong xi-nê đâu. May là chàng chỉ phải nhảy qua một hàng rào rất thấp, lại có nội ứng bên trong nữa, mà chàng cũng không dám thì những kỳ công oanh liệt của những anh chàng mà con gái mê, chàng xin nhường lại cho những tay bảnh số dách trong xã hội.

Nhớ rằng, càng trễ, rủi ro càng dễ xảy ra, Lưu nắm can đảm bằng cả hai tay, bước tới vài bước để qua cái mương cạn, sau lễ cò, rồi nhảy theo lối nhảy cao không sào của các lực sĩ, tức nhảy ngang, vừa bỏ chơn mặt qua rào, vừa nhắc mình lên.

Roi vào sân nhà Liêu, chàng nghe nhẹ nhõm cả người. Nguy hay không, ở cả lúc nhảy. Chàng đang đứng nơi sân thì có ăn mặc thế nào cũng chẳng ai buồn chú ý đến chàng làm gì.

Anh non tình tập sự này vội đi tới dưới cửa sổ hướng Nam của buồng ngủ của bạn chàng, tức cửa sổ phía bên rạch.

Tường nhà này, phía bên ngoài quét nước vôi màu hồng sậm, nên tiến đến sát chân tường, ngay dưới cửa sổ, chàng mới thấy được thân của dây bông giấy cao niên.

Quả dây ấy to hơn cổ tay của chàng nữa chớ không chỉ to hơn cổ tay của Liêu, như nàng đã nói đâu. Mà tới hai dây nhập một, hai dây quện lấy nhau như là dây “đánh”.

Hai sợi dây cằn cỗi quấn quít nhau, vươn thẳng lên khỏi cửa sổ lâu mới thò ra nhiều cánh tay có lá, có gai, có hoa.

Một lần nữa, Lưu lại hồi hộp, mà lần này thì chàng sợ hơn khi nãy nhiều, bởi bị bắt quả tang nhảy rào để vào nhà một người bạn, không có tội gì cả, nếu người bạn ấy nhận chàng là bạn và nhận rằng đó là một trò đùa của một người bạn thân. Chỉ phiền là người bạn ấy rất khó ăn nói, giải thích, với người thân của nàng về cái trò đùa khả nghi ấy.

Chớ như bị tóm tại trận lúc leo tường thì không người bạn gái nào đủ can đảm mà nhìn nhận chàng nữa cả.

Nhưng không thể lùi được nữa. Lưu lại nhất quyết thực hiện cuộc mạo hiểm.

Từ ngày rời khỏi trường trung học tới giờ là ba năm rồi, Lưu chưa hề được dịp leo dây vì leo dây là một môn thể thao đòi hỏi một khoảng trống khá rộng mà nhà chàng không có sân. Chàng lại không có thì giờ để tới mấy sân vận động công cộng.

Thế nên vừa vượt lên khỏi mực cửa sổ buồng khách là chàng nghe hai bàn tay của chàng rất rần và nóng như bị lửa đốt, khiến chàng tự hỏi không biết sẽ đủ sức đi đến đích hay không.

Trong xi-nê-ma, các tay anh hùng nghĩa hiệp họ làm cái gì coi cũng như chơi và cái việc dễ ăn hơn hết đối với khán giả là leo dây. Nhưng ai muốn biết nó khó nuốt hay dễ tiêu, cứ làm thử một phen thì rõ.

Mà sợi dây ở đây là một sợi dây đặc biệt, bởi dây bông giấy thường bám gần như là sát tường, hai tay nắm dây còn tương đối dễ, chớ như hai bàn chon thì phải xem như là không có chỗ dùng.

Khi hai cánh tay phải làm việc một mình, không được chon phụ cho một cách đặc lực, cái thân mình của kẻ leo dây bỗng trở nên nặng quá sức.

Sơ-mi của Lưu đã ướt đẫm mồ hôi, và hai bên thái dương của chàng, huyết quản như muốn nổ banh ra.

“Đây là giá của tình yêu, chàng tự nhủ như vậy để lấy can đảm. Được Liễu tiếp mình nơi buồng riêng của nó, khác xa và hơn hẳn mình đưa nó đi đâu đó”.

Khi tới mức cửa sổ lầu, chàng thấy quả cánh cửa sổ mở ra như vói tay muốn níu thân cây dây bông giấy và hai thứ ấy chỉ cách nhau có ba bốn tấc thôi, đúng y như Liễu đã bảo đảm.

Nắm lấy cánh cửa sổ, đặt mũi giày lên cái bệ nhỏ xíu ở đầu trong của tò là sách dưới chót, rất dễ. Chỉ phiền là bảo đảm của Liễu về cái bản lề cửa không... bảo đảm tí nào. Phụ nữ thì thường họ không biết tí gì về máy móc, về vật liệu cả, hễ cái gì có vẻ kiên cố ở bề ngoài là họ cho rằng bền chắc lắm.

Từ đây mà rơi xuống đất có thể chết, mà cũng có thể bị trầy chon thôi. Nhưng rơi với một cánh cửa sổ đôi, tức hai cánh dính lại, nó đè lên ngực ta thì hậu quả sẽ khác đi.

Lưu vịn lấy cánh cửa sổ đôi ấy, thử lay nhẹ và quyết làm anh hùng xi-nê-ma một chuyến xem sao.

Lúc tay chon chàng rời dây bông giấy, chàng kể như đó là giây phút cuối cùng của đời chàng. Nhưng rồi chàng tiếc vô cùng, vì không có gì ghê gớm xảy ra, khiến riêng đối với chàng, chàng vẫn không được hưởng cái tự hào bí mật rằng mình vừa đoạt một kỳ công.

Mấy giây sau đó, chàng đặt chon lên bệ cửa sổ một cách bình yên, rồi từ đó bước xuống nền gạch còn yên lành hơn nữa.

Và bây giờ, chàng mới nghe hai cánh tay mình mỗi rưng, chưa kể hai bàn tay suýt rướm máu. Chàng đứng nơi cửa sổ nhìn ra ngoài, làm vài cử động hô hấp và nhìn cái đầu rào trụ sứ nơi mà đáng lý chàng đã yêu Liễu, đã được nàng yêu từ lâu rồi, lại không có hân hạnh cất kỷ niệm êm đềm nhứt của đời họ.

Bây giờ kim dạ quang của đồng hồ tay của chàng đã chỉ tám giờ hai mươi rồi. Lưu không biết một bữa ăn thường của nhà giàu kéo dài trong bao nhiêu thì giờ, nên xây lưng để tìm cái cửa mà chàng đã chực sẵn nơi đó để rình ám hiệu của bạn.

Bây giờ mắt đã thật quen với bóng tối, chàng thấy cánh cửa mà chàng tìm kiếm và đồ vật trong buồng này. Cửa *ba-nô*¹⁸ một cánh. Giường đôi, tủ áo, bàn phấn.

Khi bước qua chiếc giường của bạn để tiến lại cửa, chàng nghe thoang thoang mùi nước hoa đã có nghe nhiều lần khi ngồi gần Liễu.

Thật ra thì đó không phải là nước hoa, mà chỉ là nước tắm, một thứ eau de Cologne hơi mạnh hương một tí thôi.

Tám giờ hăm lăm. Lưu đã bắt đầu hồi hộp. Chàng tưởng tượng ra lắm chuyện rui ro. Chẳng hạn má của Liễu vào thăm ông nội nàng rồi nghe một thỉnh linh vì một chứng đau tim nào, được đưa lên lầu để vào nằm đây nghỉ đỡ một hồi.

Nếu trường hợp người ấy chết mà xảy ra, và nó có thể xảy ra lắm, thì căn buồng này sẽ bị lu bù người xâm lăng: cô của Liễu nè, những người tôi tớ đỡ bà ấy lên đây nè, rồi ông Đức Long được gọi điện thoại và sẽ vào để tăng cường sự chộn rộn ở đây, rồi có thể một vị bác sĩ sẽ được mời tới, vân vân ...

Biết trốn đi đâu bây giờ? Lưu tưởng tượng mạnh quá sức rồi có ảo tưởng như là rui ro ấy đang xảy ra, ở dưới nhà, và họ sắp lên đây.

Chàng cố gắng lên, nhứt là chợt nghe tiếng dép lên thang lầu. Chàng mò trong bóng tối thì nhận ra rằng cánh cửa *ba-nô* này mở ra ngoài, chớ không phải mở vào trong, cái mới chết. Nếu cửa mở vào trong chàng sẽ tạm núp sau cánh cửa rồi hẩn hay, mà có thể sẽ thoát luôn được nữa.

Nhưng kìa, người lên lầu đã lên tới nơi. Không, chỉ có một người thôi, chớ không phải hai, nghĩa là không có ai khiêng một con bệnh tượng tượng lên đây cả. Nhưng không biết đó là cô của Liễu hay chính nàng.

Trống ngực của Lưu lại đánh hồi một, liên tu, bất tận, chàng không biết mình sợ gì, nhưng cứ sợ.

Thình lình, chàng suýt đứng tim. Hai tiếng gõ cửa thật khẽ, vang lên bên ngoài và tiếng động được chất gõ chuyển đi, dội vào trong.

Chàng vội gõ lại hai tiếng nhặt, và tiếng thứ ba thưa ra, đúng y lời giao hẹn.

¹⁸ *ba-nô* = *panneau* : tấm bảng (quảng cáo, yết thị) - cửa làm bằng nguyên một tấm ván lớn.

Lưu nghe tiếng chìa khóa vặn mình trong ổ khóa, rồi cánh cửa mở ra.

Bên ngoài là cầu thang lầu, gác lên một khoảng buồng trống, ba thước trên ba thước, để người lên lầu từ đó mà về bốn cái phòng riêng biệt mà Liễu đã tả sơ hôm nọ.

Có ánh sáng. Một ống đèn nê-ông tròn, gắn sát trần, ống đèn này khoanh lại như là nhang khoanh của người Trung Hoa, ánh sáng tương đối yếu hơn ánh sáng của những ống đèn dài.

Liễu nổi bật lên trên nền ánh sáng ấy, trong bộ bi-da-ma vải bông, không rõ là bông màu gì. Nàng vội bước vào trong thật lẹ, vội khóa cửa lại bằng chiếc chìa khóa mà nàng đã rút ra khỏi ổ sau khi mở cửa.

Lưu bá lấy vai nàng, nhưng nàng vẫn tỉnh bơ hỏi thì thầm:

- Anh đợi có lâu lắm không?
- Không, anh chỉ mới vào đây độ ba bốn phút.

Lạ quá! Lưu rất ngạc nhiên mà nghe giọng của chàng hơi run, và câu nói của chàng đứt khúc. Chàng nghẹn ngào vì xúc động, trong khi đó thì cô gái đã âm mưu bắt xác chàng lại bình thản như không có gì.

Bộ thần kinh, nhứt là bộ tiểu-thần-kinh, cái mà danh từ y học Thái - Tây gọi là bộ thần kinh giao cảm, tức bộ thần kinh nhỏ, riêng của mỗi tạng phủ, bộ ấy, nơi phụ nữ vững chãi hơn nơi phái nam nhiều lắm!

Thế nên phụ nữ lái xe phải giỏi hơn đàn ông nhiều, các bản thống kê đều nhìn nhận sự kiện hiển nhiên ấy mặc dầu nam phái cứ chế giễu là phụ nữ lái xe rất tồi.

Phản ứng của phụ nữ trước một mối nguy lớn, trước tình yêu, cũng khác phản ứng của nam phái. Họ vẫn bông bột, nhưng đó là một thứ bông bột lạnh, nếu có thể nói mâu thuẫn như vậy, không như bọn mày râu ta, ta có một bộ máy nó nổ ầm lên, nhưng không đi xa được, vì máy ta dễ hỏng lắm.

Liễu hỏi xong cứ bước đi, và Lưu đành phải bỏ cái thế bá vai ấy, xây lại đi song đôi với nàng, tay gác lên vai bạn.

Liễu đi lại cửa sổ.

Nàng đưa tay lên, níu lấy tay gác vai của Lưu, lặng lẽ ra hiệu cho chàng kéo sát nàng vào chàng, rồi nó cũng cứ bằng giọng thầm thì:

- Thế là người anh hùng đã thực hiện được một pha nghệt thờ. Leo có khó lắm không?

Lưu đáp dối để được làm anh hùng thật sự:

- Dễ ợt.

Đáp xong, chàng hối hận lắm. Nếu dễ, thì người đẹp đâu có phục lăn chàng. Nhưng đã trót đại mồm không thể cải chánh được nữa.

Gió đông từ sau nhà thổi tới, tạt vào đây, đôi bạn nghe dễ chịu vô cùng. Lưu quay qua, hít dài mùi tóc của bạn, mùi tóc không sức nước hoa, nhưng chàng rất thích, vì đó là mùi thật của Liễu, một mùi thơm tự nhiên nhờ trong sạch, pha lẫn chút ít mồ hôi đầu nó cho thứ hương ấy một biệt sắc độc đáo mà chàng có thể truy tìm ra, trong đêm tối, giữa hàng trăm cái đầu phụ nữ.

- Em!
- Dạ!
- Anh đã đến rồi đây!

Liễu thò tay ra sau lưng chàng để níu lấy cánh tay kia của chàng rồi nói khẽ:

- Ừ, và anh sẽ đến nữa nhé.
- Chớ sao.
- Và mỗi đêm nhé.
- Rất hoan nghinh đề nghị của em.

Đêm nay, người con gái đa tình này không hồi hộp đợi chờ như cái đêm mà họ ngồi trên đầu rào, bởi nàng đã nắm chắc Lưu trong tay rồi.

Trái lại, người con trai đã quá sợ sệt đêm ấy, bây giờ hơi thở lại dồn dập. Chàng giựt cánh tay bị níu, xây người chàng lại và xây người của bạn chàng lại bằng cánh tay vừa thoát ly ấy.

Đôi bạn không còn nhìn ra khoảng tối rải rác vài ánh đèn đường buồn ngủ nữa, mà đã đối diện với nhau. Cả hai đều ngửa mặt ra để được thấy rõ nhau, vì họ không cận thị mà lại đứng sát nhau quá, ngực kề ngực.

Lưu đưa lên một tay sau ót của bạn để cho Liễu dựa đầu vào đó. Tay khác, chàng vịn nhẹ lưng nàng.

Họ nhìn nhau, không thấy rõ mặt nhau được mặc dầu họ đã đo lường khoảng cách cho vừa tầm mắt, nhưng họ vẫn thấy rõ, nghĩa là bốn mắt của họ biết rằng chúng nó đang nhìn nhau đăm đúi, chúng nó "thấy bằng ý thức" cũng khá đủ rồi và không cần thấy bằng cách khác.

Thời gian nhìn nhau trong bóng tối kéo dài không biết bao lâu bởi họ không còn ý niệm về thời gian, về nơi chốn gì nữa cả, rồi Lưu khép nhẹ hai cánh tay chàng lại, và Liễu tự nhiên trôi vào sát chàng.

Người con trai đang nóng nẩy và bông bột này, tuy thế vẫn còn Á Đông được, không phải vì đạo đức mà vì hần tinh ranh, biết rằng hôn theo lối Á Đông ngon hơn hôn theo lối người da trắng nhiều.

Hôn theo lối Á Đông nghĩa là hôn thật nhẹ, hôn bằng mũi, chớ không phải bằng miệng, tức là hít mùi của người yêu, mà cái nơi phải hôn trước cũng không phải là đôi môi của người đẹp đâu.

Chàng hôn lên trán bạn, lên mắt bạn, lên thái dương rồi lên tai bạn và xuống thang lần lần cho tới đôi gò má.

Về phương diện hôn, Lưu thuộc vào phái dung hòa mới cũ, vì Á Đông xong chàng lại lai căng, ở một nơi kia, nơi đó dĩ nhiên là đôi môi của người yêu.

Và bây giờ, bỗng dung chàng hóa ra người da trắng với sự cuồng bạo của nhục dục và Liễu bị ép quá mạnh tay gần như là một cây mía giữa hai con che.

Rồi chàng buông bạn ra để rồi khom xuống, đỡ lấy bạn nơi chốn thủy rồi ẵm bạn lên, đưa nàng lại giường, đặt nhẹ nàng lên đó.

Chàng ngồi cạnh Liễu, định hôn lên trán, lên mắt Liễu nữa, nhưng Liễu đưa hai tay lên bá lấy cổ chàng và bây giờ chính nàng hôn chàng.

Hình như là phụ nữ họ không tìm thấy bao nhiêu thích thú trong sự hôn hay sao, mà có hôn nhơn tình của họ, họ chỉ hôn in ít và nhẹ nhàng thôi, mặc dầu họ rất ưa được hôn.

Rồi nàng xi tay lên trán bạn mà rằng:

- Xí, vậy mà cứ làm bộ nghiêm, làm bộ nhu mì! Cha, nhu vắc lu mà chạy.
- Anh đâu có làm bộ. Tại tánh anh như vậy đó chớ. Có yêu mấy gánh, mấy tàu, bề ngoài cũng phải đứng đắn. Em không chuộng sự đứng đắn của anh sao?
- Sao không. Nhưng bề ngoài thì phải vậy chớ bên trong, đâu có cần như vậy. Những lần ta nhìn nhau, anh chỉ nhìn em như một đứa em nhỏ.
- Tại anh sợ.
- Sợ gì? .
- Sợ bị em thờ ơ với tình yêu của anh rồi anh phải tủi thân.
- Ừ... ừ... ừ...

Liễu kêu lên như vậy bằng một giọng nũng nịu, rồi kéo cổ cho Lưu nằm xuống cạnh nàng và nói:

- Nhưng giờ, từ đây, kẻ lo sợ là em.
- Em sợ gì?
- Em sợ bị anh phụ rẫy.

Lưu chỉ cái chảnh bằng một cái hôn nhẹ lên thái dương bạn mà thôi.

Người con trai bắt đầu cho hai tay mình phiêu lưu, nhưng bị Liễu nắm tay chàng lại ngay.

- Tình yêu sâu đậm của anh là như thế đó hả?
- Không, nhưng mà...
- Nhưng mà trước sau gì, ta cũng đi đến đó. Tuy nhiên đừng làm cho tình yêu xấu xí, thấp kém quá bằng cách quá vội vàng.

Phụ nữ luôn luôn phản ứng như vậy, không phải vì họ cao thượng hơn phái nam đâu, mà vì, như đã nói, bộ thần kinh giao cảm của họ vững hơn, họ rung động chậm hơn, và nhờ vậy mà họ đã bình thản để yêu một cách trong sạch, ít lắm cũng trong một hai tiếng đồng hồ đầu.

- Đã sắp đặt cho anh lên đây, em còn tiếc gì với anh nữa. Nhưng mà ta không có gì để nói với nhau trước khi đi tới cái đó hay sao?

- Có chứ, ta có rất nhiều chuyện để nói với nhau, nói ba tháng, ba năm, và để thường cả đời cũng chưa hết nên...
 - Nên không lẽ ta đợi cả đời. Đành vậy. Nhưng em thích nghe anh nói những chuyện cần nói ngay hơn.
 - Chẳng hạn?
 - Chẳng hạn em muốn nghe anh nói rằng anh yêu em.
 - Thì anh đã nói rồi.
 - Chưa đủ. Phải nói nhiều hơn nữa kia. Với lại nói về tương lai ta. Nếu ba má và cô Bích không thích em vào làm dâu nhà anh thì sao?
 - Không thể có chuyện đó. Chính con Bích nó đã hối thúc anh xúc tiến giao thiệp với em. Còn ba má thì dễ dãi lắm. Chỉ lo ba má của em không khứng cho anh vào làm rể nhà em thôi.
- Chính vì vậy mà anh đã do dự rất lâu.
- Em thì em không lo. Em cứ ở vậy mà yêu anh mãi tới già cũng chẳng sao.
 - Nhưng nếu ba má bắt em phải lấy chồng?
 - Không thể bắt ép em được.
 - Anh thì anh có dự định khác.
 - Dự định của anh thế nào?
 - Ta sẽ tự do kết hôn, rồi ra riêng mà sống với nhau, khi nào anh có công ăn việc làm.
 - Cũng hay.
 - Chỉ lo em thất vọng rồi tình chồng vợ hết đậm ấm nữa.
 - Thất vọng về gì?
 - Về mức sống vật chất của một bà luật sư trẻ, nó không thể cao hơn mức sống của một công chức bậc trung. Em đã quen sung sướng.
 - Nhưng chắc rồi nó cũng sẽ quen đi chứ.
 - Em đã nghĩ đến một tương lai như thế rồi hay sao mà ý thức rằng rồi nó sẽ quen đi.
 - Có.

Lưu ôm lấy đầu bạn mà hôn tro trắng.

Đây mới thật là tình yêu, chàng yêu con người quyết bỏ cả giàu sang để cùng sống khiêm tốn với chàng, chứ không còn phải là chỉ yêu một cô gái đẹp nữa mà thôi.

*

* *

Hồi mười một giờ, Lưu toan ngồi dậy để đi. Nhưng Liễu níu cổ chàng xuống và ôm chặt chàng lại rồi nhõng nhẽo nói:

- Hông, anh phải ở luôn đây tới sáng hè!
- Ý, thiên hạ ngó thấy thì nguy.
- Anh đi hồi năm giờ khuya ai thấy được mà lo.

Lưu ôm bạn mà thì thầm nơi tai nàng:

- Sự thật, anh đã có cái mộng hão được nằm đây tới sáng với em. Nhưng chiếc xe sẽ mất, sau khi vãn hát.
- Anh không có khóa sao?
- Có chớ. Nhưng xe hơi kia mà họ còn ăn cắp được thì loại xe hai bánh dễ mất hơn biết bao.
- Vậy, lần sau, anh nên vô thăm em bằng tắc-xi.
- Đó là một giải pháp, nhưng không giải quyết trọn vẹn vấn đề. Anh sẽ nói sao với ba má anh. Một hai lần thì còn giải thích được, chớ cứ như ngủ ở ngoài mãi, thì...
- Em cứ tưởng con trai tự do lắm.
- Tùy gia đình. Gia đình anh không thể tha thứ một sự sa đà như vậy.

Liều thờ dài rồi nói:

- Anh đi, em nằm trơ trọi một mình, buồn quá. Thà là cứ một mình như từ thuở giờ thì không sao nhưng đã có bạn rồi...

Nàng ghen ngào và Lưu chỉ biết an ủi bạn bằng những cái hôn nhẹ thật nhẹ mà rất nặng thương yêu.

Liều úp mặt vào ngực bạn và hít dài cái mùi mồ hôi của chàng, cái mùi riêng biệt chỉ có Lưu là có cũng như Lưu đã hít dài mùi tóc của Liều vậy.

- Mười một giờ rồi, Lưu hoảng hốt nói. Chỉ còn có nửa tiếng nữa là giới nghiêm, anh phải đi mới được.

Nói xong, chàng lại toan ngồi dậy và Liều lại kéo cổ xuống.

- Cung em, rồi hãy đi.
- Thì cung chớ sao không cung.

Chàng hôn Liều rất mạnh như lúc họ còn đứng nơi cửa sổ, chỉ khác là bây giờ chàng hôn Liều ở nhiều nơi khác hơn là chỉ ở mặt mày mà thôi.

Rồi chàng lại lồm cồm ngồi dậy, Liều vẫn níu chặt cứng không phải để giữ chàng lại nữa mà để được chàng lôi đi.

Ra tới cửa sổ. Liều cười nói:

- Người anh hùng lại xuống thang.
- Bây giờ mới thật là anh hùng đây, vì xuống khó hơn là lên.
- Vậy à? Em cứ tưởng xuống dễ lắm chớ.
- Đâu có. Lên, anh buông dây bông giấy là bám được ngay cánh cửa sổ rất dễ bám. Nhưng xuống thì buông cánh cửa xong, thân dây mình chưa nắm chặt được.
- Vậy anh nên cẩn thận cho lắm đó nhé.
- Nhưng không sao. Khó không có nghĩa là không được.

Liều hết cả hồn vía khi thấy trong bóng mờ Lưu buông cánh cửa sổ. Chắc Lưu cũng rất sợ hãi. Chàng chỉ nắm dây bông giấy có một tay, mà nắm đâu có vững được như nắm đầu cửa sổ. Chon chàng cũng không có điểm tựa nào hết.

Đó là cái giây hãi hùng đầu tiên trong đời Lưu vì chàng chưa hề mạo hiểm lần nào cả.

Liễu hồi hộp nhìn bóng đen tuột xuống đất, nàng không hiểu sao bóng ấy lại không tuột lẹ làng mà chỉ xuống từ từ, coi bộ khó khăn như là lên. Nàng không biết rằng nếu Lưu tuột lẹ, hai bàn tay chàng sẽ chảy máu.

Xuống tới sân, Lưu ngược lên, gọi theo gió lên lầu một cái hôn, mà Liễu cũng thả rơi xuống dưới ấy một cái hôn trả.

Lưu vội quẹo ra sân trước và tới đó, chàng mới chợt nhớ ra là buồng Liễu cũng có cửa sổ ra mặt tiền đường nữa. Chàng lại ngược, không hy vọng, nhưng sung sướng biết bao mà thấy bóng trắng mờ của Liễu hiện ra nơi khung cửa sổ đen thui.

Họ lại trao gởi những cái hôn vô tuyến và vẫy tay để tiễn nhau.

Ra tới lễ cỏ rồi Lưu day lại nhìn lên cửa sổ lầu vẫn thấy bóng trắng mờ của bạn còn ở y chỗ cũ, chàng không dám vẫy nữa, sợ những người qua đường hiểm hoi bắt gặp, chàng lầm lũi đi.

Liễu nhìn theo cái bóng đen ấy rất lâu, mãi cho tới lúc nó khuất dạng nàng mới đóng cửa lại.

*

* *

Trong gia đình, chỉ có Bích là đoán được sự thật thôi. Những bậc cha mẹ có con đã trưởng thành từ lâu rồi, họ quên mất tuổi trẻ của họ ra thế nào, mà có thể họ không quên, nhưng vì vào cái thuở ấy, không hề có chuyện yêu đương ngoài hôn nhân, nên thiếu kinh nghiệm bản thân, họ không biết gì cả, không chú ý đến sự đổi thay bất thường nơi con họ.

Chỉ có Bích là hiểu. Lưu không nói gì nhiều hơn trước, có lẽ còn nói ít hơn nữa, cố ý hà tiện lời, sợ lỡ lời mà cũng sợ nói huyên thiên, người chung quanh chàng sẽ đoán biết rằng chàng đang yêu đòi ghê lắm, sẽ tìm hiểu thì rất lời thôi.

Mặc dầu thế, Bích vẫn hiểu. Nàng hiểu ngay trong cái giây phút mà nàng mở cửa cho anh nàng vào. Qua mùi hương của Liễu đã tố cáo Lưu phần nào, nhưng đó chỉ là một cảm giác thật mong manh, Bích không thể bằng vào đó được. Nhưng vẻ mặt của anh nàng đã nói rõ to quá, niềm vui của anh.

Mà đó là niềm vui lớn lao của một đời người, chớ không phải là niềm vui lật vạt đã gặp trong lúc đi chơi bời với bạn hữu đâu.

Thoạt tiên nàng đâm lo, bởi theo chỗ nàng tưởng nàng biết, thì Liễu là một con heo gạo. "Heo gạo" là danh từ mà các cụ dùng để chỉ những cô dâu không còn tân nữa, mà họ ở xa, hoặc điều tra không kỹ nên lầm.

Nhưng chợt nhớ ra rằng khó lòng mà gia đình của Liễu khứng gả con họ cho Lưu, nàng yên lòng lại được.

Nàng cũng không lo Liễu bị bỏ rơi, bởi một heo gạo bị bỏ rơi, không phải là bị bỏ rơi nữa, vì nó không đau khổ như là một trinh nữ bị người yêu phụ trong mối tình đầu.

Nếu xét kỹ ra, ai cũng ích kỷ tuốt hết. Bích cũng không còn là trinh nữ, nhưng nàng có mộng “làm lại cuộc đời”. Nàng tự biện hộ cho mình rằng nàng sẽ đền bù cho người chồng của nàng một cách xứng đáng để an ủi hẳn về cái chỗ hẳn lằm phải “heo gạo”. Nhưng nàng lại không thể tha thứ cho một chị dâu “heo gạo”.

Đã hiểu, hết lo, nhưng Bích vẫn không thôi khó chịu. Nàng được giáo dục để có một nhơn sinh quan cổ điển về mọi hành vi, mọi cư xử của con người. Hễ yêu thì phải lấy nhau một cách hợp pháp và hợp nghi lễ cổ truyền. Nàng đã rủi ro không đi suôn sẻ được, thì đành phạt vạ, nhưng tha thiết muốn người anh thương mến của nàng cứ con đường tốt mà thẳng tiến, không có lộn xộn gì hết.

Nhưng mà anh ấy đã lộn xộn và sẽ lộn xộn nữa, vì ai đoán được lối ra của một cuộc yêu đương chùn lén nó sẽ ra thế nào?

Lưu yêu đời ghê lắm, và chàng bắt buộc phải siêng đi nghe giảng, đi thư viên, đi nghe diễn thuyết, bởi nằm nhà, chàng sẽ bị nén tâm mất. Cái gì mà buồn, đau khổ, cũng không dám buồn, mà vui cũng chẳng dám vui.

Con gái thật khó chịu, và có một đứa em gái lớn xác như Bích, tức như là bị một thám tử theo dõi thường xuyên.

Chàng phải đi ra ngoài, để huyết sáo luôn miệng những bản nhạc vui mà không sợ rình rập, soi bói, xét nét, để được tươi nét mặt, khỏi phải trong đó tươi, ngoài héo xàu.

Đặc biệt hôm nay, chàng ra đại lộ Lê Lợi, tìm mua ở một hiệu bán dụng cụ thể dục một sợi dây gai có gút, với lại ở một hiệu ba-da mua một cây đèn [bin](#)¹⁹ loại bỏ túi.

Leo lầu xuống lầu là một việc giản dị quá sức mà cả chàng lẫn Liễu đều ngốc, không hề nghĩ đến loại dây gai có gút ấy, cứ nhắm vào thân dây bông giấy mà thôi.

Chiếc đèn bin nhỏ, chàng sẽ dùng để soi sáng buồng của Liễu mà không lo người ngoài cửa sổ trông thấy chàng, soi sáng để tìm một nơi cột đầu dây ấy.

Đêm nay, chàng sẽ đi thăm Liễu theo lối cũ, nhưng chàng sẽ dạy nàng cột dây thòng xuống đất lúc chàng ra về, và những đêm sau, lúc chàng đến.

Chàng chỉ phải khổ công có một lần nữa thôi ở chuyển lên tối nay. Những đêm sau, chính Liễu sẽ chịu khổ dịch đợi chờ, đêm nào mà chàng bận việc, chắc nàng sẽ phải đứng hàng giờ nơi cửa sổ để thấy bóng đen là thòng dây xuống.

Chàng nghĩ đến một ám hiệu gọi nhau, chàng huyết sáo nhại giọng một con chim ăn đêm nào hoặc vụt vào buồng Liễu một hòn sỏi nhỏ qua cửa sổ. Nhưng nghĩ ra thì không được an ninh lắm, nếu dùng những trò ấy, nên lại thôi.

¹⁹ *bin* = pile: đèn bấm

Lưu lại khổ vì sợi dây gai này. Nó to chột và dài quá, cuốn lại, nó thành một khối to và một lượng nặng, mang nó về nhà, và tối lại mang nó đi, khó mà thoát khỏi bộ mặt tò mò và cuộc thăm vấn của tên nữ điệp viên Bích.

Chàng đâm ra có thành kiến không hay với phái yếu mà chàng thấy là không được đường hoàng như nam phái. Nếu Bích là con trai nó sẽ bắt kể đến những gì chàng nghĩ, chàng làm, có phải là để chịu cho người chung quanh hay không.

Có một hiện tượng ngộ nghĩnh này là cả hai, Liễu và Lưu đều nghe rằng mình trưởng thành hơn trước, thật sự trưởng thành từ sau lúc họ chia tay nhau đêm rồi.

Về mặt trí khôn thì không biết đến mấy mươi tuổi mới gọi là trưởng thành được, bởi bốn mươi lăm khi còn khờ, còn cần học hỏi thêm. Nhưng về phương diện cơ thể và sinh lý thì Liễu đã trưởng thành năm ngoái, còn Lưu thì đã trưởng thành sáu bảy năm nay rồi.

Và nên hiểu hai tiếng “sinh lý” một cách đúng nghĩa, theo nghĩa khoa học, sinh lý là đòi sống riêng của tạng phủ, của toàn thân thể, chớ không phải là cái chuyện bậy bạ, mà nhà văn Lê Văn Trương không hiểu sao, lại gọi là “chuyện sinh lý”, và được cả nước phụ họa theo mà hiểu như vậy từ trên ba mươi năm nay rồi.

Liễu nghe mình trưởng thành hơn, trưởng thành thật sự, vì nàng vừa biến ra đàn bà. Đòi sống sinh lý của bộ máy thân thể chỉ hoàn tất khi một trinh nữ biến thành đàn bà.

Còn Lưu thì lại nghe mình trưởng thành thật sự về phương diện tinh thần. Vâng, chàng nghe mình có trách nhiệm, nghe mình là một gia trưởng, phải săn sóc đến một người, phải lo cho an ninh tinh thần và vật chất của người ấy.

Đầu hôm sớm mai, cả hai đều biến thành người lớn, họ chững chạc thành linh, và nếu người chung quanh họ mà tế nhị, thì nhận thức ngay sự biến đổi nơi họ.

*

* *

Những kẻ trộm, những tay cướp của giết người, lần đầu họ cũng sợ hãi lắm. Nhưng đến lần thứ nhì họ bình tĩnh hơn nhiều, tuy chưa hẳn hoàn toàn máy móc trong lúc “làm việc”.

Bọn trên bộc trong dẫu cũng thế. Đêm nay, Lưu không do dự nhiều lần, tim chàng cũng không có đập lúc chàng nhảy rào, lúc chàng bắt đầu leo cây. Nó chỉ đập giãy lát sau đó, khi chàng mệt vì ráng sức mà thôi.

Đứng đợi cửa trong buồng của Liễu, chàng cũng không thấy hồi hộp bao nhiêu, và khi bạn chàng vào trong, đóng cửa lại, chàng mừng, chàng vui nhiều lắm, nhưng vẫn không bị xúc động quá mức như đêm rồi.

Sau khi Liễu khóa cửa lại, và đôi bạn cũng đi lại cửa sổ, chàng nói:

- Anh có mua dây gai. Anh sẽ tìm chỗ, sẽ dạy em cách cột và tháo, để em thòng dây xuống cho anh lên mỗi lần anh tới thăm em.

- Hay quá! Vậy mà em không nghĩ tới phương tiện đó.
- Nhưng em phải cẩn thận, anh đi rồi phải tháo dây ra cất vào tủ cẩn thận. Có ai có quyền mở tủ em hay không?
- Có.
- Trời, chết rồi!
- Không sao. Đó là con sen. Nó sẵn sóc áo quần của em. Nhưng nó biết gì. Em nói là dụng cụ thể thao, nó sẽ hiểu như vậy.
- Mà quả đó là dây leo dùng trong các vận động trường.
- Thì càng dễ nói hơn.

Lưu nâng nhẹ bạn lên và hôn vào thái dương của nàng rồi thì thầm:

- Suốt ngày nay em có trông đợi giờ phút này hay không?

Liều bá lấy cổ bạn rồi nũng nịu nói:

- Dữ hôn! Đợi tới bây giờ mới hỏi câu đó.
- Anh lo quên cái vụ dây thừng nên cần dặn dò em trước về việc ấy.
- Hồng! Hồng có cái gì quan trọng bằng tình yêu hết, mà anh đã để chuyện thương nhớ nhau ở hàng thứ nhì.
- Không, anh để nó ở hàng thứ nhất ấy chứ, ở ghế thượng hạng nữa lận kia. Cái chuyện thòng dây xuống cho anh leo lên đây, lại không phải để ta yêu nhau hay sao?
- Phải, nhưng em hồng cho anh nói cái đó trước.
- Em nhỏ của anh nhõng nhẽo ghê đi!

Lưu lại nâng Liều lên rồi vừa hôn lên trán lên tóc mây của bạn, vừa ẵm bạn lại giường.

Khác với đêm rồi, họ ở trong bóng tối, chỉ thấy dạng dạng nhau thôi nhờ ánh sáng đèn đường xa và nhờ ánh sáng đèn trời đêm có sao, đêm nay Lưu mò kiếm **trái boa**²⁰ để thắp ngọn đèn chong, ngọn đèn này Liều đã để cháy luôn luôn, khi nào nàng ở dưới nhà, trừ đêm rồi và đêm nay mà nàng tắt đi để bạn nàng vào cửa sổ mà người ngoài đường không thấy được, hay khó thấy lắm.

Liều nói khẽ:

- Không, anh nên thắp cây đèn đọc sách để trên tủ đầu giường của em. Nó đang có điện mà em khóa lại. Anh cứ nắm sợi xích sắt nhỏ mà kéo nhẹ xuống một cái là nó cháy lên.

Lưu làm y theo lời bạn, mò mẫm để tìm sợi xích sắt và hai phút sau, chiếc giường hiện ra dưới ánh sáng ấm của một bóng đèn sáu mươi nến. Chụp đèn bằng giấy cứng màu ngà, đồn ánh sáng lại nơi góc đầu giường bên phải của người nào nằm trên giường này.

²⁰ **trái boa** = *poire* : *trái bấm (bằng cao su) có hình trái lê.*

Có lẽ Liễu cần nằm nghiêng, khi đọc sách, mà nghiêng bên trái, mặt tim, nên nàng cho cây đèn cái vị trí như vậy.

Liễu xích vào trong để nhường chỗ cho bạn, nhưng Lưu chặn nàng lại và tiếp tục ngồi nơi mép giường để ngắm bạn.

Giường thật thấp, nhưng chàng ngồi thẳng thì đầu vẫn nhô lên khỏi bề cửa sổ, nên Liễu níu cho chàng khom xuống, nhưng nếu Liễu không làm cử chỉ ấy, chàng cũng sẽ làm, bởi dĩ nhiên là càng phút, mặt hai người phải cùng xấp lại gần nhau.

Trong bất kỳ cuộc yêu đương nào, lần đầu kể như là vứt đi, nhứt là trong mối tình tuyệt đối thứ nhứt (nơi Liễu) và mối tình thật sự thứ nhứt (nơi Lưu).

Cái lần ấy cả hai người đều quá bồng bột vì thúc giục của xác thịt, nên họ không thể thưởng thức tình yêu được cho nhiều, kể cả chuyện sinh lý nữa, họ cũng chẳng đủ bình tĩnh để lắng nghe tánh chất thật của nó.

Những lần gặp nhau về sau có thể rồi cái gì cũng đã lọt cả rồi, nhưng lần thứ nhì thì sự thần tiên mới thật là thần tiên.

Đây là lần mà đôi bạn có đủ thì giờ để nhìn nhau say đắm, mắt trong mắt, hồn trong hồn bởi nhu cầu thèm muốn đã lắng dịu lại phần nào rồi.

Đây là lần mà người ta có đủ bản lĩnh để nghe mùi vị của một cái hôn cho biết nó ngon, nó ngọt đến mức độ nào.

Đây là lần mà người ta yêu với tất cả cái nghĩa trong sạch của tiếng yêu, lần mà tình yêu không vẫn đục vì ý nghĩa bản thủ nào cả, ít lắm cũng trong giờ đầu. Đôi bạn nhìn nhau. Đêm nay Liễu không mặc bi-da-ma vải nữa mà mặc một chiếc sơ mi ngắn tay bằng lụa mỏng, cổ bà lai, vậy mà Lưu không hề phiêu lưu xuống hai cánh tay của nàng, xuống ngực nàng, chỉ ngắm đôi mắt của Liễu thôi.

Đôi mắt của Liễu khá to, khá tròn và rất đen, rất sáng. Màu đen huyền của đôi mắt nàng ánh vàng sáng của ngọn đèn đọc sách, ngời lên như là ướt lệ dưới ánh mặt trời, Lưu tự hỏi nếu chàng không liêu, chàng sẽ phải tiếc đời, và làm thế nào mà chàng sống được nếu không có Liễu trong đời chàng?

Càng phút, đầu của Lưu càng hạ xuống, cho đến một khi kia, muốn thấy nhau, họ phải cận thị.

Bấy giờ thì họ không nhìn nhau nữa và Liễu đã nhắm mắt lại, Lưu hôn thật nhẹ lên tóc, lên da trán của nàng, chàng thích hít dài cái mùi của Liễu ở những nơi đó.

Lạ quá, họ cứ đinh ninh rằng họ sẽ nói với nhau nhiều lắm khi họ yêu nhau, nhưng giờ họ không nghe cần nói với nhau gì cả, có lẽ càng cần không nói hơn bởi sự im lặng làm cho cô đọng lại tất cả tình yêu của họ mà lời nói sẽ làm loãng tan đi.

Đêm nay là đêm đầu tiên mà Lưu thấy được thân thể của người bạn đời của chàng. Khi bàn tay chàng bắt đầu phiêu lưu thì Liễu đưa tay lên bóp trái bo, trái bo này điều khiển cả hai bóng đèn, bóng đèn chong và bóng đèn đọc sách.

Thình lình, cả căn phòng bị chìm trong bóng tối và đến hai phút sau, Lưu mới quen được với ánh sáng rất yếu của bóng đèn chong năm nển, màu xanh. Chàng làm như là không buồn chú ý đến cử chỉ của bạn, và thấy tối hay sáng gì cũng thế thôi.

Nhưng cũng thình lình chiếc giường hiện rõ lên, sau một tiếng “cắc” khẽ. Lưu đã len lén bóp trái bo-a mà Liễu không hay.

Liễu nghe như bị ai dội nước lạnh vào người nàng một cách bất ngờ, khiến nàng đưa tay ra, co chon lên một cách bất giác để tự vệ, rồi ý thức được ngay trò chơi tinh nghịch của bạn, nàng lặn đi hai vòng ruồi để xa lánh vùng ánh sáng và để nằm nghiêng, lưng đưa ra phía Lưu, vừa lặn, nàng vừa cười giòn lên.

Nhưng Lưu không cười, không giỡn, thái độ ấy khiến Liễu chỉ nằm bẽn lẽn chớ không trẻ con được nữa.

Chàng chỉ muốn thưởng thức vẻ đẹp của tấm thân ngà ngọc của bạn chàng, bằng cặp mắt yêu mỹ thuật, chớ đâu có định bụng nô đùa. Và chàng nghiêm trang ngồi khom khom mà nhìn bạn.

Liễu đẹp. Chàng đã đoán được qua y phục rằng nàng có một tấm thân khéo tạc như một pho tượng cẩm thạch, và quả đúng như vậy. Liễu sẽ lâu già ghê lắm vì nàng đẹp thể thao chớ không phải đẹp éo lá.

Thình lình, căn buồng lại chìm trở lại trong bóng tối khiến Liễu kinh ngạc vô cùng. Nàng đã nhẫn nại chịu số phận, như bất kỳ người vợ, cô nhon tình nào cũng phải chịu một lần khổ đó, trong buổi đầu ân ái hay vào lần thứ nhì, như trường hợp của nàng, rồi thì nó quen đi, và đôi bạn tình hoặc đôi vợ chồng bấy giờ mới thân nhau thật là thân, thân mẹ với con, cha với con cũng không bằng, nàng đã chịu số phận rồi thì sao bạn nàng lại không tận hưởng thú thị giác của chàng?

Liễu không biết rằng Lưu đã có kinh nghiệm tình ái rồi, ít lắm là về mặt ái tình xác thịt, và nhận thức được sự quá “dạn đèn” nơi Liễu, có cái gì bất thường nơi một cô gái tân khi nàng sớm dạn đèn như vậy, Lưu cũng không rõ nữa, nhưng chàng nghe khó chịu nên chính tu xỉ của chàng bị xúc phạm một cách ngược đời.

Nhưng rồi Liễu hết thắc mắc vì nàng nghe như thế này dễ chịu hơn và vì rồi nàng được bạn nàng yêu và bản khoản nào cũng tan biến đi cả.

*

* *

- Anh!
- Hử?
- Anh đừng có bỏ em mà đi như đêm rồi nữa nhé!

Mặc dầu buồng ngủ của Liễu vẫn chỉ cứ được soi mờ bằng bóng đèn chong, Lưu cũng đã đắp mền lại cho bạn, nhưng vì Liễu lại nằm nghiêng qua phía chàng để gác tay gác chon lên người chàng, nên hóa ra chính chàng bị cái mền mà Liễu tọc ra lúc day nghiêng, đắp lấy chàng.

Luu bỏ thế nằm ngửa, quay qua nói với bạn thành thử cũng lại tốc mền và hai người bị ngăn cách nhau bằng cái mền.

Chàng thì thầm:

- Anh rất muốn ở lại đây cho tới bốn giờ sáng, ngặt sẽ không biết nói sao với ba má.
- Anh đi rồi, em nghe tro trội quá. Thà là như trước đây, không có anh thì thôi, chớ anh đã vào trong đời em rồi thì em nghe thiếu anh ghê lắm, sau khi anh ra về.
- Anh cũng vậy, anh nghe thiếu em ghê lắm, khi về tới nhà.

Liều vụt thấy rằng chỉ có hôn nhơn mới giải quyết được tình cảnh bất toại nguyện của hai người, nhưng nàng cố ngăn mình nói ra điều ấy. Nàng đã quyết định cho mà không đòi hỏi thì không nên để bạn mình hiểu lầm về thiện chí của nàng. Hơn thế nếu Lưu mà bước tới rồi bị bên nàng khước từ, nàng sẽ khó chịu không biết bao nhiêu.

Để an ủi bạn, Lưu hôn nhẹ lên tóc nàng rồi nói:

- Má anh hể cho ăn cái gì mà may mắn ngon miệng cả nhà và rùi ro món ấy lại thiếu, thiếu không phải vì nó thiếu thật, mà vì ngon miệng quá, nên ai cũng ăn nhiều hơn cái khẩu phần thường của họ, hể có chuyện như vậy xảy ra thì má anh nói: “Nên thiếu mới nghe ngon”.
- Ban đầu anh cười chế giễu má anh rằng bà nói gượng để an ủi những người chưa đã thềm, nhưng về sau, anh thấy rằng má anh có lý.
- Như vậy có lẽ ta nên hài lòng với tình trạng thiếu nhau này chăng?
- Anh nói có vẻ triết lý lắm, mà triết lý của anh cũng có vẻ đúng lắm. Nhưng cho dầu nó đúng, em cũng chẳng thích theo.
 - Anh cũng vậy.

Đúng là tâm trạng và nhơn sinh quan của tuổi trẻ là tuổi không bền chí hưởng rất nhiều cái ít mà cứ muốn tận hưởng cho thật nhiều, cho ngấy ra cũng được.

Và ý thức về họ, đôi bạn cười xòa với nhau và Lưu lại phủ đầy những cái hôn lên Liều.

Sự thương yêu trong sạch ấy dĩ nhiên phải đưa tới sự thương yêu kém lịch sự và một lần nữa, Liều được bạn của nàng yêu.

Đêm nay, chàng mệt hơn đêm rồi, và nếu không có sợi dây thắt gút, không biết chàng sẽ xuống sân mà không gặp tai nạn dọc đường hay chẳng. Lưu tự hỏi như vậy lúc chàng buông sợi dây ra và vẫy tay tạm biệt bạn của chàng.

Nửa tiếng đồng hồ sau đó, lúc đã giấc ngủ, Lưu lấy làm thắc mắc về điều này lắm: là lần yêu bạn thứ nhì, người chủ động vẫn cứ là chàng. Nhưng giờ nhớ lại mọi chi tiết, chàng tế nhận ra là Liều đã khuyến khích chàng, đã đòi hỏi một cách kín đáo và khéo léo thế nào mà một người con trai khác hơn chàng, chắc không dè rằng có sự kiện ấy.

Đã có kinh nghiệm trong đường tình ái xác thịt, Lưu lại nhận định rằng Liễu bồng bột ghê lắm, bồng bột gấp hai, gấp ba người khác, lúc được chàng yêu.

Mà thôi, chàng tự nhủ để khỏi băn khoăn, mỗi người mỗi thể chất, và đó không phải là một tội lỗi, một hư hèn của một phụ nữ.

*

* *

Đêm sau, đêm thứ ba, đúng theo ước hẹn trong đêm rồi, Lưu vào thăm bạn trẻ hơn thường lệ mười lăm phút. Chàng phải đợi sợi dây nàng thòng xuống, tức đợi nàng ăn com xong, lên lầu mở cửa sổ, v.v... chớ không thể vào buồng nàng để đợi nàng trong đó như trước đây. Đợi bạn tại sân, có thể gặp rủi ro, nên họ thấy giải pháp chắc ăn hơn hết là kẻ phải đợi phải là Liễu.

Lưu lên tới nơi là rút dây lên liền. Chàng toan ẵm Liễu lên cho nàng nhìn sao mà khỏi ngước mắt, thì Liễu nói:

- Hú vía cho tui mình đó nha.

Lưu hơi hoảng hốt:

- Gì đó?
- Ba với má có vô hồi sớm, trước bữa ăn.
- Thật là hú vía. Nhưng đó là một cuộc báo động. Làm thế nào để phòng rủi ro về sau?
- Em cũng chẳng biết, để rồi xem. Chỉ rắc rối là cô em ngạc nhiên sao dạo này em ăn com tối xong là rút vô buồng ngay.
- Trời ơi, đó lại là một bài toán bết đầu nữa! Chính anh cũng gặp rắc rối đó, ba má, nhứt là con Bích cứ hỏi anh đi đâu mà đi mãi mỗi đêm. Hình như là con Bích nó đoán biết cái gì. Khổ quá!
- Thôi dẹp hết. Em bịa với cô rằng dạo này em mệt trong người, thì anh cũng nên bịa chuyện như em để giải thích sự năng đi đêm của anh.
- À, anh cần giải thích chính với em đây, sự vắng mặt của anh, tối mai.
- Sao vậy?
- Có một buổi diễn thuyết rất quan trọng.
- Hông, buổi diễn thuyết nào cũng không quan trọng hết.

Liễu ngã vào người chàng và nhõng nhẽo nói như vậy.

Bấy giờ Lưu mới ẵm bạn lên. Chàng nâng Liễu lên thật cao, cho trán nàng chạm phải mũi chàng, rồi hạ nàng xuống và giải thích:

- Diễn giả là một nhà luật học Đức, nói về đề tài “Pháp luật và tập quán”, anh cần phải nghe mới được.
- Nhất định không. Nếu đêm mai là tối chúa nhựt em còn tha thứ được, chớ chỉ là ngày thường thôi thì anh phải vào đây với em.
- Sao tối chúa nhựt anh lại được buông tha?

Lưu vừa đưa bạn lại giường, vừa hỏi như vậy.

- Vì chúa nhật em đi Biên Hòa với anh buổi sáng, buổi tối thiếu anh, em đã nhớ phần nào.
- À, đi Biên Hòa. Té ra chúa nhật này ta đi Biên Hòa?
- Dĩ nhiên. Ta phải đi hành hương ở các nơi mà ta đã gặp gỡ nhau mới được.

Lưu mở ngay cây đèn đầu giường, ngóc đầu dậy và nói:

- Anh phải ngấm lại cô gái diu ông nội đi thăm bà nội mới được.

Đôi bạn nhìn nhau rất lâu, rồi Liễu cười hỏi:

- Có tìm lại được cô gái ấy hay không?
- Có, nhưng cô ta đã hết trẻ con nữa rồi.
- Có tiếc không?
- Trái lại nữa. Nhờ hết trẻ con mà cô ta đẹp hơn lên bội phần.

Lưu cắn một ngón tay của Liễu, ngậm ngón tay ấy và nói tiếp:

- Ngày ấy anh muốn cắn em như thế này.
- Tồi. Không hề nghĩ thanh cao hơn?

Lưu không đáp. Chàng vẫn lấy làm kỳ cho thể chất của người đàn bà. Không, Liễu không giả dối đâu, khi hỏi câu đó, khi mắng chàng tồi. Quả ngày ấy, nàng không có nghĩ quấy, mặc dầu nàng có bị chàng đánh sét lên đầu đi nữa. Phụ nữ họ rất trầm tĩnh về phương diện nhu cầu sinh lý, và Liễu đã “phụ nữ”, y như bao nhiêu phụ nữ khác.

Nhưng giờ nàng không phụ nữ nữa, hay chỉ còn “phụ nữ” một cách đặc biệt mà thôi, phụ nữ theo một loại riêng. Đó là hạng phụ nữ sinh lực vượt bậc.

Liễu là một phụ nữ đặc biệt loại đó, thứ phụ nữ mà chàng thấy tả trong loại sách chuyên môn, và có nghe bạn hữu nói đến nhiều lần.

Lúc chàng chuẩn bị tuột dây, Liễu cắn dặn:

- Mốt, chúa nhật, mặc dầu đi Biên Hòa với nhau ban ngày, nhưng tối vẫn phải vô đây nhé.
- Nếu đêm mai anh cứ đi nghe diễn thuyết?
- Em không đủ can đảm tự tử thì em sẽ xé xác anh ra.

Lưu rợn người lên trước cái câu có vẻ là nói đùa ấy. Lời thì là lời nói đùa thật đó, nhưng giọng nói của Liễu thế nào mà Lưu không còn nuôi ảo tưởng nào được hết, và chàng phải hiểu rằng lời hăm dọa đó là một cái lệnh.

Người con trai nào mới cưới vợ, hoặc mới có nhơn tình lần đầu, cũng lạm dụng ái tình quá mức nhu cầu thật sự của họ. Nhưng rồi tự họ, họ trở lại bình thường trong cuộc giao tiếp với người đàn bà họ vẫn còn yêu y như trong những ngày đầu.

Lưu thì khác. Chàng ở trong tình thế bị động và không lạm dụng, chàng vẫn bị lạm dụng mà lạm dụng quá mức rất cao, thành thử cái ngày mà tự chàng, chàng muốn trở lại bình thường, tới sớm hơn là những người con trai khác.

Nhưng không thể được.

Tự ái của giống đực ngăn chàng đầu hàng, còn kiếm có để nghỉ ngơi thì không có nào mà không bị bác bỏ một cách cương quyết.

Thế nên, sáng chúa nhật hôm nay, sau mười hai ngày họ yêu nhau, Lưu rất nhẹ người mà được vào thăm bạn một cách trong sạch. Liễu trặc chon, nghỉ đi Biên Hòa một chuyến, nên nằm nhà.

Đây là lần đầu chàng đi thăm người yêu ban ngày, rất bồn chồn trên đường vào Gia Định, để xem cảm giác ra sao vì từ giây phút mà chàng tỏ tình với Liễu tới nay, họ chỉ gặp nhau trong một thứ ánh sáng mờ.

Cái bữa ăn sáng lần trước được tái diễn, y hệt như trước với những món ăn món uống trước. Nhưng con Toto thì thân hơn với chàng. Liễu cười nói:

- Em cố ý không thay đổi gì hết để giúp anh sống lại những giây phút của buổi ban đầu.
- Cám ơn em, nhưng anh lại không biết làm gì để giúp em sống thật lụi như anh.
- Anh đã giúp rồi, hôm ta đi Biên Hòa, bằng cách đứng nói triết lý trên cầu gỗ.

Địa danh Biên Hòa nhắc Lưu một ngày mà chàng còn ngấy, nên chàng nhìn lại bạn kỹ hơn. Không, bề ngoài, gương mặt của Liễu không có mang những dấu hiệu mà người bình thường cho là sự bộc lộ bên ngoài của một cá tánh đậm đặng. Tin tưởng của ta sai lầm về vấn đề ấy. Không có dấu hiệu bên ngoài nào cả, mà nếu có thì có lẽ đó lại không phải là dấu hiệu đậm đặng.

Liễu có vẻ người lớn ra phết: và nàng đẹp hẳn ra. Ấy, về phương diện này thì có dấu hiệu đây. Nàng đã thành đàn bà trông thấy, nhưng mà cũng chỉ trông thấy đối với những người thường gần gũi nàng mà thôi, thành thử dấu hiệu thành đàn bà, cũng không phải hẳn là dấu hiệu.

Sau bữa ăn sáng, cần có buổi tắm nắng và Liễu hứng những tia cực tím của mặt trời vẫn trong bộ y phục ngày ấy, tức là chiếc din màu đỏ và [săng-đai](#)²¹ trắng.

Nàng vẫn đi [giày muyn](#)²² mũi nhọn nhưng không còn đánh nhịp 3/4 nữa vì chon nàng trặc, đau lắm, cục cựa rất khó khăn.

- Người lớn đang nghĩ gì?

Lưu hỏi đùa bằng cách nhắc lại hai tiếng “người lớn” chế giễu của chàng.

Nhưng Liễu không cười, nghiêm trang đáp:

- Bây giờ em mới nghe em thật là người lớn. Em đã trưởng thành thật sự rồi anh.
- Có chắc lắm không?

²¹ [săng-đai](#) = *chandail* : áo len cổ cao

²² [giày muyn](#) = *mule* : loại giày dép có phần trước bít, gót để hở. Giày có đế cao để đi ra ngoài, giày có đế thấp là dép đi trong nhà.

- Chắc một trăm phần trăm. Hôm nay em sáng tác được một bức tranh và đó là bức tranh đầu mà đáng kể của em.
- Sẽ cho anh xem chứ?
- Cố nhiên. Lát nữa vào nhà, anh sẽ thấy. Trong em, cái gì cũng thay đổi cả, từ cơ thể đến cảm nghĩ. Em tự tin hơn, bên trong, còn bề ngoài thì em thấy em chững chạc hơn trong lúc đi đứng, nói năng.
- Nào, ta vào nhà xem tranh coi nào.

Thật ra thì Lưu không nôn nao xem tranh của cô nữ họa sĩ tập sự này. Chàng không quen tấm nắng như Liễu, nên ngồi lâu ở đây khó chịu, chàng chỉ muốn tránh cái khổ dịch này mà thôi.

- Vội dữ vậy à?
- Vì anh nóng xem tranh.

Đôi bạn đồng đứng lên để vào nhà.

Bức tranh vẽ bằng goách của Liễu còn nằm trên giá, giá này đặt bên khu đồ cổ của phòng khách.

Vừa bước qua khỏi ngưỡng cửa, Liễu đã chỉ tay vào hướng đó và nói:

- Em đặt tên bức họa này là “Nắng trưa trên đường phố”.

Thoạt thấy bức vẽ, Lưu ngỡ đó là tranh trừu tượng vì không nhận ra hình dáng của cái gì rõ rệt cả, nhưng nghe bạn nói như vậy, chàng mới hay rằng là không phải và mới cố tìm hình trong tranh.

Tranh đen trắng. Đó là một điểm làm cho Lưu ngạc nhiên. Thường vẽ tranh như viết văn, những người mới sáng tác rất ưa huê dạng, trong tranh thì bằng màu mè, trong văn thì dùng sáo ngữ rất kêu. Y như các phim dở cần *téc-ni-cô-lo*²³ để che lấp cái rỗng của nội dung phim, cái vụng của hình thức phim.

Cho đến cả đề tài tranh cũng không phải là đề tài mà những người mới vẽ ưa chọn lựa. Thường thì người ta thích vẽ cảnh đẹp, người đẹp, vì đầu đề ấy cứu vãn được sự không đẹp của chính bức tranh, người xem tranh, ít ra cũng có cái gì để mà xem.

Nắng trưa là một đề tài không thể gạt gẫm như nắng sớm trong vườn hoa, ao sen trong thảo cầm viên hoặc thiếu nữ chải tóc, thiếu phụ dỗ con ngủ dưới ánh đèn mờ.

- Đẹp lắm! Lưu khen.
- Lấy lòng hả?
- Không, anh khen thật tình và anh tin rằng em sẽ đi xa lắm.

Lưu rất dốt lý thuyết hội họa. Nếu bảo chàng cắt nghĩa cái đẹp của một bức tranh, chàng sẽ không biết nói sao hết, nhưng chàng phân biệt được một bức tranh đẹp với một bức tranh chỉ hào nhoáng bên ngoài.

²³ *téc-ni-cô-lo* = *Technicolor*: kỹ thuật phim màu

Vẽ nắng, Liễu diễn tả bằng yếu tố trái ngược lại. Nàng vẽ bóng đen nhiều hơn là ánh sáng, bóng râm mát của một đoạn đường nào đó không biết, nhưng chính nhờ thế mà ánh nắng gay gắt của một buổi trưa Sài Gòn, một buổi trưa của mùa hè suốt năm, nổi bật lên.

Lưu biết rằng đây không phải là một bức danh họa, vì một sinh viên năm thứ nhất còn phải học hỏi, tìm tòi trong nhiều năm nữa, nhưng đó là một bước tiên phong không chấp chững chút nào. Mắt Lưu rời bức tranh, đặt vào người bạn của chàng.

Qua lịch sử các nước và Việt Nam, chàng nhận thấy rằng những người đàn bà dâm dăng thường thì rất lắm tài, bất cứ trong địa hạt nào, doanh thương, chính trị, nghệ thuật.

Chàng không biết rằng một bản chất dâm dăng là nguyên nhân gây hậu quả của tài năng, nhưng chắc chắn là hai thứ đó liên hệ mật thiết với nhau.

Nếu những người đàn bà dâm dăng ấy mà không có tài, hay nói cho đúng hơn, không trở tài được, là tại họ điên loạn trước khi tài họ xuất hiện.

Hình như là tài hoa nơi họ chỉ trở được khi họ còn giữ được một mức thăng bằng nào đó và nó tiến lên song song với bản chất dâm dăng của họ, càng dâm, họ càng tài, mà khi bản chất này vượt quá độ tối cao, sự thăng bằng bị cắt đứt và khách tài hoa trở thành một con bịnh.

Đã bảo những người đàn bà dâm dăng, tài ba lỗi lạc trong bất cứ địa hạt nào, mà cũng nên biết thêm rằng những người ấy luôn luôn nghe thích hoạt động trong một địa hạt nào đó, chớ không hề cam phận sống tối tăm đời sống nội trợ thường, mà học toàn những ngành hoạt động cần nhiều năng khiếu và tài ba, văn nghệ, chính trị, khoa học, doanh thương v.v... chớ cũng không phải hoạt động thường, như dạy học, chẳng hạn, mà đủ cho họ.

Nhờ thế mà người ta mới nhận thấy sự liên hệ giữa tài năng và bản chất dâm dăng chớ nếu họ bằng lòng với một đời sống tối tăm thì không ai dè có sự kiện, có hiện tượng ấy cả.

Xem bức tranh hứa hẹn này rồi, Lưu không còn thắc mắc vì sự quá bùng bột trong yêu đương của Liễu nữa. Nhưng một mối lo ngại lại nổi lên. Liệu Liễu có giữ được mãi sự thăng bằng hay không?

Những nét vẽ của Liễu có thể đặt nàng vào họa phái dã thú. Lối vẽ ấy, và cái đề tài nóng bức tuy thế mà còn được tiết chế lại bằng cách vẫn ở trong quan niệm cổ điển phần nào, là vẽ có hình có dáng, con mắt phàm phu nhìn kỹ còn biết được nàng vẽ cái gì.

Lưu không cả quyết rằng các họa sĩ trong các phái trừu tượng là người điên, nhưng đầu sao, họ cũng hơi hơi mất thăng bằng phần nào, và thấy rõ là Liễu như cố giữ thăng bằng là tuy không cổ điển hoàn toàn nhưng cũng chưa ngã hẳn qua trừu tượng, mặc dầu đề tài mà nàng chọn có hơi bộc lộ cái sinh lực chực bùng nổ lên của nàng.

Liệu Liễu sẽ làm chủ được lâu dài tâm thần và bản ngã nàng hay không?

Liễu bỏ bạn đứng đó, chạy ra sau có việc gì ấy không rõ, đã thân nhau quá rồi, nàng thấy bốn phận cầm khách của nàng được giảm cho nên không cần có mặt luôn luôn.

Đứng một mình, Lưu buồn, bước lại cái tủ sách mà Liễu nói rằng là chứa toàn công báo.

Quả đúng như vậy. Ông cựu Đốc phủ sứ Trịnh Đức Hải mê công văn như người ta mê thơ, và mỗi mười hai quyển. “Công báo Đông Dương” được đóng lại thành một tập bìa da dê thật, với chữ mạ vàng nơi gáy in rất khéo.

Tuy nhiên trong mớ công báo ấy cũng có xen vài quyển sách thường, chẳng hạn như “Chuyện đời xưa” của Trương Vĩnh Ký, “Minh tâm bửu giám” cũng của Trương Vĩnh Ký.

Bỗng người tình của cô nữ họa sĩ tập sự lặng người đi, trước một quyển sách, à không, trước hai quyển sách đóng chung lại thành một tập, chân gáy sách mang tên bà nội ruột của Liễu mà chàng biết được vào một đêm nàng tâm sự về gia đạo với chàng: Bà Nguyễn Thị Yến!

Tên của hai quyển sách này được khắc rõ trên gáy sách. Đó là quyển “Cầm ca tân điệu” và quyển “Hà hương phong nguyệt”.

“Hà hương phong nguyệt” là một tiểu thuyết khiêu dâm khét tiếng của thế hệ trước nữa, thế hệ ông nội của Liễu, do nhà văn Lê Hoàng Mưu biệt hiệu Mộng Huê Lầu sáng tác bằng văn biền ngẫu, có đoạn bằng cả thơ lục bát nữa mà không sắp chữ để in như thơ, mà sắp liên tục như là văn xuôi vậy.

Đó là những điều mà chàng được biết một cách tình cờ, trong câu chuyện của những người cao niên, chớ chàng chưa hề được đọc, được thấy mặt cái tác phẩm đã trở thành quý giá vô song vì quá hiếm hoi ngày nay.

Chàng thừ người ra, tự hỏi sao một bà Đốc phủ sứ lại đọc sách khiêu dâm, mà nhứt là trang trọng cất giữ, chung bày quyển dâm thư ấy ra như thế này.

Lưu kéo cửa tủ thì thấy tủ không có khóa. Chàng mở tủ ra, và vừa thò tay vào đó thì Liễu trở lên với hai ly măng cầu xiêm trộn đường, ướp nước đá, có lẽ chính tay nàng soạn lấy nãy giờ.

Lưu hoảng sợ, còn chưa biết tính sao thì Liễu cười hỏi đùa:

- Ăn cắp sách gì đó, ông luật sư?

Vừa nói, nàng vừa bước lại gần chàng để xem chàng tò mò về cái gì.

Lưu điếng người, rất sợ Liễu biết về tác phẩm nói trên và ngăn cản chàng. Nhưng chắc là Liễu không biết vì nàng không hề đọc sách trong tủ này. Và lại nàng không thấy tên của quyển sách.

Vì lụp chụp và không quan tâm đến cử chỉ của bạn, nàng chỉ đọc sơ qua tên của quyển đầu thôi:

- Cầm ca tân điệu, chắc là bà nội học thêm nhạc lý ta.
- Cho mượn nhé?

- Anh đọc thứ đó làm gì cho nhúc đầu?
- Đâu có, anh rất cần vì anh đang học đàn tranh.
- Vậy à? Thì cứ lấy đi.

Đôi bạn ăn món ăn có tính cách giải khát mà Liễu đã mang ra từ nãy đến giờ trong im lặng. Lưu bận nghĩ ngợi về quyển dâm thư mà chàng vừa phát kiến trong một tủ sách ba đời, nên không nói gì, còn Liễu là chủ nhà, nhưng lại nghe mình là bà chủ nhà, nên có khuynh hướng nhường việc ăn nói lại cho chồng.

Lâu lắm, nàng bỗng dặn khê:

- Tối anh vào trễ một tiếng đồng hồ nhé.

Lưu giật mình hỏi:

- Hử!
- Tối anh vô trễ một tiếng đồng hồ vì tối nay ba má tới thăm ông nội. Ba má không ở lâu, như anh đã có dịp thấy! Nhưng em lại không biết giờ giấc ba má đến thì anh cứ lúi lại cho thật lâu là chắc ăn.
- Ủ.

Chị người nhà bung ra hai ly nước ướp lạnh. Lưu ăn thật lẹ, chàng đã làm rốc ly rồi trong khi ly măng cầu của Liễu chỉ mới voi phân nửa.

Chàng vội vàng uống cạn ly nước mát rồi nói:

- Thôi để anh về, vì anh còn bận ghé Đa Kao có chút việc.
- Nhớ lời em căn dặn nhé.
- Rất nhớ.

Tiền bạn ra cổng, Liễu hơi ngạc nhiên mà nhận thấy bạn nàng sao mà như là lo âu, bối rối buồn bực vì cái gì.

- Anh sao vậy? Nàng hỏi.
- Gì?
- Trông anh như người mất hồn.

Lưu gượng cười hề hề rồi đáp:

- Hoi hơi khó chịu vì mùi vanille của măng cầu.

Một lần nữa, chàng lại nói sự thật, nhưng vẫn nói láo như thường. Quả chàng không chịu được mùi vanille mà nhiều người rất ưa, nhưng chàng lo ra đâu có phải vì thế.

- Vậy à? Em có biết đâu. Hèn chi mà Bích rất không ưa kem vanille. Em biết thì từ rày em tha anh chất ấy! Anh nên nghĩ đến chuyện khác là một lát nó quên đi.
- Anh buồn nôn lắm! Thôi, anh đi em nhé.

Hai tiếng “buồn nôn” của Lưu giúp Liễu không thắc mắc trước sự ra đi không bịn rịn, quá lạnh nhạt của bạn nàng, vì nàng đinh ninh rằng Lưu rất khổ sở vì mùi vanille, mà ai không ưa mùi vị gì, buồn nôn trước mùi vị ấy lắm, mà không thiết đến gì nữa cả.

*

* *

Về tới nhà, Lưu hồi hả lên lầu, hồi hả vào buồng mình vì chàng rất sợ Bích thấy quyển sách rồi tò mò đòi xem.

Bích đang bận dưới bếp và quả nạng có thấy quyển sách nhưng nạng không tò mò, vì bận, vói lại vì tưởng đó là sách luật.

Lưu khép cửa buồng lại rồi ngồi lại bàn viết của chàng và mở sách ra liền.

Mùi mốc meo ẩm ướt và mùi bụi thời gian xông lên nực nồng, làm cho chàng nháy mũi ba bốn cái liên tiếp.

Sách khổ lớn, khổ cổ điển của miền Nam vào đầu thế kỷ này mà hiện nay nhiều sách xưa tái bản, như là “Thuyết Đường điển nghĩa”, “Phạm Công Cúc Hoa”, “Lâm Sanh Xuân Nương” v.v... vẫn còn theo.

Giấy sách đã vàng khè, sờ nghe nó giòn lắm, nên chi Lưu lật sách rất cẩn thận.

“Cầm ca tân điệu” quả thật là một quyển sách dạy đàn có phụ lục in những bản lớn, những “bản thầy” và chắc bà cụ cần cái phụ lục này chớ phần nhạc lý phía trước không có gì đáng đọc, đối với một con người đã chơi đàn từ lâu rồi như bà cụ này. Vâng, trên gáy sách có in năm được đóng bìa là năm 1930, mà năm đó, bà cụ đã ba mươi rồi, còn Liễu thì cho chàng biết bà cụ hay đàn tranh hồi thuở còn con gái lận.

“Hà hương phong nguyệt” là một quyển tiểu thuyết rất mỏng và Lưu rất ngạc nhiên khi lật tới trang chót, thấy một chữ CHUNG to tướng rồi mà sau đó, còn một xấp giấy gì nữa ấy.

Hết trang chót rồi tới cái bìa, bên trong quảng cáo cho nhà xuất bản, tự gọi là tiệm sách, bằng thơ lục bát:

*Đôi lời ngỏ với lục châu
Khui tiệm buôn bán đã hầu mười năm
Nhờ ơn chư vị hảo tâm
Gởi thơ buôn bán tri âm bấy chầy.*

.....

Dưới bài thơ quảng cáo còn một bài nữa, viết tay. Bài thơ này không biết tác giả là ai, nhưng sách xưa nào của miền Nam cũng mang nó nơi bìa, do chủ của quyển sách viết lấy để mắng khéo bạn mượn sách, Lưu đã có dịp đọc bài thơ này ở nơi khác rồi. Thơ rằng:

*Có tiền mua lấy để mà coi
Mất công cho mượn, mất công đòi
Quân tử đưa ra nào có tiếc
(Nhưng) Mất công cho mượn mất công đòi*

Nhìn từng chữ, những nét mực đã phai màu, Lưu bùi ngùi nhớ đến một thời, không xa lắm, vì mới có nửa thế kỷ đã qua mà thôi, nhưng người thời ấy đã ra tro

bụi hết cả rồi, và cảm nghĩ của họ, lời ăn tiếng nói của họ bị thể hệ này biến khác đi hết.

Nhưng con người muôn thuở vẫn có nơi họ, từ ngày ấy và tiếp tục nơi con cháu họ bây giờ. Họ đã làm dâm thư, đã đọc dâm thư.

Lưu lại lật qua trang rồi chết sững.

Lâu lắm và lâu lắm chàng mới ra khỏi con hôn mê mà trong đó hai bóng ma hiện lên. Hai bóng ma? Vâng, hai bóng ma phụ nữ, vì đây là bút tích của bà cụ điên lâu đời đang nằm trên Dưỡng trí viện Biên Hòa.

Không hiểu sao, Lưu vội xếp sách lại không muốn đọc nữa, mặc dầu tập chót, tập:

*Nhật ký
của bà Trịnh Đức Hải.
Nhũ danh Ngô Thị Hường*

gợi tò mò của chàng ghê lắm.

Tấn thám kịch của thể hệ thứ nhứt trong gia đình Liễu, tấn thám kịch đoán thấy ấy đã xô chàng vào gia đình họ Trịnh nhưng giờ đã muộn lắm rồi, chàng đã yêu Liễu rồi thì không nên biết gì hơn, nếu quả có thám kịch này.

Đã tới giờ cơm rồi, nên Lưu thay đồ mát để xuống nhà.

Không có gì lạ xảy ra trong bữa ăn, mặc dầu chàng bị kích thích quá mức, ngồi không yên nơi. Cả nhà như đoán biết rằng chàng đã yêu, mẹ chàng và Bích lo sợ lúc đầu, rồi qua một tuần lễ, người ta dâm chán đi vì thấy mình bất lực ngăn cản chàng, nên rồi những lời hỏi đon hỏi ren không còn nữa, mà cũng chẳng ai buồn theo dõi, rình rập xem chàng buồn hay vui.

Hôm nay Lưu ăn thật ít và thật vội vàng, nhưng đến cô Bích tò mò là như thế mà cũng chẳng buồn ngạc nhiên. Ăn xong, chàng lên lầu liền.

NHẬT KÝ

Của

Giấy viết nhật ký là giấy gọi là “giấy ống Bò” rất được trọng dụng ngày trước trong các gia đình giàu có. Tờ giấy thật dày, thật nặng, màu ngà, đưa lên mặt trời thấy hình một con voi giữa tờ.

Khổ giấy to hơn khổ sách một ít, và được cắt xén trước khi viết nên nó bằng y cỡ của quyển sách đóng chung với nó.

Hình như là người viết đã dùng mực Tàu, nên tập nhật ký xem cứ như là mới viết vì giấy ống Bò màu ngà không ngả màu mà mực Tàu cũng “trơ gan cùng tuế nguyệt”.

Bàn tay run run, Lưu lật qua tờ đầu của tập nhật ký, tờ mang tên họ người viết, dùng làm bìa và những trang nhật ký bắt đầu.

8 Octobre 1925 - Dọn nhà đã xong, thật là nhẹ.

Nếu như đây là những tờ sách, Lưu đã không nghe sao cả, vì sách sử chẳng hạn thường nói đến những ngày tháng xa xôi hàng nhiều thế kỷ xưa. Nhưng mấy dòng chữ này lại là chữ viết tay, lại còn như mới rành rành, chàng không sao mà không có ảo tưởng rằng mình đang sống cùng thời với người viết nhựt ký.

Rồi ảo tưởng ấy tan biến liền, chàng ý thức về khoảng xa cách giữa bà cụ này và chàng, giữa năm 1925 và năm 1965. Đúng bốn mươi năm rồi, nên chàng nghe nao nao buồn về kiếp phù du của con người.

Lưu đọc tiếp những điều bà cụ ghi trong ngày 8 tháng mười dương lịch năm 1925 ấy
..... là nhẹ.

“Tình đời nghĩ cũng nực cười. Khi ông nhà mình, từ Nam Kỳ Soái phủ đổi xuống làm ông Quận ở Cai Lậy thì hương chức hội tề dưới ấy họ gọi người, gọi ghe lên Sài Gòn để chở đồ đạc nhà mình xuống dưới ấy.

“Nay ông nhà mình lại đổi trở lên Gia Định thì vợ con phải chịu cực nhọc chớ không ai giúp hết. Có đón mà không có đưa.

“May là ông nhà mình làm quan thanh liêm đa!

“Chắc họ bận đón người mới, có công đâu mà tiễn người cũ là kẻ mà họ hết nhờ cậy.

“Nhưng ông nhà mình lại là người mới ở tỉnh thành Gia Định này, có sao lại... À, dân ở đây là dân Sài Gòn mà, đâu có sợ quan như dân ở tỉnh.

“Bọn hội tề họ cũng giỏi tin tức lắm đó chớ. Các ông Quận sắp đáo nhậm quận của họ, tên gì, từ đâu đến, họ biết trước hết thấy, đi rước ăn khóp, tron vo vo”.

9 Octobre 1925 - Ông nhà mình chỉ mới là Tri Huyện hạng nhứt thôi, mà được giữ chức *Thơ ký tỉnh*²⁴ thôi thì cũng tạm an ủi được.

Chỉ phiên là bổng thì có cao hơn nhưng lộc lại khô queo. Đi chủ quận, có thanh liêm tới bực nào, lộc cũng đôi dào, không nhận cũng chẳng được với họ.

15 Octobre 1925 - Ông Huyện ởng lại ưa Sài Gòn hơn tỉnh mới kỳ. Ở đây đã khô queo, còn gặp cảnh củi quế gạo châu nữa, làm sao mà vợ chồng khá lên cho được. Để mình ráng thuyết ông thử coi.

22 Octobre 1925 - Mình vừa đọc hết tiểu thuyết “Tiền bạc bạc tiền” của Hồ Văn Trung tự Biếu Chánh. Hay quá! Ông ấy cũng là một viên Tri phủ Tây học mà làm văn hay như nhà nho.

Mình không hiểu tại sao dạo này thiên hạ lại mê tiểu thuyết “Châu về Hiệp phở” của Phú Đức đăng trong nhựt trình Trung Lập Báo dữ vậy không rõ. Trong tiểu thuyết của Phú Đức chỉ thấy oán hận và oán hận chớ đâu có nói chuyện thế thái như tình như trong tiểu thuyết Hồ Biếu Chánh.

²⁴ Dưới thời Pháp thuộc, ở miền Nam, chức Thơ ký đầu tỉnh (Secrétaire de Province) to gần bằng phó tỉnh trưởng và có quyền thay thế vị quan ấy! Thường thì lên tới Tri phủ hạng nhứt, hoặc Đốc phủ sứ mới được giữ chức Thơ ký đầu tỉnh.

À, chắc ông Huyện nhà mình ông nhiễm bạn đồng liêu của ông là ông Phủ Trung, tự Biểu Chánh, nhiễm cái quan niệm không ưa tiền bạc trong tiểu thuyết của ông ấy, nên mới đòi nằm rục xương rục cốt tại đất Bà Chiểu này.

12 Novembre 1925 - Hồi chiều này, đi vòng lớn Hàng Sanh thú vị quá. Xe song mã êm thiết, sang thiết.

Mình thích chí, thưởng thăng *Xê-ít*²⁵ Chà-và tới năm cắc.

Khi xe chạy qua cầu Hội Đồng Sầm, ông Huyện của mình ông thấy đám đất ở đầu cầu, dựa bờ rạch nước xanh um như nước biển, ông mê chết đi.

Ông đòi mua miếng đất ấy để cất nhà.

Mình phải ráng làm cho ông đổi ý. Ông mà cất nhà tại đất này thì ông sẽ vận động ở Sài Gòn trọn kiếp, không làm sao mà góc đầu lên được!”

Lưu ngừng đọc, ngó mông vào khoảng không.

Hình ảnh của Sài Gòn ngày xưa hiện lên, lũ lượt kéo qua trước mắt chàng như những hình trên mặt của một cây đèn kéo quân.

Bóng ma dĩ vãng nổi lên rất đông đúc, và mặc dầu người viết những trang nhật ký này hiện còn sống, chàng vẫn có cảm giác rằng “nàng” là một bóng ma.

“Nàng”? Vâng, không làm sao mà Lưu hình dung được rằng kẻ viết những dòng này là bà cụ sáu mươi trên Biên Hòa. Chàng chỉ thấy trước mắt chàng một thiếu phụ hăm sáu, đài các tốt bụng vì “nàng” là vợ của một công chức trong cấp “quyền uy”, cao cấp nhất của người bốn xứ.

Thì ra, chỉ trong vòng có bốn mươi năm mà Sài Gòn thay đổi rất nhiều, thay đổi từ ngọn đến gốc cho đến cái việc nho nhỏ là tiểu thuyết đăng báo, cũng đã trải qua bao cuộc bể dâu. Thuở ấy ông Phú Đức vừa lên mà giờ không ai nói đến ông nữa cả.

24 Décembre 1925 - Đêm nay Chúa giáng sinh và mình đã bại trận, vì ông Huyện ông cho mình biết rằng ông đã mua miếng đất đó rồi.

Thôi, số phận ai nấy chịu, không làm sao mà cưỡng lại được số trời.

Nhưng buồn quá, cái đêm Chúa giáng sinh này! Mình về với ông Huyện đã bốn năm rồi mà vẫn hiếm hoi, không sanh nở lần nào hết.

Ông Huyện ông buồn lắm, bên cha mẹ chồng mình buồn lắm. Không khéo, họ lại xúi ông kiếm vợ bé thì chết mình!

²⁵ Xe song mã là một loại xe ngựa “*đờ-luyt*” của Sài Gòn ngày trước, trước khi ô-tô được thông dụng. Xe cho thuê mỗi tiếng đồng hồ là hai đồng bạc, dành cho nhà giàu đi dạo mát vòng lớn, tức qua các đường Thống Nhất, Hồng Thập Tự, Thị Nghè Gia Định, trở về Võ Duy Nguy, Hai Bà Trưng bây giờ. *Xê-ít* là ám chỉ danh từ Saïs, người đánh loại xe ấy, thường là người Mã Lai.

đờ-luyt = de luxe : xa hoa, xa xỉ

Một lần nữa, Lưu vội xếp sách lại rồi đi nằm liền. Lần này chàng hoảng sợ thật sự, chớ không phải chỉ do dự như trước bữa cơm trưa nữa.

Bà Huyện Hoàng đã nói lên hai tiếng “vợ bé”. Mặc dầu Liễu đã đính chánh rằng bà nội ruột của nàng chỉ là vợ thứ thôi chớ không phải vợ bé, không có gì chứng tỏ rằng nàng biết hết sự thật, và có thể cô giáo Yến sắp ra sân khấu rồi đây.

Lưu nằm một hơi rồi ngủ quên luôn. Khí hậu Sài Gòn vào mùa nóng nực làm cho nặng mí mắt của mọi người sau bữa cơm trưa, kể cả những người có niềm riêng, có lo nghĩ lớn.

Khi Lưu giật mình thức dậy thì chàng nghe bần thần vô cùng, như vừa đau ốm mới khỏi. Chàng vừa sống với ma trong một âm khí nặng nề nó đè nặng lên cơ thể và tâm thần chàng.

Lạ quá, chuyện đời xưa, chuyện Lê Lợi, Trịnh Sâm chẳng hạn, sao mà ta đọc, ta nghe đứng đưng, nhưng chuyện xưa ít ít, xưa chừng vài mươi năm lại như có linh hồn và linh hồn của nó còn phảng phất đâu đây, mặc dầu đó là những chuyện lật vạt, bì sao cho được chuyện người anh hùng núi Lam đánh giặc dựng nước. Hay có lẽ chính vì đó là những chuyện lật vạt nên ta nghe nó có sự sống? Vâng, những người kể chuyện hay là những người hay nói cà kê về những chi tiết nhỏ nhỏ quanh câu chuyện đã thổi sinh khí vào câu chuyện và làm sống dậy những vật vô tri, vô giác, những người khuất bóng, như một tay phù thủy hà hơi cho một xác chết đứng lên mà hoạt động.

Chàng dậy, xuống dưới nhà để tắm, và tắm xong, nghe khỏe khoắn lạ, chàng lại lên lầu để đọc tiếp tập nhật ký của người thiếu phụ hiếm hoi, làm như là hễ trong người ta thơ thối thì ta có thể chống trả với bất kỳ niềm đau, nỗi buồn nào, không phải sợ nó nữa.

18 Janvier 1926 - Hồi Sáng, mình đi sắm Tết ngoài chợ Bến Thành.

Mấy thùng xe nước của Xã Tây ²⁶ là mấy thùng dịch vật. Mình phải nói với ông Huyện để ông mét với ông Phó Xã mới được.

Chúng nó tưới đường ²⁷ mà hễ gặp đàn bà con gái thì xịt nước vào người ta rồi rộ lên mà cười với nhau. Thật là coi rẻ nhân phẩm của người dân.

Nhưng từ thuở giờ chúng nó chỉ dám xịt mấy chị áo bà ba thôi, bữa nay quân đó lại cả gan xịt vào các bà các cô sang trọng nữa.

Nhưng nhờ vậy mới có sự can thiệp của mình (và mình mới gặp lại Yến).

“Rồi, cô giáo Yến đã ra sân khấu rồi đây!” Lưu lẩm bẩm như vậy. Và kể từ trang nhật ký này, không gì ngăn chàng đọc tiếp được hết, bởi chàng đã lọt vào bộ trái khế răng cửa của guồng máy nó lôi cuốn chàng vào đó mãi.

²⁶ Tòa Đô Chính thuở ấy.

²⁷ Thuở đó, đường phố Sài Gòn chưa cán nhựa, bụi bặm bám đầy trời nên mỗi hôm đều có xe nước đi tưới đường bằng vòi mạnh gần như vòi chữa lửa.

Trợn đời, chàng không hề đọc dân thư “Hà hương phong nguyệt” mà chàng đã mượn để xem cho biết tiểu thuyết ấy kể câu chuyện gì, vì khi chàng đọc hết quyển nhựt ký này thì tai họa xảy ra liền trong đời... chàng.

Đêm nay, chàng sẽ không vào thăm bạn, vì chàng bạn đọc nhựt ký, bất kể Liễu trách móc hay giận hờn về sau. Nhưng không bao giờ có cái về sau ấy cả.

19 Janvier 1926 - Mới tái ngộ hôm qua, nay đã phải xa nhau rồi. Yển có về quê ăn Tết và nó đến từ già mình ²⁸

Yển trẻ hơn mình một tuổi. Nó tuổi dân.

Mấy ông thầy coi ngày, coi tuổi, họ nói lắm rầm mà đúng lắm đó chớ. Tuổi dân số phận long đong lắm. Yển nó **lịch sự** ²⁹ ghê hờn, vậy mà mãi tới bây giờ nó cũng chưa lấy chồng được ³⁰.

Hay là chỉ tại tình thế chớ không phải vì cái tuổi Dân của nó? Ủ, phụ nữ mà làm thầy, làm bà, thì người ta ít dám với tới lắm. Những người bậc ông thì họ tìm con gái nhà giàu, chớ không cần cô giáo cho lắm. Tội nghiệp!

6 Février 1926 - Bữa nay là mừng 6 tháng giêng ta. Ông Huyện ổng muốn “lấy” ngày tốt nên cho thợ đào móng để xây nên nhà. Minh ưa kiểu nhà lai hơn, nhưng ổng lại thích kiểu nhà Tây chánh hiệu. À, mà ổng thích kiểu nhà Thụy Sĩ mới là kỳ cho chớ.

Tới đây tập nhựt ký mất rất nhiều trang, không biết được là bao nhiêu vì các trang không được đánh số, thì tập này nhảy vọt đến gần một con trăng.

30 Mars 1926 - Đám ma Quách Đàm lớn ghê hờn, từ cổ chí kim, chưa hề nghe nói đám nào rình rang đến như vậy, kể cả đám ma vua chúa nữa.

Ông ấy giàu quá sức, dám đổ tiền ra cất một cái Chợ Lớn nhứt nước, chợ Bình Tây, rồi tặng không nhà nước.

Nhưng rồi cũng không còn gì, nghe đâu vợ con ổng thấy rằng đã sạt nghiệp rồi thì cho sạt nghiệp luôn nên lãng phí quá lẽ trong đám ma này. Bất kỳ ai, lạ hay quen mặc kệ, mà đến phúng điếu là họ tặng lại một trăm đồng bạc, thành ra tất cả các-chú trong Chợ Lớn đều phúng điếu ông ấy, mà họ đông hàng trăm hàng ngàn, tiền tặng lên tới bạc triệu.

Mà chưa hết đâu. Ngày đưa đám bất kỳ ai đi theo xe tang cũng được tặng một cây quạt giấy xếp lại trong đó có giấu một tờ giấy năm đồng, thành ra đám ma đi từ sáng tới chiều mà cái đuôi vẫn còn.

Thật là điên của.

Năm mươi năm sau, không biết còn ai nhớ tới Quách Đàm hay chẳng?

Kiếp người phù du quá! Năm mươi năm sau, mình sẽ ra sao mặc dầu bây giờ mình là bà lớn An Nam đâu tỉnh?

²⁸ Thuở ấy ở miền Nam học trò nghỉ ăn tết tới một tháng đúng.

²⁹ Đẹp (Tiếng cổ miền Nam).

³⁰ Thuở ấy, hăm lăm là luống tuổi quá rồi.

Nói rằng ở Sài Gòn không lẽ lộc là sánh với tỉnh kia, chó vẫn có. Hôm Tết họ đi lễ rượu *sâm-banh*³¹, rượu *cổ-nhác*³², thùng này đến thùng kia, không có chỗ mà cất cho hết.

Ông Huyện ổng biểu mình làm mặt xấu, ra Sài Gòn kêu các hiệu *Épicerie*³³ mà bán rẻ lại. Nghe đâu các quan khác họ cũng làm như vậy hết.

Thì cũng như các tang gia giàu có vậy mà. Tràng hoa cườm, họ biết cất đâu vì người ta phúng điếu hàng trăm cái, nên rồi tràng hoa ấy ba ngày sau trở về tay các nhà sản xuất.

2 Avril 1926 - YẾN CÓ TỚI CHƠI. Trời, sao mà bây giờ lỡ thời rồi, nó lại đẹp hơn hồi thời con gái?

YẾN TỆ QUÁ! Nó cũng dạy học ở Bà Chiểu đây chó nào có xa xôi gì, vậy mà biết địa chỉ mình từ lâu, nó ít khi để chơn tới đây. Nay có việc cần mình, nó mới chịu “dời gót ngọc” đến. Quả thật gót của nó là gót ngọc. Loại *guốc ngù ngà*³⁴ đã xưa rồi, xưa tới năm sáu năm vậy mà nó mang, trông vẫn cứ đẹp, vì cái gót son của nó, cho đến mình là đàn bà mà thấy cũng mê.

Không biết nó làm gì mà bị đổi tuốt xuống Hà Tiên. Nó cầu cứu với mình để nhờ ông Huyện giữ nó lại.

Ông Huyện khó tánh ghê hồn, nhứt là về chuyện nhà nước thì ổng luôn luôn rậm rắp, một với một là hai, hễ ai có tội mà kẻ ấy là em cháu ổng, ổng cũng không tha.

Khó nghĩ quá! Nó là bạn thân giao của mình, vừa mới gặp lại nhau sau nhiều năm xa cách, vui mừng quá không lẽ lại để cho xa nhau nữa.

Vả lại mình cũng cần một người bạn gái lắm.

Mình ưa đi coi hát, mà ông Huyện ổng lại không thèm đi, đàn bà có chồng đi đêm một mình, ai còn coi mình ra gì.

Vợ ông *Cò-mi*³⁵ Hồ tối ngày cứ gầy sòng, không còn biết trời đất là gì nữa thì không chơi với con mẹ đó được.

Để mình nói thử với ổng coi sao.

5 Avril 1926 - Ư HỤY! Nghe ông Huyện ổng nói mà mình mắc cỡ. Con Yến, mình khoe với ổng là *bạn xí-cốt*³⁶ của mình, nhưng ổng coi hồ sơ của nó rồi thì ổng hời ôi.

Sỡ dĩ nó bị đổi là do sự can thiệp của con mẹ *Cò-mi* Hồ. Con mẹ này dữ thiệt. Nó ra tới ngoài Sở Học Chánh Nam Kỳ thì con Yến không chết sao được.

Cứ theo lời ông Huyện thì con Yến nó nhí nhánh ghê hồn đi, bề ngoài thì cũng nghiêm trang như ai, nhưng thật là nó lẳng lơ không chịu được.

³¹ champagne : rượu bọt

³² cognac : rượu mạnh chế tạo từ nho.

³³ épicerie: tiệm bán đồ gia vị, thực phẩm

³⁴ guốc ngù ngà: guốc ngù không có quai nhưng có một cây trụ nhỏ gắn ở đầu guốc để người đi guốc kẹp lại giữa hai ngón chân. Ban đầu ngù làm bằng đồng, về sau làm bằng ngà cho đẹp và sang hơn.

³⁵ cò-mi = commissaire : ủy viên, ty trưởng, cảnh sát trưởng ...

³⁶ bạn xí-cốt = bạn chí cốt: bạn rất thân.

Nó đẹp như vậy mà nó cứ cười tình với đàn ông thì có phải nó là con hồ-ly muốn hớp hồn người ta hay không?

Ông Huyện ông nói thật ra thì chưa có gì đáng tiếc, nhưng ông Cò-mi Hồ là một thằng ngốc. Ai đời chỉ mới được đàn bà con gái liếc mắt đưa tình và cười “miếng-chi”³⁷ với là đã mừng húm, chạy về khoe âm lên với vợ là “anh đây có số đào hoa ghê lắm”.

Hèn chi mà con mẹ Cò-mi mê tít sắc con mẹ không sợ sao được. Con mẹ phải ra tay trước để trừ hậu hoạn chớ.

14 Avril 1926 - YẾN nó đến thăm để tạ ơn, vào xế chúa nhật hôm nay.

Nó nói tại tánh vui vẻ của nó làm cho nó bị nghi oan.

Rất có thể là nó chỉ bị nghi oan thôi, trong hồ sơ cũng đã ghi như vậy. Nhưng quả thật nó lẳng không chôi được.

Nội cái thân thể gợi tình, nội cái lối ăn mặc quái ác của nó, toàn sa-teng³⁸ láng bóng, nội cái gương mặt chiếm lòng của nó, cũng đủ cho anh hùng chết lên chết xuống rồi, phương chi nó lại còn những trò xảo thuật khác nữa.

Ông Huyện ông thẳng thắn lắm, nói với ai là ông ngó ngay vào người đó, vậy mà ông cứ phải trốn cặp mắt láo liên của con Yến, nó cứ trừng cứ liếc xéo ông mãi và mỗi lần nó liếc xéo là nó mỉm cười một nụ cười giả đò e then.

Con này bậy quá! Nó sẽ khổ vì cái nết của nó. Không biết trong bụng nó có xấu hay không, chớ bề ngoài thì trừ đàn ông ra, chắc không ai ưa nó hết.

Lưu ngừng đọc, phóng tầm mắt ra ngoài.

“Cái cô giáo Yến trai lơ này là bà nội ruột của Liễu đây. Liễu có giống bà nội của nàng hay không? Không. Ít lắm là ở bề ngoài. Ngày nay một người con gái có tác phong như Liễu có thể gọi là nết na vậy. Còn cái việc Liễu chùn lén với mình, cũng chẳng có gì đáng coi rẻ nàng. Tại phong tục dễ dãi đi, lễ giáo bớt nghiêm khắc đi, và gương sống quanh ta như thế, nên ai cũng không thấy đó là hư hèn cho đến mức vứt đi “không còn xài được” như ngày xưa nữa.

Lưu nghĩ vậy, nhưng chàng vẫn không an tâm, bởi tập nhật ký còn dài và không rõ tâm sự của bà cụ mất trí trên Biên Hòa còn ký gởi trong đó điểm quan trọng nào không.

Một lần nữa, Lưu lại muốn xếp tập nhật ký lại: Đã muộn mất rồi và chàng đã có trách nhiệm với Liễu. Chàng không thể bỏ rơi Liễu bất cứ vì lý do nào, trừ phi Liễu đi lấy chồng, mà như vậy là Liễu bỏ rơi chàng, lương tâm chàng sẽ bình yên.

Biết quá nhiều có hại ghê lắm. Dầu sao, chàng cũng sẽ bớt yêu Liễu phần nào, nếu bà nội của nàng đã làm tội ác. Chàng chỉ mới biết rằng bà lẳng lơ mà thôi, thế mà chưa chi, chàng đã bất giác có ý nghĩ nghi ngờ Liễu cũng lẳng lơ như thế, nhưng dưới hình thức khác, tế nhị hơn, khó thấy hơn.

³⁷ cười “miếng-chi”: cười mỉm, cười duyên

³⁸ sa-teng = satin : hàng vải láng bóng

Nhưng rồi tò mò lại một lần nữa thắng lý trí của chàng.

16 Avril 1926 - Ông Huyện nhà mình sao mấy bữa rày có vẻ buồn. Mà không, ông có vẻ tư lự như bận nghĩ gì quan trọng lắm.

Ông lo ra luôn luôn, cả trong bữa ăn mà vợ chồng đôi diện với nhau, không sao mà không đàm đạo với nhau được.

Vậy mà mình có hỏi gì thì ông giựt nảy mình, hót hơ, hót hải, hoảng hốt lên.

Thật là khó hiểu.

Ông Huyện ông làm việc giỏi lắm, vấn đề khó khăn nào, ông giải quyết cũng xuôi rọt, bằng vào lời của thầy thông ngôn Được hay tới đây chơi.

Ông lại là người trầm tĩnh nhứt, có gì lo lắng, không hề ai biết được, ở sở cũng vậy, mà ở nhà cũng thế. Hồi còn ngồi Quận, có lần dân họ biểu tình đông hằng ngàn, đội đơn đòi tha thuế.

Sau đó ông được giấy ban khen vì ai khác mà ở vào địa vị ông, đã bắt dân biểu tình, dẹp yên họ được thật đó, nhưng sau lại sẽ rắc rối không biết bao nhiêu.

Hôm ấy ông tỉnh bơ, bạo dạn ra khỏi châu thành, tìm gặp đám người biểu tình, rồi luận bàn với họ thế nào mà một tiếng đồng hồ sau, họ đi về mất hết.

Ông lo về cái nhà chảnh? Không, số tiền do người thầu khoán dự trừ, thấp hơn số tiền dành dụm của hai vợ chồng nhiều lắm. Thầu khoán nó đã lấy phân nửa tiền rồi, mà nhà lại xong được hai phân ba, không có gì trục trặc hết.

Hỏi ông việc vua quan dạo này ra sao, ông nói không có gì lạ, nước nhà thanh vượng, việc nước thanh trị, vua ta mới lên ngôi năm ngoái, có đi học bên Tây, coi bộ khá lắm.

Trong tỉnh thì bình yên vô sự, dân tình thuần thực, ai cũng lo làm ăn, trộm cướp ít hơn mọi năm nhiều lắm.

Mình sợ ông làm việc nhiều nên mệt và khuyên ông xin nghỉ phép.

Ông như chợt nhớ ra điều ấy, mừng rỡ lắm và nói lễ Phục Sinh ông sẽ đi Đà Lạt.

Ông hỏi mình có đi hay không, mình sợ hãi lắm, xin ở nhà. Nghe họ nói hai bên đường sao mà hố sâu ba bốn mươi thước, nghe mà lạnh mình, đường lại lên đèo xuống dốc quanh co như chữ *chi*³⁹, ghê quá.

30 Avril 1926 - Ông Huyện ông không có đi Đà Lạt, mặc dầu ông đã chuẩn bị tỉ mỉ chuyến đi ấy. Mấy bộ đồ nỉ may để mặc vào mùa đông hồi ông còn học Luật ngoài Hà Nội, ông đã gửi tiệm lớn của Tây ngoài đường Catinat để chải và hấp lại.

Vậy mà rốt cuộc ông nằm nhà.

Mình nghi quá!

³⁹ *chi*: chữ chi 之: chữ Hán viết có dạng giống như chữ Z.

Con Yến nó tới chơi nói rằng lễ Phục Sinh nó không đi đâu hết, và sẽ ở lại đây cho có bạn với mình suốt tuần mà học trò nghỉ lễ.

Ông không có mặt, nhưng chắc chắn là ông có nghe. Ông đang tiếp khách ngoài trước, con Yến nó ngồi trong buồng với mình mà nó nói lớn quá như là nói với ra với ông.

Quả, nó đã tới hôm lễ Phục Sinh vừa qua, và định nằm vạ ở nhà mình nên xách *va-ly*⁴⁰ theo.

Có bạn cũng vui. Mình với nó “Câu tôm” và đánh “Xó-hỏ”.

Chỉ phiên là bạn tiếp bạn, miếng ăn miếng uống của ông Huyện không ai lo, bỏ phú mặc bọn tôi tớ chúng nó nấu nướng không xong xuôi gì hết ráo.

Vậy mà lạ thay. Ông Huyện ông vui ghê đi, ăn thật nhiều.

Mọi khi tới mùa nục thì trong bữa cơm, tôi nào ông cũng cầu nầu. Tại nóng quá, ông ăn không ngon, mà ông cứ đổ cho mình không lo điều khiến bếp núc. Mà chính tay mình nấu, y như bao nhiêu năm rồi, như vậy có tức hay không.

Nay ông mệt, người ở nấu, ông lại khen nấu khéo, và ăn quên thôi.

Ông vui, ăn biết ngon, nhưng mình lại lo, mình nghe linh tính báo rằng sắp có biến vì cái món khác vị cho ông là cô gái lỡ thời ngồi đôi diện với ông mỗi bữa ăn.

Con Yến nó đã đẹp trội mình nhiều lắm rồi, giờ mình già đi vì mấy năm làm nội trợ, nó lại lên, không biết nhờ cái gì.

Hôm đêm 26 trăng tốt quá, nó nói với ông Huyện: “Anh Hải ơi, để em đàn cho anh nghe nhá!”.

Ấy, ban đầu “quan Huyện”, rồi “anh Hường”, rồi bây giờ “anh Hải”.

Ông Huyện thích chí lắm, nói: “Ừ, nghe danh Yến mà chưa hề được hân hạnh nghe tiếng đàn. Vậy Yến cho nghe vài bản đi!”

Ấy, ông Huyện cũng vậy, ban đầu “cô giáo”, sau đó thì “Chị”, giờ thì cứ “Yến” trông không.

Ông Huyện ông sai trẻ nhắc ghế ra hàng hiên trên lầu, căn nhà lầu ở đường *Albert Ier*⁴¹ cho cả ba, “Yến” của ông, ông và mình.

Té ra cái túi may bằng vải kaki mà Yến nó xách theo với chiếc *va-ly* là túi đựng cây đàn tranh của nó. Mình nhà quê quá có biết đâu, mà cũng chẳng tò mò hỏi nó để biết. Giờ nó mang túi lên lầu, rút đàn ở miệng túi ra, mình mới hay.

Mình không trách ông Huyện nhìn sững những ngón tay đang sửa dây đàn của Yến. Chính mình là đàn bà mà còn mê mẩn, mắt không rời những ngón tay ấy.

Các cô *gái tân thời*⁴² không để móng tay dài như các cụ ngày xưa, thành thử Yến nó phải đeo những ngón tay giả bằng thau.

⁴⁰ *va-ly* = valise : xách, giỏ đựng quần áo

⁴¹ Tức đại lộ Đinh Tiên Hoàng, Đa Kao ngày nay.

⁴² Thuở ấy gái tân thời cắt móng tay thật sát.

Nó chỉ mới bấm nhẹ lên dây đàn vài tiếng “dạo qua, tuy chưa nên khúc tình đã thoáng hay”.
“Rồi thì nghe bút rút mấy dây nã nuốt”, nó dạo nghe mê hồn đi lận.

Đó rồi nó đi bản Tứ Đại Oán trước. Ông Huyện cứ thỉnh thoảng chắc lưỡi một tiếng.

Trăng sáng đầu hôm với gương mặt chị Hằng thấp thoáng sau cành me, như trợ lực với Yến để làm cho không khí mùi mẫn thêm.

Trời ơi! Sao ba má mình hồi đó lại cấm mình học đàn! Mình chỉ đàn cho chồng mình nghe, trong một khung cảnh như vậy, cũng đủ cho mình thấy sung sướng lắm rồi, và chắc chắn là ông Huyện không thể mơ một người nào khác hơn mình.

Bản Tứ Đại Oán đã dứt từ lâu mà cả ba cứ im lặng, như để lắng nghe dư âm của điệu nhạc nước nở sâu ấy.

Trong khi đó thì Yến cứ thỉnh thoảng nhấn nhẹ vài dây đàn rồi cày sơ những ngón tay xinh của nó lên mấy hàng dây ấy.

- Yến có biết ca không? Ông Huyện hỏi.
- Dạ thưa anh, em biết, nhưng giọng không tốt.
- Khéo khiêm nhượng thì thôi. Cứ ca một bản cho trăng rụng thử coi.

Yến cười rất dễ thương, nó cười giọng nhõng nhẽo, cười với ông Huyện ấy chớ không phải với toàn thể thính giả trong đó có mình đâu.

Hai người họ trao đổi niềm riêng với nhau qua ca nhạc và mình là người dư. Có đau chưa!

Vì tình ai, nên thân tôi phải chịu đắng cay.
Đau lòng trong lúc chia tay!
Khi ra đi, đã ghi tiếng hẹn.
Dám đâu tôi.

Đó là cái điệu nhạc mê hoặc thứ nhì, bản Văn Thiên Tường, điệu nhạc mê hoặc hơi theo giọng ca ru hồn của Yến, nó vừa gảy, vừa ca, không biết có đúng nhịp nhàng gì lắm hay không nhưng ông Huyện không biết nhạc, mình cũng vậy, thì cứ lơ-tơ-mơ.

Trăng rụng đâu không thấy, chỉ thấy chính người mê âm nhạc của Yến là ông Huyện như đang bay lên cung trăng.

Lại im lặng rất lâu, rồi thỉnh thoảng ông Huyện ngâm lên:

Những ngón tay tiên vũ trên đàn
Âm thanh hấp hối vẫn dư vang
Hồn ai nước nở sâu chi nhỉ?
Khiến kẻ râu mày đến lệ chan.

Không biết ông Huyện làm thơ có đúng luật đúng niêm gì hay không, nhưng ổng ứng khẩu mà cũng có vần có điệu được như vậy thì hẳn ổng đã bị xúc động vô cùng, và được ai gọi hứng mạnh lắm.

Lại im lặng, nhưng không lâu lắm, và Yến cất tiếng ngâm:

Niềm riêng chỉ biết gởi tiếng đàn
Phong hóa ngăn tim gái kêu vang

Hiểu thấu lòng ni, người đầu tá?
Canh chầy ấp ủ mộng chứa chan.

Trời ôi, thì ra họ xướng họa với nhau! Cầm kỳ thi họa là bốn thứ giải trí mà ông Huyện rất ưa, nhưng mình lại chỉ biết làm bánh mứt ngon, thêu thùa khéo!

Mình rưng rưng nước mắt tủi thân là một con người dư trong đời tình cảm của ông Huyện. Không, mình chỉ là một nội trợ, chính Yến mới là bạn đời của ông.

Cho đến thơ các cụ làm sẵn mà mình còn không thuộc, thì Yến nó ăn đứt mình rồi, tuy không biết thơ của nó hay hay dở, mà nó đã họa nguyên vần được là hai người ấy có thể hòa tấu với nhau rồi.

Bỗng mình nổi khùng lên, định giựt cây đàn tranh lên mà nện lên đầu con Yến cho đến nát cây đàn mình mới hả giận cho.

Nó cả gan gheo chông mình trước mặt mình chó?

Canh chầy ấp ủ mộng chứa chan

là mộng gì? Có phải là mộng được chồng mình yêu hay không?

Nhưng rồi mình lại không dám lộ bí quá! Bởi có câu thơ trên đó, câu thơ ấy sẽ gỡ tội cho nó và mình sẽ bị thiên hạ chê cười.

Hiểu thấu lòng ni, người đầu tá.

Câu thơ ấy có thể cắt nghĩa là nó chưa biết người hiểu lòng nó là ai, nên mới còn tự hỏi như vậy. Thế thì nếu nó có mộng được yêu ai thì ai đó, còn mơ hồ, chưa rõ hẳn là ai.

Vậy mới là tức chết đi thôi! Hai người họ qua mặt mình một cái vù mà mình không làm gì được họ thì có trào máu họng hay không chó!

Đêm ấy, mình nằm day mặt vô vách, nhưng ông Huyện ổng bất đém xía tới mình. Ổng cứ gác tay lên trán, đôi mắt mở trao trao mỗi lần mình lén quay qua nhìn ổng. Và ổng thao thức suốt đêm.

Con Yến nó ngủ ở buồng trong, tức buồng tại cầu thang lầu. Buồng hẹp lắm, để dành cho khách, không có cửa.

Ông Huyện ổng cứ đi xuống dưới nhà mãi, một đêm không biết mấy lần, ổng mở cửa sau, dĩ nhiên là đi nhà vệ sinh rồi. Nhưng tại sao đi hoài suốt đêm, không biết mấy mươi lần?

Con Yến là con chết dâm! Tôi hôm sau, nó đòi ngủ với mình, có phải là quân cố li hay không? Nhưng ông Huyện ổng lại chiêu ý nó, ra lệnh cho mình thỏa mãn nó.

Riêng ổng, ổng sai trẻ trái ghê bố ngoài hiên trên lầu “để ngủ cho mát”, ổng nói như vậy.

Nhưng ông Huyện là ông trời của mình, trời muốn, mình đâu có dám cãi, mặc dầu mình sốt ruột ghê lắm vì mừng ghê bố hẹp quá, ổng sẽ bị muỗi đốt.

Trời, con Yến là con quý, chó không phải là con người! Nó cứ theo hỏi mình những lạc thú mà một người con gái lấy chồng được hưởng. Thật là quá quắc lắm.

Nó hỏi, tức nó chưa biết, tức nó là gái tân. Nhưng một trinh nữ con nhà, có giáo dục, có học thức, có địa vị, lại là một nhà mô phạm nữa, mà đủ can đảm thốt ra những tiếng mà có lẽ

người đàn bà có chồng là mình, trọn đời sẽ không bao giờ dám nói đến, thì hẳn nó mắc một chứng bệnh chó không phải là người thường nữa rồi.

Chứng bệnh ấy, mình nhớ đâu như là có nghe ai nói tới một lần rồi. Thiếu gì gái lỡ thời, ở vậy tới ba mươi, thiếu gì góa phụ hăm hai, họ thủ tiết tới già cũng không sao, còn nó, tuy muộn chồng, nhưng cũng chỉ mới hăm lăm thôi, vậy mà nó cũng đã thành quý rồi.

Cũng may đêm ấy là đêm chót, mai hết lễ, nó sẽ xách va-ly mà đi, không thôi có đêm nó sẽ bắt xác ông Huyện chó chẳng chơi.

3 Mai 1926 - Khở quá! Chiều chúa nhứt hôm nay nó lại dẫn xác đến.

Mấy bữa rày ông Huyện ởng lại ăn cơm không được và lại cầu nhau. Ông nhớ nó, nhưng cứ qui tội mình chệnh mảng việc bếp núc.

Thấy mặt nó là ởng tươi tỉnh ngay như ruộng hạn hán gặp một đám mưa lớn.

Ông đề nghị đi ăn cơm **Yêng Yêng**⁴³, rồi đi xe song mã Vòng Lớn.

Nhưng ra tới Sài Gòn thì chương trình bị đổi, vì còn quá sớm nên đi chơi mát xong mới ăn cơm.

Ông Huyện nhường cho con Yến lên xe trước, đoạn nói với mình:

- Ta đi chơi theo Tây mà làm khác Tây, Tây nó cười. Vậy để anh ngồi giữa.

Mình chưa kịp có ý kiến, ởng đã thót lên xe, vói xuống đỡ mình lên, nhưng mình hất tay ởng, không nhận sự giúp đỡ ấy.

Từ ngày ông Huyện thuyên chuyển về Bà Chiểu, mình đã đi xe song mã Vòng Lớn với ởng không biết mấy mươi lần rồi, lần nào cũng vui vẻ thú vị không biết hao nhiêu.

Lần này lòng mình nát ngườu như tương. Mình hồi tưởng lại mấy năm hạnh phúc qua, rồi rưng rưng nước mắt vì thấy sẽ không còn gì nữa.

Không rõ có thật là quân Tây Tà chúng nó có cái lịch sự kỳ cục như vậy hay không, hay là ông Huyện ởng gạt mình, nhưng cho dẫu là có đi nữa, cũng mặc kệ lũ nó, mình là người An-Nam phải theo lễ giáo tổ tiên, chó sao lại con gái gì mà ngồi khít một người đàn ông^{1a} đã có vợ rồi, mà cứ cười nói huyên thiên không chút gì e thẹn hết.

Ông Huyện nói:

- Để lát nữa qua khỏi đường Hàng Sanh rồi tới đầu cầu anh sẽ chỉ Yến coi cái **vi-la**⁴⁴ anh đang cho cất gần xong. Đẹp lắm.
- Cha, ở vi-la thì sang quá!

Con khôn kiếp! Nó thêm ở vi-la và nó sẽ cướp địa vị của mình để được sống trong biệt thự ấy.

⁴³ Quán cơm Tây danh tiếng nhứt Sài Gòn vào thời ấy, đọc là Y-ÊN Y-ÊN.

⁴⁴ villa: biệt thự

Xe mới chạy tới *Một Hình*⁴⁵, mình kêu nhức đầu, chóng mặt, đòi về. Ông Huyện ổng không chịu hủy cuộc đi chơi, có tủi thân cho kẻ đau ốm chưa! Đành rằng mình giả bệnh, nhưng ổng biết đầu được và đáng lý ổng phải xử sự như là vợ của ổng đau ốm thật sự.

Đằng này ổng cứ để mình đi. Mình gọi *xe kiếng*⁴⁶ để về *Đất Hộ*⁴⁷ một mình.

Trời ơi, mình khóc không còn giọt nước mắt nào hết. Mình đã dại, giận lấy để cho hai người ấy tự do với nhau trên xe.

Thế là họ có dịp tâm sự với nhau, cái dịp mà nếu mình không quá nể ông Huyện, không bao giờ lại xảy ra bằng buổi sơ giao ca nhạc, và nếu mình không dại dột, lại xảy ra thật sự hôm nay.

Thôi thế là hết! Đi chơi mát Vòng Lớn, tốn bao nhiêu thì giờ, mình dư biết. Ăn cơm Tây cũng vậy. Vậy mà ông Huyện cho tới một giờ khuya mới về nhà!

Ngày mai, mình sẽ lại tiệm thuốc Bắc mua thạch-lục để từ già côi đời cho xong!.

Lạ quá hồi mười hai giờ rưỡi, tuy mình cũng xốn xang, bút rít, nhưng mình không hề thốt ra cái câu ngắn: “Thôi, thế là hết!” vì mình còn hy vọng là ông Huyện gặp bạn bè gì, hay gặp rủi ro nào, rủi ro mặc dầu còn tệ hơn là phản hội của ổng nữa, nhưng mà cũng không phải là trời sập⁴⁸. Nhưng ổng về tới nhà sau đó có nửa tiếng đồng hồ thì mình nghe trời đã sập rồi.

Không, lần nào đi ban đêm về trễ, vì bạn bè níu kéo hay vì các lý do khác nữa, ổng đều hỏi thăm hỏi lom coi mình có mong đợi ổng hay không, có lo sợ hay không. Lần này thì ổng rón rén như một tên ăn trộm, sợ động mình giật mình thức dậy.

Mà nhứt là vì... trời ơi, tôi đau tôi chịu sao cho thấu! Nhứt là vì ổng len lén giỏ mừng nè nhẹ để chun vô, mình nghe rõ mùi hương của xà-bông thơm Marseille hiệu “Cô Ba” mà con Yến nó ướp thơm nó hồi chiêu này.

Ừ, nó nực nồng mùi xà-bông “Cô Ba”, có lẽ nó gội tóc, nó giặt khăn ê-sạc, nó giặt áo gì cũng bằng xà-bông ấy hết nên mới thơm một cách om sòm như vậy.

Đành rằng ông Huyện ổng đã ngồi sát nó trên *Ca1èche*⁴⁹, nhưng gió đông thổi thổi bay hương ấy ra sau xe hết, mùi xà-bông “Cô Ba” chỉ bám vào ổng được trong một căn buồng kín mà thôi và với điều kiện hai người đụng chạm nhau rất thân mật mà thôi.

⁴⁵ Trước Vũ trường Mỹ Phụng ngày nay.

⁴⁶ Loại xe bốn bánh do hai ngựa kéo, mui và cửa kiếng, không sang như xe song mã nhưng vẫn cứ là một thứ xe song mã tiện nghi nhưng giá thuê rất rẻ.

⁴⁷ Tên đúng của khu mà Tây gọi trại ra là Dakao, và ta lại bắt chước Tây một cách vô lý.

⁴⁸ Thuở ấy đường phố Sài Gòn, trẻ con tập xe đạp trên đó được, thì những rủi ro dọc đường không đáng sợ như bây giờ.

⁴⁹ Tên Pháp của xe song mã thuở ấy mà giới trí thức lại ưa dùng tên Pháp hơn là tên Việt.

Trời ơi, tôi đau và tôi phải khóc thầm vì tôi được giáo dục toàn trong tinh thần “phu xướng, phụ tùy”, trong tinh thần “traoi năm thê bảy thiếp, gái chính chuyên một chồng”.

Con gái nhà nho không được phép ghen ồn ào mà xấu hổ tông môn, nhứt là không được phép ghen bóng ghen gió. Vâng, nếu vụ này mà đưa ra ánh sáng thì cả cha mẹ tôi cũng sẽ bảo rằng tôi ghen bóng ghen gió vì cái bằng chứng ấy rất mong manh và phù du, sáng ra thì không còn gì của cái mùi xà-bông “Cô Ba” ấy nữa hết.

Con Yến thật là một con quý! Nó đã trắng trợn tâm sự với mình là nó muốn chồng ghê lắm. Giữa bạn gái với nhau, trong buồng kín, vậy mà mình nghe nó nói mình cũng phải đỏ mặt.

Nhưng mình có dè đâu mà nó không biết tiết chế tình như một người đàn bà Việt Nam có giáo dục, đâu luống tuổi đến đâu cũng phải ráng dè nén mà chịu.

Tệ hơn thế, nó lại buông cương dục vọng của nó với chính chồng của bạn nó. Mà ông Huyện có phải là một người trắng hoa đâu cho cam. Ông là người đứng đắn. Tại nó là con hồ-ly-tinh, nó quỵến rũ ông vào đường tội lỗi.

Đâu sao mình cũng đau, vì đâu sao chồng mình cũng đã phản bội, tại ông hay tại con Yến gì, kết quả là ông cũng đã phản bội.

Ông đã phản bội ngay trong lúc mình còn xuân sắc, giữa lúc mà hạnh phúc gia đình đang ấm êm, chớ nào phải nhan sắc mình đã sa sút, nào phải vì mình đã đùm đê con dại, bày hầy vì lũ con, già héo vì sanh nở đâu.

Trời ơi là tôi đau!

Tôi đau vì ngoài giấc mơ yêu thiếu nữ bông lông của tôi, tôi chỉ có một môi tình và quyết gắn bó với môi tình ấy cho tới lúc đầu bạc răng long. Ông Huyện là nguồn an ủi độc nhứt của đời tôi, từ khi tôi xuất giá, mà cha mẹ tôi kể như tôi đã chết rồi và tôi cũng thấy như vậy: yêu chồng hay là chết, chớ không còn con đường nào khác hết.

Giờ tôi trở về với cha mẹ tôi được hay không? Chắc chắn là ba tôi sẽ mắng nhiếc tôi là con gái không biết phận mình, uống công dạy dỗ của ông. Má tôi sẽ bình vạ tôi, nhưng má tôi lại không có quyền, đành để cho ba tôi bắt ép tôi trở về với chồng tôi.

Nhưng cái lẽ sống độc nhứt của tôi, lại ôm cầm thuyền khác rồi, hóa ra tôi không còn biết bờ bến nào mà tấp vô nữa.

Trở về nhà cha mẹ chồng tôi chẳng? Cha mẹ chồng tôi đã hơi lạnh lạt với tôi từ một năm nay mà các cuộc đi cầu tự của tôi đều vô hiệu quả. Ông Huyện ởng lầy vợ bé hay có mèu tuy cha mẹ chồng tôi sẽ không dám ra mặt bình, chớ ông bà sẽ mặc nhận là ông Huyện có lý.

Họ chỉ cần một đứa cháu để lo hương khói về sau, chớ niềm đau của một con dâu nào có đáng kể gì?

Tôi sẽ không bị xua đuổi như đuổi tà tại nhà cha mẹ chồng, nhưng tôi sẽ kéo cuộc đời vô sự của tôi ở bên ấy làm gì? Không, tôi không còn bờ bến nào nữa hết?

20 Mai 1926 - Chị Cò-Mi Nhan đề nghị một giải pháp khiến mình phải suy nghĩ nhiều quá.

Tội nghiệp chị ấy, chị ấy thấy quầng mắt mình bị sâu vì thiếu ngủ, má mình thò vì bỏ ăn, chị ấy thương xót lắm.

Chị ấy oanh liệt quá, đã đưa mình đi bắt ghen, nhưng ông Huyện ổng trốn làm sao mà tài tình, không thể nào dò hỏi cho ra manh mối hoặc tìm được cái ổ uyên ương của hai người ấy.

Ông Huyện ổng đi luông tuông mỗi đêm và suốt đêm.

Mình phải bảo vệ hạnh phúc của mình mới được rồi chết cũng chẳng muộn.

Nhưng giải pháp của chị Cò-Mi Nhan thật là kỳ kỳ. Chị ấy đề nghị mình với Má Bảy. Má Bảy chỉ giúp không chớ không lấy tiền như mấy thằng cha thầy bùa, thầy ngải chúng đã rút của mình non một ngàn bạc rồi mà ông Huyện ổng vẫn cứ mê con Yến như thường...

Má Bảy là một bà đỡ già giúp việc tại nhà thương Bạc Hà, phụ tá cho vị đốc tờ coi về việc [lục-xì](#)⁵⁰ gái điếm có giầy.

Tục danh Má Bảy là của bọn gái điếm Sài Gòn tặng má, để mà nịnh má, vì lũ chúng nó sợ má như sợ cọp, má có thể chơi ác, mạnh tay, thì chúng nó đau đớn, mà má cũng có thể dễ dãi, má cho chúng về sớm vài ba ngày, lắm khi thấy con nào bệnh nhẹ, lờ đi, vì thật ra là má lục-xì chớ ông đốc-tờ ấy ổng chẳng thêm làm cái khi khô gì hết ráo!

Thành thử má Bảy có lẽ là bà già có uy quyền nhất Sài Gòn, vì má có thể uy động trong vòng một tiếng đồng hồ, năm chục cô gái trời đánh thánh vật, bảo oánh ai, chúng nó oánh liền,

oánh thật nặng và thật mạnh để tỏ dạ trung thành với má Bảy mà cũng để tháo cũi sổ lồng cho tánh du côn của chúng nó mà chúng nó không có nơi xả [xú-báp](#)⁵¹.

Nhưng vai trò quan trọng nhất của lũ ấy không phải là oánh mà dò thám. Lũ nó dĩ nhiên là thổ công của các phòng ngủ nhỏ, lũ quán lớn của Sài Gòn, Chợ Lớn, Gia Định. Như vậy ông Huyện với con Yến có trốn đằng trời cũng không thoát. Mình chỉ cần đưa ra một tấm ảnh nhỏ cho má Bảy là xong.

Khi nào tìm được tung tích họ, chính mình sẽ điều khiển trận đánh.

Hay lắm, nhưng mà làm sao é! Thân danh một bà Tri Huyện hạng nhất, một bà Thơ ký đầu tinh mà phải nhờ đến tay bọn gái giang hồ sao mà mình nghe không ổn chút nào.

Dẫu sao, mình cũng phải nể ông Huyện không thể trao ảnh của ổng cho bọn điếm chúng nó xem, và dẫu sao một mạng phụ phu nhon cũng không nên cho phép quân ấy đứng gần. Bọn điếm "có giầy" là hạng người hạ cấp nhất nước, bản thủ hơn cả phu đỡ thùng vệ sinh về đêm nữa.

Chị Cò-Mi chỉ cựa nự mình ghê lắm! Tất cả các mạng phụ phu nhon ở Sài Gòn không ai là không nhờ má Bảy, cái bà đỡ vô cùng danh tiếng ấy, mà chỉ mình mình là không biết và không muốn nhờ.

1 Juni 1926 - Mình đã quyết định rồi. Nhờ sự trợ lực của má Bảy. Ông Huyện ơi! Ông có hay hay không là khi giao bức hình của ông cho má Bảy, em đau như là đã xô ông xuống đồng bùn nhơ, vì rồi má Bảy sẽ để hình ông chuyển tay con điếm này đến tay con điếm khác!

⁵⁰ [lục-xì](#): khám bệnh gái mãi dâm

⁵¹ [xú-báp](#) = soupape: nắp hơi, van

Xin Phật Trời biết nỗi lòng của tôi! Tôi có muốn thờ Trời, thờ Phật với một tấm thân lây mùi lữ buôn hương dẫu, nhưng mà vì hạnh phúc gia đình, nên tôi sẽ biến ra thành nữ trùm của một lữ mà Diêm Chúa cũng nhòm góm không chịu mở cửa Địa Ngục cho chúng nó xuống dưới ấy.

5 Juin 1926 - Tụi ấy giỏi thiệt! Mới có năm ngày, Sài Gòn, Chợ Lớn, Gia Định lại rộng lớn vô cùng, như vậy mà tụi nó đã khám phá được cái ổ bí mật của đôi uyên ương ấy rồi. Đó là phòng ngủ Đào Nguyên ở Chợ Lớn.

Ông Huyện ông khôn thật, Chợ Lớn đông đảo, lộn xộn, rất khó tìm. Phòng ngủ Đào Nguyên lại là phòng ngủ hạng cá kèo, không xứng với thể thống của ông. Chọn chỗ đó, ông đánh lạc hướng mọi cuộc truy tìm.

6 Juin 1926 - Đêm nay sẽ tấn công đây! Hồi hộp quá. Từ bé đến lớn, mình không hề có đánh ghen lần nào hết.

Nhưng chị Cò-Mi Nhan sẽ đi theo hỗ trợ mình. Chị ấy rất sợ mích lòng ông Huyện rồi có hại cho tương lai nghề nghiệp của chồng chị. Nhưng chị ấy quyết hy sinh vì bạn. Thương quá!

Phòng ngủ Đào Nguyên ở [Quảng Tổng Cai](#) (Rue de Canton) ⁵², một con đường nhỏ hẹp, vầy đoàn đứng nơi đó dễ bị lộ tung tích lắm! Thế nên đã hẹn nhau tại ngã tư Đại lộ Galliéni và Đại lộ Tổng Đốc Phương, gần miếu Minh Hương Gia Thạnh.

Ý trời dật oi bọn quý súc! Vừa trông thấy chúng nó, mình đã bắt buồn mưa rồi, mặc dẫu con nào cũng đôi phấn trắng toát, môi đỏ lôm và thơm mùi xà-bông “Cô Ba”. Nếu không có má Bảy, chắc mình không dám tiến đến cái đám hồ-ly-tinh ấy.

Má Bảy giao người rồi đi về ngay vì má không hề tham dự vào các cuộc đánh ghen, chỉ giúp tay chơn bộ hạ cho các bà thôi.

Chính chị Cò-Mi Nhan trực tiếp điều khiển lữ này chớ không phải mình. Chắc lữ ấy ngỡ người vợ ghen là chị ấy.

Lâu bốn từng. Cứ theo tin tức lượm được thì căn phòng ấy ở trên chót vót hết.

Chị Cò-Mi Nhan dúm vào tay bọn bồi phòng mỗi đứa một đồng bạc mà từng nào cũng có bọn này đứng canh gác tại đâu thang lầu hết.

Mình mệt quá, không biết vì mình phải leo lên rất nhiều nấc thang hay vì sợ.

Thật là kỳ, trong tay có hơn hai mươi nữ binh hung dữ, vậy mà lại sợ có hai người.

Đã tới từng thứ tư rồi. Chị Cò-Mi Nhan kề miệng vào tai mình mà nói: “Chính chị phải lên tiếng. Em không thể quá trực tiếp được, xin chị biết cho. Chị sẽ kêu lên như vầy... như vầy”...

Trời ơi, tôi sắp ngất rồi đây! Sao tim tôi đập mạnh quá thế này? Bọn quý súc chúng nó đã xăn tay áo, đã vén quần, giống hết mấy con chó béc-giê đang chực sẵn trước cửa một cái bẫy chuột loại bẫy lồng, đợi cửa lồng mở ra là làm thịt con chuột liền.

⁵² Túc đường Triệu Quang Phục ngày nay.

Chị Cò-Mi Nhan phải xô mình, mình mới nhúc nhích được, mà căn phòng số 14 chỉ còn cách có mấy thước thôi.

Mình nghẹn ngào rất lâu trước cánh cửa khi vắng nghe trong tiếng cười dài của phụ nữ. Lâu lắm, mình mới nắm được cái hột xoài bằng sứ trắng, rồi lặp lại cái câu mà chị Cò-Mi Nhan đã dạy: “Ông Huyện ơi! **Trường tà**⁵³ với lại nhà chức trách đã coi số phòng ngủ rồi, ông có bẻ môn trong ấy cũng vô ích. Vậy mở cửa ra để giàn xếp là hơn”.

Tiếng cười trong ấy tắt ngay, và im lặng hoàn toàn. Chị Cò-Mi chị ấy nện gót của guốc ngủ ngà của chị tài thế nào mà nghe như là tiếng đế da của lính **Mã tà**⁵⁴, mà của nhiều người mới là giỏi chó!

Lâu lắm... Chắc con Yến nó đã ngất đi rồi và chắc ông Huyện ổng đang tìm mưu.

Mình lại thét lên, lần này đã hết nghẹn rồi: “Còn đợi mã-tà phá cửa phải không? Hể ông Cò ra lệnh thì cửa bị phá liền và không tốt lành gì đâu”.

Chìa khóa vẫn mình trong ổ khóa, nhưng vẫn chưa tròn một vòng rồi ngưng lại: Ông Huyện ổng do dự.

Rồi “rụp” một cái, chìa khóa đã trở mình hết một vòng. Bọn quý sứ lẫn tới, giật cửa để xông vô buồng.

Ông Huyện ổng đã có kế hoạch. Ông định đón nhà chức trách để dàn xếp, vì ổng biết họ nể ổng. Thế nên ổng xuất hiện ra liền, đứng ngay giữa cửa để... Nhưng nhìn qua một lượt, ổng biết rằng ổng đã bị mình gạt và rất lanh trí, ổng xô những nữ binh xung phong vào trước và nạt lớn:

- Mấy con này! Tụi bây không biết tao là **Xếp Mược**⁵⁵ đây hay sao chó? Bộ tụi bây muốn ở tù rục xương hả?

Mấy con quý sứ đâu có hỏi lai lịch của người đàn ông, hoặc của bà vợ sai chúng đi đánh ghen làm gì, và giờ nghe như vậy, chúng nó đâm sợ, do dự, rồi thôi lui, đoạn ùn ùn kéo nhau nhay xuống lầu.

Mình xem lại thì chị Cò-Mi Nhan đã biến mất đâu hồi nào rồi. Chị ấy không nhát gan, nhưng chị ấy sợ ông Huyện thù rồi hại chông chỉ, nên chỉ mới “tam thập lục kế dĩ đào vi thượng”.

Mình chỉ còn một mình. Nhưng hai kẻ kia phải sợ mình, nên mình không xuống tinh thần.

Và bấy giờ cơn điên của mình bốc lên bùng bùng khi mình thấy con Yến nó đang vội vàng mặc áo, nên mình thét lớn đến khan cả cổ: “Nè con phản bạn, bà xõn tóc mây đêm nay, để ngày mai mây vác cái đầu xấu hổ của mây vô trường, chưng lục quốc cho học trò coi!”⁵⁶

Nói rồi mình xông vô liền. Nhưng ông Huyện ổng chụp lấy mình rồi ôm mình chặt cứng.

⁵³ Danh từ xưa chỉ viên thừa phát lại.

⁵⁴ Danh từ xưa chỉ cảnh sát viên.

⁵⁵ Chef Service des Moeurs: Trưởng ty kiểm tục ở Đô Thành.

⁵⁶ Thuở ấy phụ nữ miền Nam chưa phi-dê và cô nào mà bị xõn tóc là đầu họ tố cáo ngay. Xõn tóc là hình phạt nặng nhứt mà các bà vợ ghen ban cho tình địch của họ.

“Buông tôi ra, không thôi tôi cắn lưỡi tôi chết bây giờ”. Mình thét lên như vậy, và con Yến vội choàng khăn ê-sạc vào và bươn bả đi ra.

Mình đủ thì giờ rượt theo nó, nhưng ông Huyện vẫn không buông tha mình.

“Tức chết đi thôi, trời ơi, ông giết tôi đi còn hơn là làm như vậy”.

Hai người giằng co với nhau rất lâu và khi chợt nghĩ rằng con Yến đã cao bay xa chạy được rồi, mình uất nghẹn lên, hoa cả mắt, nghe tay chơn mình lạnh ngắt rồi thì mình không biết gì nữa hết...

7 Juin 1926 - Ai đem mình về nhà?

Trời ơi, đâu cố mình chôm bôm như một con mẹ điên, áo quần mình nhàu nát hết! Trời ơi! Chồng mình giết mình! Ông ấy đã nhẫn tâm mạnh tay với mình quá và bây giờ mình nghe ê ẩm khắp thân thể.

Trời ơi! Lăn này thì phải mua thạch lục chắc chắn, không do dự được nữa!

Nhưng lạ, sao mình lại nghe vui vẻ như thế này. Để mình bắt chước con Yến mình ca Văn Thiên Tường thử coi.

Vì tình ai, nên thân tôi phải chịu đắng cay.

.....
.....

Dám đâu tôi sai chạy nghĩa tơ duyên

Tuy ngọc nát, hương chìm!

Ông Huyện ơi! Ông ở đâu rồi! Ông có nghe hay không? Tôi đâu có thua kém gì con Yến. Tôi xuống ở hai tiếng “Hương chìm” mùi mãi hơn con Yến đêm trăng ấy nhiều lắm có phải không?

Và tôi ngộ ⁵⁷ lắm có phải không ông? Chính ông đã nói như vậy khi nhìn tôi vào một đêm trăng kia, cách đây lâu lắm mà vợ chồng ta đi chơi trên sông Bảo Định dưới Mỹ Tho.

Ô hay! Con bướm, con bướm mi vô đây làm gì? Ô hay! Lừa! Trời ơi, bớ mã-tà ơi! Có một cục lừa lớn bằng cái tú nó bay vô buồng của tôi đây, cứu tôi với, bớ mã-tà.

Những dòng chữ cuối cùng, bà Lê Thị Hương viết nguệch ngoạc như mèo cào, mặt đầu chữ của bà rất đẹp.

Rồi im lặng hoàn toàn, sau lời kêu cứu cuối cùng ấy, im lặng cho đến ngày tận thế. Người viết nhựt ký không chết, và còn sống mãi cho đến ngày nay tại dưỡng trí viện Biên Hòa, nhưng đêm tối của vô thức đã trùm lên đầu bà, kể từ buổi sáng ngày mồng bảy tháng sáu dương lịch năm 1926, cách đây non nửa thế kỷ.

Mỗi lần ông cựu Đốc Phủ Sứ Trịnh Đức Hải, một ông già lẫn lộn, tức cũng đang ở trong cõi vô thức như bà Lê Thị Hương, lên Biên Hòa để thăm người vợ tào khang của ông, một cuộc hành hương của người mang nặng mối hận ngàn thu, một cuộc hành hương mà cho mãi đến khi lẫn lộn rồi, ông vẫn còn đòi đi, mỗi chuyến đi thăm

⁵⁷ Đẹp.

như vậy đôi vợ chồng già này đã nhận diện được nhau, sau nhiều giây nỗ lực vô biên và cả hai đều cùng rơi lệ, cũng chỉ trong mấy giây thôi, rồi cả hai rơi vào cõi vô thức đen tối.

Thế hệ thứ ba biết xúc động trước cảnh đau lòng đó, nhưng tuyệt nhiên không hay biết gì về tấn thảm kịch đã xảy ra trong gia đình họ Trịnh.

Không chắc chắn là Liễu không biết gì cả đâu.

Lưu xếp tập nhật ký lại, xem đồng hồ tay thì đã mười giờ đêm rồi.

Từ đầu hôm tới giờ, chắc Liễu đã mong đợi chàng ghê lắm, và chắc Liễu sẽ còn mong đợi nhiều đêm nữa, vì không hiểu sao Lưu nghe như là Liễu không còn là Liễu nữa.

Chàng rất ý thức rằng ngay cả chính cái thể chất nhiều dục tình của Liễu mà Liễu còn không có trách nhiệm thì tội lỗi của bà nội của nàng, làm thế nào mà ảnh hưởng đến nét hạnh của nàng ngày nay được.

Nhưng như đã bảo, chàng rất oán những kẻ đến sau, vì tai họa trong chính gia đình chàng, và đã do dự rất lâu trước khi tỏ tình với Liễu, bởi chàng cũng đã oán luôn con cháu của những kẻ đến sau nữa. Đó là tâm trạng của chàng lúc chàng mới gặp Liễu, giờ chàng đã dễ dãi hơn, nhưng một quan niệm không phải một sớm một chiều là thay đổi được.

Ta có thấy là ta lầm đi nữa, ý thức ta đã chấp nhận sự thật mới đi nữa, cũng vẫn còn sự trể nãi của lòng ta, nó chậm chạp, không sao bước kịp với lý trí, vì nó bị đánh dấu nặng hơn.

“Thật là oái oăm, Lưu nghĩ thầm và rất tức cho sự may rủi ở đời, nếu mình tò mò về cái tử ấy sớm hơn, mình đã rút lui trước khi dẫn bước quá xa trên đường tình thì có đâu ngày nay phải khó xử không biết bao nhiêu như thế này.

“Không, Liễu không có trách nhiệm gì cả!”

Lưu cứ lặp đi lặp lại câu ấy mãi để tự thuyết phục mình, nhưng nó cứ làm sao ấy! Đêm nay nằm nhà, chàng không sợ bị Liễu khiển trách, hơn thế chàng không có ý muốn đi thăm Liễu tối mai hay tối mốt gì cả.

Nhiều tấn thảm kịch còn ghê rợn hơn, còn dễ nhòm tòm gấp trăm lần thế này nữa đã xảy ra trong nhiều gia đình, nhứt là trong chốn thâm cung của nhiều triều đại trên thế giới, nhưng người đọc sử chỉ nghe ghê ghê hơi hơi thôi. Trong vụ này, nhân chứng, hơn thế, nạn nhân còn sống, mà sống làm sao? Sống rất là thê thảm! Chàng đã thấy nạn nhân ấy một lần rồi, đã đau xót không biết bao nhiêu, thành thử tiết lộ của tập nhật ký không có gì...giật gân này lại hiện lên dưới một thứ ánh sáng làm rón óc chàng.

Nhưng tại sao bà Nguyễn Thị Yến lại không thủ tiêu nhật ký tố cáo của bà Ngô Thị Hương? Đây là một thắc mắc lớn đã khiến cho Lưu ngần ngại khi đọc mấy trang đầu. Chàng đã không giải đáp được, và giờ đọc xong rồi, thắc mắc ấy lại biến ra một

điều quái gỡ nào không rõ, khiến chàng nghe hơi sò sọ. Có lý nào mà kẻ sát non chẳng những không xóa dấu vết, lại còn trang trọng chưng bày dấu vết ấy ra?

Lưu nằm nhà suốt tuần lễ vì càng lùi ngày đến đó, càng không dám đến, thêm một đêm không tới là chàng nghe tội mình nặng thêm hơn đối với Liễu và rất kinh sợ sự trừng phạt mà Liễu để dành cho chàng.

Nhưng phải dứt khoát, thà là chịu trừng phạt chứ không thể bắt Liễu phải sốt ruột rồi đau khổ, tội nghiệp cho Liễu không biết bao nhiêu. Dứt khoát là đến để xem sao, để biết cái gì sẽ xảy ra lúc chàng đến, để biết số phận chàng, dứt khoát là dứt khoát giùm cho Liễu ấy, chứ riêng chàng, chàng đã dứt khoát rồi. Chàng sẽ không cho Liễu biết gì cả và cứ tiếp tục yêu Liễu như trước đây, như không có gì xảy ra hết. Không, Liễu không có trách nhiệm nào.

Không biết ông Huyện Hải, đêm đầu đi với có giáo Yến, rồi khuya về nhà, ông ấy đã hỏi hớp thế nào chứ Lưu thì chàng cứ muốn cho xe chạy thẳng.

Khi chị người nhà chạy ra mở cổng cho chàng, chị ta nói:

- Trời, lâu lắm mới lại thấy cậu.

Lưu giật mình, như đó là lời khiển trách của Liễu, nhưng chàng bật cười. Quả lâu thật, đối với chị ấy, vì chàng chỉ vào ban đêm, một cách bí mật thì như là không có vào, đối với những người khác hơn Liễu.

Con Toto không sủa mà còn chạy ra mừng chàng nữa là khác. Có một đêm kia, nó làm chàng hết cả hồn vía. Chàng tuột dây xuống gần tới đất thì nó nhảy lại, khiến chàng điếng người ngỡ nó toan ngoạm chơn chàng. Nhưng, dễ thương quá, nó chỉ ngoắt đuôi và hửi chơn chàng mà thôi.

Đêm ấy có lẽ nó được thả ra hơi sớm chứ cứ theo lời Liễu thì dạo sau này vì nó hung tợn quá nên tới mười một giờ mới dám trả tự do cho nó.

Lưu hỏi:

- Có cô Liễu ở nhà không chị? Và chơn cô ấy đã bớt đau chưa?

Chúa nhựt trước Lưu tới đây thì chị này có việc phải đi ra ngoài nhà ông Long nên chị ta chưng hửng tự hỏi sao mà Lưu không tới lại biết cô chủ nhỏ nhà này trạc chơn.

- Dạ có, cô Liễu đã đỡ nhiều lắm, đi gần gần không sao hết. Thừa mời cậu vô nhà.

Họ đã đi tới thềm, và Lưu bước lên tam cấp một mình trong khi chị người nhà chạy vòng ra sau do ngã sau hông nhà.

Sáng chúa nhựt trước, Lưu cứ tự cho phép mình vào đại trong buồng khách, nhưng sáng nay, chàng đứng chơn tại ngưỡng cửa mà còn chưa dám chắc rằng mình sẽ được đứng nơi đó lâu hơn mười phút đồng hồ chẳng, vì chủ nhà có thể cho người nhà bảo rằng cô ta không thể tiếp khách.

Nhưng Liễu xuất hiện ra liền nơi cửa sau của phòng khách này. Nàng mặc bi-da-ma và có lẽ chỉ mới ăn sáng vừa xong.

Lưu kinh ngạc hết sức mà thấy bạn của chàng mỉm cười, nụ cười của nàng héo hon thật đó, nhưng vẫn cứ là một nụ cười. Nàng vừa đi ra, vừa cười thật khẽ, chỉ bằng một tiếng thôi.

- Anh!

Mấy hôm sau Lưu mới hiểu được thái độ của Liễu bấy giờ. Đêm đầu, nàng tuyệt vọng rồi nổi giận lên, thề sẽ tuyệt tình với Lưu. Thề bán sống bán chết, nhưng rồi lại cứ mong đợi chàng hằng đêm, và đoán rằng Lưu hẳn phải đau ốm, có tang ma gì, hay gặp tai nạn xe cộ nào mới bật tin như vậy. Họ đã chia tay nhau trong nụ cười sáng chúa nhứt trước kia mà!

Mong đợi tức là tha thứ. Tha thứ nhưng vẫn còn hờn. Nụ cười héo hon này có nghĩa như vậy đó.

Lưu hỏi bạn:

- Em đi còn hơi cà nhắc một chút. Có đau đớn lắm không?
- Đau ở đó thì ít. Chắc anh đã biết em đau ở đâu nhiều hơn.
- Anh đến để tạ tội với em đây và nếu được em tha thứ thì anh sẽ không bao giờ làm cho em buồn nữa, và tối nay anh sẽ có kẹo cho em nhỏ của anh.

Lần đầu tiên Lưu thấy bạn của chàng cười thẹn thù. Đó là cái cười xinh đẹp nhứt và dễ mê nhứt của một người con gái.

Trong lời hứa biếu kẹo của Lưu có chứa đựng một lời hứa khác nữa mà chàng đã vô tình hay cố ý cho xen vào trong đó thì không rõ, nhưng Liễu cứ thấy rằng đó là một ám chỉ để lấy lòng nàng, nên nàng mắc cỡ mà tưởng bị bạn đoán đúng mơ ước thầm kín của nàng.

- Hông, anh đừng đến nữa, em hông buông dây xuống đâu.

Khi một người con gái miền Nam đã lớn xác rồi mà thay hai tiếng “không” và “không có”, bằng hai tiếng “hông” và “hổng” là họ nhõng nhẽo đến ta muốn cắn họ lặn.

- Em không buông dây xuống thì anh leo cây anh lên.
- Em sẽ cho anh “leo cây”.

Lưu cười ngắt trước lối chơi chữ của bạn chàng. Leo cây của Liễu tức là chờ sông mãi mà không được vào vì nàng sẽ đóng cửa sổ lại.

- Anh sẽ gọi ầm lên cho em coi, hay anh vác đá chọi cửa.
- Du côn!
- Du côn lâu rồi.

Không khí đã nhẹ nhiều, y như là trời vừa chuyển đám mưa đầu mùa, áp lực đè xuống nặng nề quá rồi bỗng một ngọn gió thổi qua, mây bay hết và dân chúng thở ra nhẹ nhõm.

- Nhưng hôm nay anh bận gì, nói em nghe coi nào?
- Cảm cúm.
- Có thật không?
- Anh chưa bị em bắt quả tang đã nói láo lần nào kia mà.
- Vậy thì thôi vậy. Em muốn ra ngoài ấy ghê đi nhưng cái chon cà nhắc mà đi thì rất khó giải thích lý do đi của mình, phương chi người ấy lại đã nghi ngờ, không rõ người ấy sẽ tiếp mình ra sao.

Rồi để gở lại mấy tiếng “người ấy” lạnh lạt đó, Liễu hỏi:

- Cô Bích vẫn mạnh khỏe chứ anh?
- Như thường.
- Cô ấy có nhắc nhở gì tới em hay không?
- Có, nhưng nó nhắc hơi khác trước.
- Nghĩa là làm sao?
- Nghĩa là chỉ để dọa ý anh chứ không có thúc hối như trước.

Liễu không buồn mà bị mất cảm tình của Bích. Nàng thấy rằng hôn nhơn giữa Lưu và nàng rất khó mà thành, thì được Bích nhìn nhận hay chẳng, không còn là một thắc mắc đáng kể nữa.

Lưu cầm quyển sách mượn trên tay một cách tự nhiên, không che giấu, cốt cho Liễu đừng chú ý đến, và quả lúc chàng vào đây tới giờ, Liễu không hề đếm xia tới quyển sách đó. Lưu mong cho bạn chàng đi ra sau giây lát như hôm nọ, chàng sẽ cất lệ quyển sách vào tủ là xong.

Nhưng Liễu bây giờ lại nhìn cái món đáng sợ ấy và hỏi:

- Anh đọc tiểu thuyết xưa có thích hay không? Có một lần, em chụp được quyển “Chuyện giải buồn” của Paulus Huỳnh Tịnh Của, em xem phải câu chuyện quý nhập tràng, sau đó em không dám ngủ một mình cả tháng lận.

Lưu đùa để khóa lấp vụ sách vở:

- Sao không gọi anh?
- Qui! Hồi đó người ta mới có mười bốn tuổi. Cho xem coi quyển gì đó.

Lưu cuống lên. Chàng ấp úng nói:

- Sách cũ quá, rất hôi bụi, bụi giấy hay bụi thời gian gì ấy chứ không phải bụi của không khí. Nó sẽ làm cho em hắt hơi, đừng có lật, không tốt đâu.

Vừa nói, chàng vừa làm cử chỉ nhỏ một cách bất giác để bảo vệ quyển sách.

Liễu nhìn bạn nàng, ngạc nhiên vô cùng. Nàng sanh nghi, không biết nghi cái gì, nên nói nửa đùa nửa thật.

- Chắc trong đó có dán một bản đồ chỉ chỗ chôn giấu kho tàng nào trong họ em, và anh muốn chiếm đoạt kho tàng ấy hả?
- Ờ... hơ... không... ơ... sao em lại nói vậy?
- Vì anh bối rối trông thấy.
- Không, anh đâu có bối rối.

- Lạy ông tôi ở bụi này. Đâu đưa em xem coi nào!
- Nói chơi chớ em không nên coi. Đây là một quyển sách thư.
- Cũng cứ không sao. Anh thành kiến dữ vậy hả?
- Em đừng coi. Em đọc, anh sẽ giận em, không nói giỡn đâu. Nhưng đã trễ lắm rồi, em sẽ tò mò, vậy anh không trả sách này.

Lưu hối hận và tức mình quá rằng chàng đã ngốc. Một quyển sách cũ ba thế hệ mà Liễu không thèm biết tới, chàng còn mang đến trả làm gì. Nếu chàng giấu luôn thì giờ đây chàng đâu có phải điên cái đầu như thế này.

“Có cả khối thàng tử sách của chúng nó làm bằng hàng trăm quyển sách mượn của người khác đó đã sao, mình lương thiện làm gì cho rắc rối đến bí đường bí ngõ? Tức chết đi thôi!”

Liễu đột ngột hỏi, như chợt nhớ một bốn phận của chủ nhà:

- À, anh uống gì?
- Cố nhiên là nước lạnh.
- Nước lạnh, chị Tư ơi!

Trong khi đợi nước, Liễu nói:

- Em vừa hoài thai một bức tranh thú nhĩ. Sáng chúa nhật tới anh vô đây để đi Biên Hòa với em, anh sẽ thấy cái phác họa.
- À hai tuần rồi ta không có đi Biên Hòa.
- Từ đây, anh với em đi, để ông nội nghỉ ngơi. Và lại ông nội không có đòi hỏi nữa.

Lưu nhìn xa vào khoảng không. “Ông nội không có đòi hỏi nữa”. Nạn nhân đã bị quên hẳn rồi. Cái người cuối cùng đi hành hương máy móc vì thói quen, và gọi nhớ tình chồng vợ cho bà cụ trên ấy cũng đã hết biết đòi hỏi máy móc rồi. Dĩ vãng đã chết thật là chết, chết một trăm phần trăm.

Chị người nhà bưng nước ra, tiến đến trước mặt khách để đặt ly nước mát trên chiếc bàn con và thật thấp kê cạnh ghế ngồi, loại bàn để gạt tàn thuốc và nước uống riêng cho từng người khách.

Thình lình một bàn tay đưa tới chụp lấy quyển sách. Lưu đang lo ra và giật mình thì mới hay rằng Liễu đã nương bóng chị người nhà để làm cái hành động ăn cướp này.

Sự có mặt của chị Tư ngăn chàng tranh giành quyển sách với Liễu. Chàng cố mỉm một nụ cười còn héo hơn là nụ cười của Liễu khi chàng mới vào nhà này nữa, và nói, giọng cố bình thản:

- Thật ra thì chỉ là một quyển sách dạy đàn.
- Ai biết đâu.

Liễu nói câu đó khi trở về ghế của nàng, Chị người nhà thì đã biến đi rồi. Nàng giữ sách chặt chẽ ghê hồn và Lưu thấy rằng nếu không đánh nhau, không làm sao mà cướp lại được món đồ tai hại ấy!

Liễu sẽ xấu hổ quá sức rồi đoạn tuyệt với chàng chăng? Nhưng không, kẻ đã biết quá nhiều thì nàng có lợi mà để kẻ ấy trong vòng thân yêu của nàng. Nhưng mà... nó làm sao ấy! Lưu suy luận như vậy nhưng vẫn không an lòng. Chàng lo sợ cái gì chàng cũng không biết nữa.

Chàng chỉ còn mong cho Liễu lật mấy trang đầu, gặt nhạc lý cổ, đọc không hiểu gì cả, chán quá, nàng dẹp sách đi.

Tiểu thuyết “Hà-Hương-Phong-Nguyệt” thì văn rất sáo, nàng đọc văn câu chắc phải bật cười, rồi bỏ cuộc.

“Vái trời cho Liễu nó đừng xem tổng quát như mình, lật mau để xem sơ từ đầu đến cuối”.

Đôi bạn nói thêm vài câu chuyện nữa, Lưu cố bình tĩnh, cố vui với cuộc đàm thoại, nhưng vẫn không che giấu nỗi lo lắng của chàng. Chàng rất sợ hãi mà bắt chợt được cái cười bằng mắt rất tinh ranh của Liễu, cái cười ngụ ý rằng không thể giấu gì được đâu.

Và họ chia tay nhau trong lời hẹn tái ngộ đêm sau.

*

* *

Tám giờ rưỡi.

Lưu đi lững thững trên đại lộ Bạch Đằng sau khi gởi xe trước rạp Cao Đồng Hưng. Chàng không vội gì vào thăm bạn theo lối leo cây, càng trễ càng tốt. Hễ trễ thì sẽ không bao giờ cha mẹ của Liễu bắt gặp, còn Liễu phải đợi cũng chẳng sao vì đứng trong buồng mình mà đợi ai, đâu có phải sốt ruột.

Thình lình chàng ngạc nhiên hết sức: đèn trên lầu của Liễu sáng choang. Chàng dừng bước lại, tính đợi một hồi xem sao. Hay là cái chuyện tưởng tượng của chàng biến thành sự thật một cách ngộ nghĩnh như vậy? Chàng đã tưởng tượng để mà lo sợ, lúc đứng đợi Liễu trong buồng của nàng, tưởng tượng rằng mẹ của Liễu vào đây rồi ngắt đi vì một con đau tim, người nhà khiêng bà ấy lên lầu.

Chàng đợi. Nhưng lâu quá mà đèn cứ sáng. Không thể nói rằng Liễu thắp đèn giấy lát để tìm cái gì. Lạ nhất là cửa sổ đóng kín mít, chàng chỉ thấy ánh đèn qua lá sách cửa thôi.

Chàng đánh bạo đi lại trước đó xem sao! Sao lạ thế này? Có tiếng la hét trên ấy, mà đó là tiếng con gái. Lại có tiếng người xông xáo, hình như là đông người lắm.

Lưu nhìn lại dưới nhà thì giật mình mà thấy một chiếc Mercedes sơn đen láng bóng như chiếc giày da [vẹc-ni](#)⁵⁸ đang đậu nơi sân. Chắc chắn đó là xe của ông Trịnh Đức Long.

⁵⁸ *vẹc-ni* = *vernis*: men, nước sơn bóng.

Lẽ nào chuyện tương tượng tầm ruồng của chàng lại thành sự thật? Nhưng nếu thế thì trong nhà phải êm ru chớ sao lại la hét và xôn xao. Hay là mẹ Liễu đã chết thành linh? Nhưng không, nếu thế thì Liễu chỉ kêu khóc thảm thiết chớ đâu mà có la bài hãi và hét lên, rú lên như vậy đâu.

Lưu vội bước lui lại, núp sau một gốc cây thị trồng trước nhà lân cận nhà của Liễu. Tiếng người nghe đã xa, nhưng vẫn cứ còn, không tăng mà cũng không giảm.

Chàng đứng đó suốt một tiếng đồng hồ, chịu là không thể đoán được cái gì đang xảy ra trên ấy, rồi buồn bã trở gót đi về nơi gọi xe.

Suốt ngày hôm sau Lưu bồn chồn không học hành gì được cả, cứ trông cho trời mau tối để không phải đi tình tự mà đi nghe ngóng tin tức.

Vừa bết mắt, chàng đã phải uống thuốc an thần, mặc dầu đêm rồi chàng uống lu bù viên. Hôm nay chàng phải cố mà nhịn món cà-phê sáng mà chàng đã ghiền từ mấy năm rồi. Uống cà-phê vào tức là hủy bỏ hiệu nghiệm của thuốc an thần vậy, mà chàng thì bứt rứt ghê lắm, thần kinh không được trấn an, chàng sẽ nháy lang ba như một con khỉ.

Lưu muốn vào ngay trong Bà Chiêu để hỏi thăm tin tức về cái chuyện khó hiểu đêm rồi, đã khó hiểu lại có vẻ là một tấn thảm kịch, chớ không phải là một chuyện nhỏ nó xảy ra trong bất cứ gia đình nào. Một thiếu nữ la hét thì có gì đâu mà phải lo. Có thể nàng tức giận người nhà vì chuyện đó, mà cũng có thể xin với cha mẹ nàng một cách chính thức và quyết liệt, hôn nhon với chàng, nhưng không được chấp thuận, thế là nàng nổi loạn. Nhưng linh tính dường như báo cho Lưu biết rằng có chuyện chẳng lành.

Định như vậy, nhưng Lưu nghĩ lại thì chưa phải lúc vào trong ấy. Buổi sáng là buổi mà nhà ai cũng bận rộn cả, không nên bắt người ta tiếp khách, cho dẫu là đứng ngoài sân để hỏi qua vài câu chuyện. Nhưng phải đợi tới chiều mới vào được trong ấy để lấy tin thì chàng sẽ hóa điên mất.

Thế nên chàng dung hòa hai lối xử thế: chàng không vào trong đó ngay, mà cũng chẳng đợi tới chiều, mà sẽ đi lấy tin hồi mười một giờ. Giờ đó người ta cũng chưa rảnh rang, nhưng họ cũng chẳng quá bận rộn như vào những giờ sáng sớm.

Và Lưu ra đi lập tức mà chẳng ăn uống gì hết. Chàng không có nơi nào để mà đến cả, nhưng nằm nhà thì bứt rứt xốn xang, nên đi cho nó hoạt động đôi chút để đỡ sốt ruột vậy thôi. Hồi đúng mười một giờ, chàng gọi cổng nhà Liễu trong hồi hộp. Cũng cứ chị người nhà đã quen thân chạy ra mở cổng cho chàng, nhưng chàng không vào, mà cũng không dám tỏ ra mình có biết cái gì. Chị người nhà hôm nay buồn hiu và có vẻ bối rối lắm khi thấy mặt người bạn trai của con của chủ nhà.

- Cô Liễu đã về chưa chị?

Chị ta do dự giây lát rồi ấp úng đáp:

- Cô của em bệnh cậu à.
- Sao vậy? Cô ấy bệnh nặng hay nhẹ, tôi vào thăm có được không?

Lần này chị người nhà do dự lâu hơn khi này, nhưng rốt cuộc chị ấy cũng nói sự thật vì chị ta biết rằng không thể giấu mãi được.

- Thưa cậu, cô em đã lên con điên thành linh và đã được chở đi Biên Hòa khi sáng.
- Lên con điên? Trời ơi, sao kỳ lạ như vậy?
- Em cũng không biết nữa.
- Nhưng hồi nào?
- Đêm rồi, hồi bảy giờ tối.
- Trời. Nhưng trước đó, có dấu hiệu gì hay không?
- Đêm trước, sau khi cậu về rồi thì cô em thức khuya lắm.
- Sao chị biết?
- Vì cô em để đèn trên lầu sáng đêm. Nhưng cũng chẳng có gì xảy ra. Nhưng sáng lại thì cô em bơ phờ mệt nhọc vô cùng và suốt ngày chẳng ăn uống gì hết. Tối lại thì bắt đầu la hét và em đã cho người đi báo động với ông bà ở Sài Gòn. Đêm rồi ông bà ở luôn trong này để giữ cô Liễu vì cô ấy đã nhiều lần toan nhảy từ lầu xuống sân.
- Nhưng ai đưa cô Liễu đi Biên Hòa?
- Thưa, ông với bà em.
- Có nghe thầy thuốc nói sao không?
- Dạ, nhà thương chưa biết gì hết. Họ cứ nhận cái đã rồi sẽ hay.
- Trời ơi.

Lưu kêu lên như vậy rồi tần ngần đứng lặng rất lâu. Đoạn chợt tỉnh, chàng nói:

- Thôi, cảm ơn chị, tôi phải đi Biên Hòa ngay mới được.

Lưu đi Biên Hòa thật và lúc gần tới nơi, chàng mới chợt nhớ ra rằng là nhà thương mở cửa thả gà, nhưng chỉ trong những giờ làm việc mà thôi, chớ không phải là mở tối ngày sáng đêm. Chàng vào một hiệu cà-phê các-chú ăn một tô mì, uống một cái cà-phê sữa đá và ngồi đó để chờ đợi giờ làm việc. Ngồi đó, Lưu cứ lo rằng nay mai mình cũng sẽ được đưa vào nhà thương điên vì chàng nghe hai chon chàng cứ muốn chạy nhảy, đó là dấu hiệu bị kích thích đến tột độ. Đồng hồ tay của chàng hôm nay bị chàng nhìn mặt thường quá. Chàng ăn uống ngoài thành phố, biết cái thời gian phải tốn để đi vào trong nhà thương thế nào mà tới nơi là mở cửa, nên chàng phải canh đồng hồ để không phí phút nào hết.

*

* *

Liễu còn đập phá la hét, và dĩ nhiên là nàng không nhận ra người thăm viếng. Chàng nhìn Liễu mà rung rung nước mắt khi nhớ lại bà nội lớn của nàng cũng đã lâm bệnh vào tuổi thanh xuân, và phải chôn chặt đời cụ ở đây suốt gần nửa thế kỷ. Liễu trẻ hơn bà cụ, và có thể bị bỏ quên lâu hơn. Khoa tâm bệnh học đã tiến bộ nhảy vọt, nhưng vẫn còn bất lực trước nhiều trường hợp, chớ không phải ai cũng may mắn như cô em gái của chàng đâu. Bà cụ khi xưa không khỏi bệnh vì y học còn kém,

nhưng ngày nay khoa tâm trí có giỏi hơn thật đó, nhưng cũng có chán vạn người đành chịu cảnh chỉ còn xác mà không hồn.

Lưu không ở đó mà nhìn Liễu lâu hơn mười phút vì càng nhìn càng nghe đau. Chàng đến văn phòng để xin được vị y sĩ chuyên môn trị bệnh tiếp chàng trong năm phút. Chàng được thỏa nguyện ngay, và khi gặp mặt ông ấy, chàng hỏi thăm về sự may mắn được trị lành hay không của Liễu.

Vị bác sĩ này không phải là giám đốc nhà thương nhưng cũng là người học chuyên khoa ở ngoại quốc. Ông ta đưa cả hai tay lên trời rồi nói:

- Tôi chỉ mới khám, chưa biết gì hết. Còn đợi thử máu, thử nước tiểu, nhưng cũng chưa chắc đã biết gì. Thường thì gia đình phải hợp tác mới được. Anh là gì của cô ấy?
- Thưa bác sĩ, tôi chỉ là bạn mà thôi.
- Như vậy tôi chẳng mong gì ở anh hết. Chỉ có gia đình cô ấy mới biết ở cô ấy bị những chuyển động tâm tư nào.
- Thưa bác sĩ, tôi dám quả quyết với bác sĩ là tôi biết nhiều hơn gia đình của cô ấy.

Nhà chuyên môn trẻ tuổi nhìn Lưu giây lát rồi hỏi:

- Là y sĩ, tôi không có quyền xía vào đời tư của con bệnh. Nhưng về bệnh này thì chẳng những tôi có quyền mà còn có cả bốn phận nữa. Hình như anh là... là... bạn ơ... hơ... bạn thân hả? Mà thôi, ta cứ nói thẳng ra. Anh là gì, xin nói thật cái nào.
- Thưa bác sĩ, tôi là nhon tình của cô ấy, nhưng tôi sắp xin cưới cô ấy làm vợ. Do một sự tình cờ, tôi đã khám phá ra một sự bí mật trong gia đình của cô ấy.

Rồi chàng kể tỉ mỉ những điều mà tập nhật ký xưa đã tiết lộ, với lại sự có thể rằng Liễu cũng vừa biết bí mật trong họ của nàng cách đây vài hôm. Xong chàng hỏi:

- Bác sĩ có thấy dây liên hệ giữa tấn thảm kịch xưa và chứng bệnh nay chẳng?
- Thấy, và tôi cảm ơn anh đã cho biết những điều mà có thể gia đình họ ém nẹm luôn.
- Nhưng tại sao mà nạn nhon ngày nay, không chịu trách nhiệm về tội ác mà người xưa đã gây ra, lại đến hóa điên, thưa bác sĩ! Và liệu cô ấy sẽ lành bệnh hay chẳng?
- May ra thì cô ấy sẽ lành bệnh.
- Thế nghĩa là bác sĩ không chắc lắm?
- Không. Anh nên biết rằng chiếc máy Tivi coi bộ thì lộn xộn như vậy chớ chẳng có gì phức tạp lắm như bộ máy của con người. Phương chi bệnh này không là bệnh của bộ máy cơ thể mà là của bộ máy bản ngã thì nó một trăm lần phức tạp hơn.
- Thần kinh của cô ấy hỏng hay chưa, thưa bác sĩ?
- Không, không có con bệnh nào ở đây mà hỏng thần kinh cả. Bản ngã là cái khác, không liên hệ đến thần kinh đâu.

- Nhưng tại sao cô ấy hóa điên vì một chuyện không do cô ấy gây ra mà cũng không làm hại cô ấy, vì tôi không bao giờ có đoạn tuyệt với cô ấy khi trót biết?
- Anh không nên biết nhiều quá. Đó là những điều mà tôi không có quyền nói ra. Nhưng cốt là cô ấy lành bệnh. Chắc anh chỉ mong bấy nhiêu đó thôi chứ gì?
- Vâng.
- Vậy thì anh cứ hy vọng. Tôi sẽ làm hết sức tôi. Nhưng tôi không dám hứa gì hết đâu.

Lưu cảm ơn vị bác sĩ trẻ tuổi có vẻ đồng lứa với chàng rồi xin phép đi ra. Chàng trở lại trại mà Liễu đang nằm để chờ được điều trị, nhưng không hiểu sao rồi chàng lại không vào thăm Liễu lần thứ nhì mà chỉ đứng nhìn đây đó thôi.

Dưỡng Trí Viện Biên Hòa!

Đã bao thế hệ người rơi lệ tại đây, mỗi lần họ ra về sau khi thăm viếng người thân yêu của họ?

Đây là là nơi nung nấu cuối cùng của những cuộc đời bị “Chém treo ngành”, không đứt đoạn ngon lành mà còn dính lại với thế gian bằng một sợi chỉ mong manh như tơ nhện, mấy giây ý thức trong một ngày, một tuần, một tháng. Đau xót là ở điểm đó.

Không, Liễu chưa hề nhận diện được chàng lần nào cả. Nếu chuyện ấy đã có xảy ra, chắc Lưu tự tử ngay tại nhà thương vì chàng không sao chịu đựng nổi một cảnh như vậy.

Lưu lại dừng bước nơi cầu gỗ, lại nhìn dòng suối dưới kia. Không biết bao nhiêu nước đã chảy và sẽ chảy dưới cầu, dòng đời cứ trôi đi băng băng và chính cả chàng cũng có lẽ không ở lại đợi Liễu nữa, trong khi ấy thì cô nữ sinh viên xinh đẹp, dễ thương, không có tội tình gì cả, lại có thể sẽ phải chôn vùi kiếp thanh xuân của cô ở nơi này.

*

* *

Tò mò là cái bệnh lớn của Lưu, nên chỉ trong tuần lễ sau đó, chàng tìm chơi với sinh viên y khoa. Bệnh điên không được dạy trong phân khoa mà phải đi học ở ngoại quốc, tuy nhiên một số sinh viên tò mò vẫn tự lực nghiên cứu. Lưu biết thế nên quyết tìm một anh sinh viên để hỏi về cái điều mà người y sĩ trên Biên Hòa đã giấu chàng.

Nhiều sinh viên đã giới thiệu với Lưu một anh tên là Cần. Anh ta là nội trú và hiện đang phục vụ tại nhà thương Bình Dân.

Lưu viết lên giấy những điều mà chàng đã kể cho vị y sĩ trên Biên Hòa nghe và được cho gặp mặt Cần, chàng được Cần hứa sẽ tiếp chàng hai hôm sau đó tại buồng riêng của hắn trong nhà thương Bình Dân.

Nội trú là một cái chức, chớ không phải có nghĩa là kẻ được ăn ở trong trường đậu. Nhưng các nhà thương rất cần nội trú, nên đều có sắm buồng riêng cho nội trú ăn ở, vì họ làm việc đôi khi hai mươi trên hai mươi bốn giờ, không có cơm để mà ăn, còn nghỉ thì sau hai ba tiếng đồng hồ làm việc liên tiếp, họ chỉ được nghỉ mười lăm phút, nếu không có sắm buồng cho họ thì họ sẽ chết mất bởi họ sẽ chẳng được nghỉ phút nào cả.

Những nội trú thì thường ngày sau trở nên bác sĩ thầy hết ráo bởi họ quá giỏi, phải thật giỏi mới thi và giựt được chức nội trú, và đậu rồi thì họ lại giỏi thêm vì bị bắt làm việc tối ngày sáng đêm, chẳng có cái gì mà họ chẳng thấy, chẳng nghe, chẳng biết hết.

Họ làm việc như con voi, thế mà cái anh Cần này lại còn tìm cách nghiên cứu thêm về một ngành chuyên khoa mà đờ bác sĩ rồi thì người ta mới phải đi học, nếu người ta thích ngành đó.

Lưu chỉ được Cần tiếp có nửa phút đồng hồ, nhưng chàng biết rõ bọn nội trú nên không bị mịch lòng, và cũng chẳng bị mịch lòng khi Cần ăn nói với chàng một cách xẵng lẽ, anh ấy không có thì giờ để nói văn hoa và để lịch sự, con gái đẹp tìm anh ta, anh ta cũng chẳng có thì giờ để tiếp họ thì đực rựa được tiếp nửa phút đồng hồ là một đặc ân lớn. Chính anh ta đã nhắc lời bắt Lưu phải viết ra giấy những điều hỏi. Vì anh ta không có thì giờ để nghe anh hết và anh ta sẽ đọc giấy đó lúc anh ta ăn cơm, nếu anh ta không quên, vứt mất giấy đi.

Lưu đã vào nhà thương năm đêm, ngủ tại căn buồng của Cần, và chỉ gặp được hấn vào đêm thứ năm thôi. Những đêm khác, thỉnh thoảng hấn cũng có về phòng nhưng vừa đặt lưng xuống là bị gọi ngay. Những người nội trú họ phải làm tất cả mọi việc khó khăn mà trong một nhà thương lớn thì một đêm xảy ra không biết bao nhiêu là trường hợp phải nhờ đến nội trú.

Đêm nay, Cần chỉ bị gọi có hai lần, mỗi lần độ một tiếng đồng hồ thôi. Như vậy Lưu có dư thì giờ để kể cho hấn nghe chuyện của Liễu. Nhưng mà rồi không dư, vì hấn bắt kể tỉ mỉ hơn cả người chép chuyện này đã chép, bởi khi chép lại tập nhật ký, kẻ chép chuyện không có chép đầy đủ, bỏ bớt những đoạn mà Lưu không muốn đọc. Tuy rồi rốt cuộc chàng vẫn có đọc, nhưng chàng đã không muốn thì người chép truyện cũng không muốn cho bạn đọc đọc thấy làm gì.

Đó là những đoạn mà bà Trịnh Đức Hải nữ danh Ngô Thị Hương cho cô giáo Nguyễn Thị Yến là con quý, đêm cô Yến đòi ngủ chung với bà để hỏi cho biết ra sao những lạc thú mà một phụ nữ lấy chồng đã được hưởng.

Đó là những đoạn mà bà Ngô Thị Hương rủa cô giáo Nguyễn Thị Yến là con quý khi cô này tâm sự với bà là cô ta muốn chồng ghê lắm. Cô ta đã tả sự muốn chồng ghê lắm của cô ta.

Cần lại bắt kể đi kể lại nhiều đoạn mà hấn đã nghe rồi, chắc chắn hấn muốn nắm thật vững câu chuyện, thật vững các yếu tố để rồi hấn phối hợp lại, để thử lập một hệ thống nào.

Hắn ngủ giỏi không thể tưởng tượng được và khi hắn thấy rằng hắn nghe đã đủ rồi thì hắn ngáy pho pho liền khiến Lưu thất vọng hết sức vì chàng định ninh rằng sẽ được nghe giải thích ngay.

Sáng ra, hắn bảo Lưu đi về, rồi hai hôm sau trở lại để ngủ với hắn.

Lưu tìm người bạn trung gian để phàn nàn cái ông lang băm tương lai kỳ dị ấy thì thằng bạn nó cười ngất mà rằng:

- Mày không biết rằng muốn làm nội trú phải có sức khỏe như một con trâu cỏ không thôi sáu tháng là ho lao mất. Tại nó phải ăn ngủ mót, tức là lượm được phút nào dư, chúng nó ngủ phút nấy để gỡ gạc, mà có ăn mót được cũng nhờ sức khỏe trâu cỏ nói trên. À, còn cái vụ hai đêm sau trở lại có lẽ vì nó đã mệt rồi, cần ngủ, và cần không bị mầy phá đám vài bữa để nó lấy lại sức chớ không có gì mà phiền.

Sinh viên Cần giống hệt một người cao niên chớ không phải là còn đồng lúa của Lưu, hắn tiếp không lạnh mà cũng chẳng nóng, bình tĩnh không thể tưởng tượng được.

Hắn nấu nước bằng *rê-sô*⁵⁹ điện để pha cà-phê *phin*⁶⁰ cho hai người rồi hỏi:

- Tuần này anh có đi thăm “nàng” hay không?

Hắn chỉ gọi Liễu bằng “nàng” từ đầu đến cuối.

- Không.
- Anh nên đi thăm “nàng” thường hơn, để mà xa nhau cho khỏi ân hận.
- Trời, té ra anh cho rằng Liễu không thể khỏi?
- Nào tôi có nói như vậy bao giờ đâu. Chính vị bác sĩ điều trị “nàng” còn chưa thể biết “nàng” sẽ khỏi hay chẳng, hướng hồ là tôi. Nhưng anh nên xa “nàng” khi nàng khỏi bệnh. Như vậy lời khuyên của tôi là lời tiên liệu rằng nàng sẽ khỏi ấy chớ.

Này, giờ đây, không phải một người bạn nói chuyện với một người bạn đâu nhé mà một y sĩ dúi dặt một thanh niên trước hôn nhơn đây, nghe không?

Các cụ ta thường khuyên: “Mua heo chọn nái, cưới gái chọn dòng”. Tôi cũng khuyên như vậy nhưng với mục đích khác các cụ. Các cụ chỉ nhắm đạo đức, tôi, tôi nhắm khía cạnh sức khỏe. Người mình lấy vợ lấy chồng không bao giờ kể đến điểm ấy trừ khi nào họ thấy cô hay cậu gì đó sắp chết đến nơi họ mới từ chối.

Má tôi thường kể rằng thuở tôi chưa sanh ra đòi tức trước trận thế chiến có rất nhiều gia đình họ sồn sớ mấy chục đời bỗng nhiên tàn lụn, tuyệt dòng luôn vì cưới phải một cô gái ho lao vì bệnh ho lao thuở ấy chưa trị được, nhưt là ở thôn quê ta. Riêng tôi, tôi đã thấy một người bạn cưới phải một cô vợ cùi. Cha cô ấy không cùi, ông nội cô không cùi nhưng ông cố của cô ấy thì cùi.

⁵⁹ *rê-sô* = *réchaud* : lò nấu

⁶⁰ *phin* = *filtre* : lọc cà-phê

Bệnh cùi đôi khi lặn đi vài thế hệ để rồi tái hiện nơi một thế hệ nào đó. Chọn dòng rất là cần thiết, về phương diện sức khỏe của con cái về sau, bởi vậy cho nên cố mà tránh bị sét đánh lên đầu vì bị tiếng sét rồi thì ta không còn đủ minh mẫn để mà chọn nữa.

Lưu quây điên cuồng đầu muông dưới đáy ly cà-phê sữa, mặc dầu dưới ấy không còn lấy một nguyên tử đường hay sữa đặc gì hết ráo.

Chàng nói:

- Nhưng chúng tôi đã trót yêu nhau rồi. Nếu tôi phụ Liễu khi Liễu khỏi, Liễu sẽ lại điên trở lại nữa.
- Không, nàng có thể điên trở lại vì nguyên nhân khác chứ không vì sự bất tin của anh, nàng cảm bằng như đã mất anh ngày nàng lên cơn điên.
- Té ra vì sợ tôi không yêu nữa bởi những tiết lộ của...
- Không. Anh đã biết bí mật ấy mà còn hẹn tối đến, thì nàng không sợ mất anh vì cái biết của anh đâu. Nhưng nàng biết rằng anh không coi trọng nàng nữa.
- Không, tôi đã bất kể tập nhựt ký.
- Lý trí thì như vậy, nhưng không làm sao mà nàng còn được nguyên vẹn là nàng nơi lòng anh.

- Theo anh thì tại sao Liễu lại lên cơn điên?

- Nói chuyện chi tiết trước cái đã, trước hết tôi rất ngạc nhiên về cái điều ông Trịnh Đức Long cấm con gái của ông học nhảy đầm trong khi cả ông lẫn bà, từng tuổi ấy mà vẫn

la cà ở các hộp đêm. Nhưng biết hết mọi việc, tôi không còn lấy đó làm lạ nữa. Ông Long ổng nghe trong người ổng, ổng biết ổng đã thừa tự của mẹ ổng một bệnh không may là bệnh tâm đãng. Để cứu con ổng, ổng bắt nàng khuê môn bắt xuất, nhưng vẫn không cứu được vì có chàng hiệp khách leo dây lên lầu.

Theo tôi thì kể từ thế hệ bà nội của nàng, sự thăng bằng tâm trí đã đứt rồi. Anh nói rất đúng rằng có một sự liên hệ mật thiết giữa bệnh tâm đãng và tài hoa, và nếu thăng bằng tâm trí mà giữ vững được thì tài hoa ấy sẽ lên đến tuyệt đỉnh.

Bà Nguyễn Thị Yến đàn hay, ca giỏi, vẽ khá, lại xuất khẩu thành thơ nữa, nghĩa là cũng là một thứ nghệ sĩ kha khá rồi, nhưng bà không lên cao hơn được là vì bà đã mắc bệnh tâm trí rồi.

- Bà ấy đã mắc bệnh tâm trí?
- Ừ, nhưng anh đừng hiểu lầm. Cái mà tôi gọi là bệnh tâm đãng thật ra không phải là một cái bệnh. Nơi một số người, hạch sanh dục làm việc quá tốt thì nó như vậy. Những người đó không có trách nhiệm gì hết, mà họ cũng chẳng có gì phải xấu hổ. Nhưng bà cụ ấy quả có mắc bệnh tâm trí thật sự, và cháu nội của bà ấy thừa tự những gì mà bà ấy mắc phải.

Vị y sĩ trên Biên Hòa, ông ấy không nói hết sự thật cho anh nghe không phải vì ông ta xấu bụng đâu, nếu ông ta nói ra rồi anh sợ, không cưới nàng thì sao? Y sĩ không có quyền xía vào những chuyện tình cảm của người khác bằng cách nào hết, trừ phi anh đòi hỏi một cuộc khám nghiệm có chứng chỉ kèm

theo, nhưng cũng chỉ được phép đòi hỏi điều ấy với nàng, rồi nàng xin giấy tờ sao đó thì xin chớ anh xin trực tiếp thì không được.

Tôi thì khác, tôi còn là sinh viên, tôi chưa thề và tôi nói với một người bạn, anh hiểu chưa?

- Hiểu.
- Ngày sau tôi đỗ bằng y khoa rồi, tôi tuyên thệ rồi thì tôi cũng phải dè dặt như ông ấy, cho dẫu là với bạn thân. Nhưng anh cũng nên biết rằng tôi chưa phải là y sĩ chuyên môn về bệnh tâm trí thì những gì tôi nói ra đây, anh chỉ nên tin có chừng mực thôi, vì tôi có thể sai lầm lớn. Anh nên cân nhắc vậy, chớ xem lời tôi nói là khuôn vàng thước ngọc, rồi về sau bắt tội tôi không được đó nghe.
- Tôi sẽ không nghe lời anh mà có lẽ không nghe vì quá yêu nàng, chớ không phải vì không tin anh, tức tôi sẽ liều mà xin cưới nàng, nếu xin được. Nhưng bà cụ mắc bệnh gì?

- Bà cụ ấy đã mắc hai chứng bệnh tâm trí, một chứng nhẹ và một chứng nặng. Ừ, một chứng nhẹ và một chứng nặng. Chứng nhẹ của bà tiếng Pháp gọi là Cynisme mà ta tạm dịch là chứng "Mặt dạn mày dày". Sự dâm dăng nơi bà, tôi đã gọi là một chứng bệnh nhưng nó là bệnh cơ thể, hạch sanh dục phát triển mạnh quá, chớ không phải là một chứng bệnh tâm trí đâu. Nhưng phơi bày thêm khát của mình ra cho bạn hữu nghe là mặt dạn mày dày rồi. Bà Ngô Thị Hoàng không dám nghe, anh không dám đọc đoạn ấy kia mà.

Nhưng cái chứng bệnh tâm trí nặng nhứt của bà là chứng Sadisme mà tự điển Đào Duy Anh dịch là bạo dâm nhưng không đúng. Sadisme là sự khoái trá mà mình hưởng được khi mình hành hạ người khác.

Tại sao bà Yến lại không thủ tiêu tập nhứt ký tố cáo của bà Hoàng?

Có phải chăng là bà nghe thú vị vô song mỗi lần bà đọc lại niềm đau mà bà Hoàng phơi bày ra trong ấy.

Đúng về phương diện tâm bệnh học, cô giáo Yến là một người điên rồi, chớ không phải là người tâm trí bình thường nữa.

Một người đàn bà như cô giáo Yến cá tánh và bản ngã mạnh vô cùng và con cháu của bà ấy thừa tự của bà ấy nhiều hơn là của ông Trịnh Đức Hải về những gì thuộc tinh thần, thông minh, tâm trí v.v...

- Đúng như vậy. Tôi có xem tranh của Liễu và đoán rằng Liễu sẽ đi xa lắm.
- Ừ. Đó là chưa kể nàng mắc phải chứng dâm dăng như bà nội của nàng, cái chứng bệnh mà anh nói nhẹ ra là bông bột. Tuy nhiên nàng sẽ khỏi làm xằng như bà nội của nàng và có thể là một người vợ hiền trọn đời vì nhu cầu nơi nàng chưa hành hạ nàng bao nhiêu là nàng đã được thỏa mãn rồi.

Nhưng nàng luôn luôn có khuynh hướng dễ bị mất thăng bằng tâm trí và tâm thần của nàng đã có tỳ có vết do một cuộc thừa tự tai hại.

Bất kỳ ai cũng có bị chấn động tâm thần thật mãnh liệt, ít năm là một lần trong đời của họ, nhưng tại sao lại có người điên, có người chịu đựng được và qua khỏi con khủng hoảng? Là tại có kẻ tâm linh bị tỳ vết vì một cuộc thừa tự nào đó, còn những người khác thì tâm linh lành mạnh. Nàng đã hưởng một cuộc thừa tự tai hại, như tôi vừa trình bày".

A, đây là câu hỏi mà Liễu đã đặt ra và chàng đã không đáp được, trong buổi đầu mà họ mới quen nhau. Lưu hỏi thêm:

- Nhưng tại sao Liễu lại không thừa tự ở phía bên ông nội?
- Đã bảo những người mắc bệnh tâm đặng là những người có cá tánh rất mạnh thì sự truyền tính của kẻ đó lấn mất sự truyền tính của người hôn phối của y. Bà cụ ấy tràn ngập ông cụ trong sự truyền tính cho con cháu.

Chính tâm thần em gái của anh cũng bị tỳ vết nào đó, nên cô ấy mới mắc bệnh chó có hàng ngàn thiếu nữ sầu tình thì tại sao chỉ có vài người là điên mà thôi? Nhưng tỳ vết nơi cô ấy chắc là mong manh lắm chó không sâu đậm như nơi cô kia, nên chỉ cô em của anh mới lành bệnh sau ba tháng được điều trị.

Tôi xin giải thích tiếp về trường hợp của nàng.

Nàng là người tốt, được giáo dục tốt, và thấy nếp sống của ông cha mình lành lặn, nàng yên trí rất mạnh rằng dòng họ nàng là một dòng họ đạo đức.

Ông Tri Huyện Trịnh Đức Hải quyết nằm lì ở Sài Gòn, hy sinh chỗ tốt là chức Quận trưởng ở khắp các nơi để được ăn hối lộ hậu làm giàu thì hẳn đạo đức nhà họ Trịnh đã sáng tỏ.

Ông đã leo lên tới chức Đốc Phủ Sứ mà sản nghiệp chỉ là một ngôi biệt thự cất trên một đám đất nê địa, mà thuê ấy thuộc vùng ngoại ô xa, biệt thự này, năm 1925, giá không tới năm ngàn đồng, năm ngàn đồng thuê ấy to thật đó, nhưng không quá đáng đối với địa vị chức tước của ông.

^^Yên trí như vậy, nàng phải bị chấn động tâm thần, nghe như trời long đất lở khi đọc tập nhật ký mà anh đã vụng về gọi tò mò cho nàng phải đọc.

Thế là mất thăng bằng, sau một cuộc chấn động như vậy.

Uống vừa xong một ly cà-phê thật bự, mà lại là thứ cà-phê ngon hảo hạng nữa, thế mà Căn cứ lặn ra mà ngáy pho pho được như thường sau đó.

Lưu nhìn người thầy thuốc tương lai này và nghĩ rằng con người thuộc ca-líp như hẳn, không bao giờ mà điên được. Chỉ có những kẻ cần thuốc an thần như chàng mới có thể điên mà thôi.

1965

^

Nơi in: Nhà in PHẠM NGŨ LÃO, 293 Phạm Ngũ Lão Saigon
Số lượng in: 2000 quyển

Ngày phát hành: 27-7-1973

NAM CƯỜNG
Tổng phát hành

Giấy phép số 2772/PTUDV/KSALP/TP ngày 19-7-73.

Giá 480\$
(Kể luôn bọc nhựa)

Đông

BÌA TRƯỚC : VĂN THANH TRÌNH BÀY

● BÌA SAU : CHỮ KÝ CỦA TÁC GIẢ